

INSTYTUT TECHNOLOGII DREWNA

WOOD TECHNOLOGY INSTITUTE • INSTITUT FÜR HOLZTECHNOLOGIE • INSTITUT DE TECHNOLOGIE DU BOIS
WINIARSKA 1 • 60-654 POZNAŃ - POLAND • phone: (4861) 8492-400 • fax: (4861) 822-43-72
• <http://www.itd.poznan.pl> • e-mail: office@itd.poznan.pl

Poznań, 27/10/2014

Opracowanie nr U-233/BE/2014

Temat/Tytuł zlecenia Stałe monitorowanie zmian w polskim sektorze leśno-drzewnym według standardów Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ

Forma wykonania zlecenia (raport, opinia, inne) analiza

Nr zlecenia klienta/Umowa: umowa DLP/26/2014 z dnia 1.08.2014

Nazwa i adres zleceniodawcy: Ministerstwo Środowiska, Departament Leśnictwa i Ochrony Przyrody
Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
na zamówienie Ministerstwa Środowiska

Termin realizacji pracy: 30.10.2014

Nazwa zakładu ITD realizującego zlecenie: Zakład Ekonomiki Drzewnictwa

Imię i nazwisko

Podpis

Autorzy:

Prof. dr hab. Ewa Ratajczak
Mgr Gabriela Bidzińska
Mgr Magdalena Herbec
Mgr Ewa Leszczyszyn
Mgr inż. Aleksandra Szostak

.....
.....
.....
.....
.....

Dyrektor i / lub Kierownik Zakładu

.....

INSTYTUT TECHNOLOGII DREWNA
Zakład Ekonomiki Drzewnictwa

**STAŁE MONITOROWANIE ZMIAN
W POLSKIM SEKTORZE LEŚNO-DRZEWNYM
WEDŁUG STANDARDÓW
KOMITETU DRZEWNEGO EKG ONZ**

SYNTEZA

Prof. dr hab. Ewa Ratajczak, mgr Gabriela Bidzińska, mgr Magdalena Herbec,
mgr Ewa Leszczyszyn, mgr inż. Aleksandra Szostak

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
na zamówienie Ministerstwa Środowiska

Poznań, październik 2014

SYNTEZA OPRACOWANIA

„STAŁE MONITOROWANIE ZMIAN W POLSKIM SEKTORZE LEŚNO-DRZEWNYM WEDŁUG STANDARDÓW KOMITETU LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO EKG ONZ”

Analiza pt.: „**Stałe monitorowanie zmian w polskim sektorze leśno-drzewnym według standardów Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ**” została przygotowana przez Instytut Technologii Drewna w Poznaniu dla Departamentu Leśnictwa i Ochrony Przyrody Ministerstwa Środowiska zgodnie z umową nr DLP/26/2014 z dnia 1.08.2014 roku. Jest pierwszym etapem umowy, której realizacja przewidziana jest na lata 2014-2015.

Opracowanie jest sprawozdaniem z prac prowadzonych z upoważnienia Ministerstwa Środowiska w Instytucie Technologii Drewna w Poznaniu w zakresie monitorowania zmian na polskim rynku surowca drzewnego i produktów jego przerobu w 2014 roku. Podsumowuje ono współpracę Instytutu Technologii Drewna z Komitetem Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ oraz Eurostatem w 2014 roku w ramach uczestnictwa Polski w globalnym systemie informacji o sektorze leśno-drzewnym. System ten ma charakter otwarty i stale ewoluuje, dostosowując się do zmieniających się potrzeb jego użytkowników i możliwości nowoczesnych technik informatycznych. W 2014 roku obejmował: przygotowanie danych statystycznych (pakietów JFSQ 2013 i TFQ 2014), materiałów o charakterze analitycznym („Raport o stanie gospodarki i rynku drzewnego w Polsce”) oraz przygotowanie materiałów i opinii dla Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ i Eurostatu wynikających z bieżącej współpracy.

W zakresie prowadzonych przez Instytut Technologii Drewna corocznych działań związanych z obserwacją polskiego rynku drzewnego w ramach współpracy międzynarodowej mieści się gromadzenie i przetwarzanie dostępnych informacji oraz diagnozowanie i prognozowanie zmian na nim zachodzących.

Niniejsze opracowanie zawiera:

- analizę zmian dokonujących się w całej polskiej gospodarce oraz w leśnictwie i sektorze drzewnym w latach 2012-2013,
- opis krótkofalowych trendów w polskiej gospodarce oraz prognozę rozwoju polskiego rynku surowca drzewnego i podstawowych produktów jego przerobu w latach 2014 i 2015,
- pakiety sprawozdawcze:
 - Eurostatu – Joint Forest Sector Questionnaire 2013 (JFSQ 2013) z danymi dotyczącymi pozyskania surowca drzewnego i produkcji podstawowych wyrobów drzewnych, jak również wymiany handlowej z zagranicą surowcem drzewnym i podstawowymi wyrobami drzewnymi, wyrobów drzewnych o wyższym stopniu przetworzenia oraz zmian o charakterze jakościowym dokonujących się w leśnictwie i drzewnictwie,
 - Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ – UNECE Timber Forecast Questionnaire (TFQ 2014) z danymi o pozyskaniu/produkcji i wymianie zagranicznej (eksport, import) surowca drzewnego i podstawowych produktów jego przerobu w Polsce w latach 2012-2013 wraz z pro-

gnozą kształtowania się tych wielkości w latach 2014 i 2015.

Elementem współpracy z wspomnianymi organizacjami oraz ważną częścią niniejszego opracowania są także:

- syntetyczny raport o stanie gospodarki i rynku drzewnego w Polsce (wersja polska i angielska), przygotowany na coroczną 72. Sesję Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ, która odbędzie się w listopadzie 2014 roku w Kazaniu w Rosji,
- materiały i opinie dla Grupy roboczej ds. statystyki sektora leśno-drzewnego wynikające z bieżącej współpracy w 2014 roku.

Przygotowywany w Instytucie Technologii Drewna w Poznaniu, na zlecenie Ministerstwa Środowiska monitoring rynku drzewnego w Polsce, poprzez ciągłość badań w tym obszarze pozwala na uchwycenie najważniejszych aspektów dynamiki dokonujących się procesów w sektorze leśno-drzewnym i przewidywanie ich dalszego rozwoju. Pozwala jednocześnie na wywiązywanie się Polski z międzynarodowych zobowiązań w zakresie statystyki tego sektora.

INSTYTUT TECHNOLOGII DREWNA

WOOD TECHNOLOGY INSTITUTE • INSTITUT FÜR HOLZTECHNOLOGIE • INSTITUT DE TECHNOLOGIE DU BOIS
WINIARSKA 1 • 60-654 POZNAŃ - POLAND • phone: (+48 61) 849-24-00 • fax: (+48 61) 822-43-72 • e-mail: office@itd.poznan.pl

Nazwa Zakładu ITD BE

Poznań, 27.10.2014

OPRACOWANIE nr U-233/BE/2014

Temat/Tytuł zlecenia Stałe monitorowanie zmian w polskim sektorze leśno-drzewnym według standardów Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ

Forma wykonania zlecenia (raport, opinia, inne) analiza

Nr zlecenia klienta/Umowa: umowa DLP/26/2014 z dnia 1.08.2014

Nazwa i adres zleceniodawcy: Ministerstwo Środowiska, Departament Leśnictwa i Ochrony Przyrody
Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
na zamówienie Ministerstwa Środowiska

Termin realizacji pracy: 30.10.2014

Nazwa zakładu ITD realizującego zlecenie: Zakład Ekonomiki Drzewnictwa

Imię i nazwisko

Podpis

Autorzy:

Prof. dr hab. Ewa Ratajczak
Mgr Gabriela Bidzińska
Mgr Magdalena Herbec
Mgr Ewa Leszczyszyn
Mgr inż. Aleksandra Szostak

.....
.....
.....
.....
.....

Dyrektor i/lub Kierownik Zakładu

.....

INSTYTUT TECHNOLOGII DREWNA
Zakład Ekonomiki Drzewnictwa

**STAŁE MONITOROWANIE ZMIAN
W POLSKIM SEKTORZE LEŚNO-DRZEWNYM
WEDŁUG STANDARDÓW
KOMITETU LEŚNICTWA
I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO EKG ONZ**

Prof. dr hab. Ewa Ratajczak, mgr Gabriela Bidzińska, mgr Magdalena Herbec,
mgr Ewa Leszczyszyn, mgr inż. Aleksandra Szostak

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
na zamówienie Ministerstwa Środowiska

Poznań, październik 2014

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
I. Elementy i zakres systemu monitoringu polskiego sektora leśno-drzewnego w 2014 roku (ważniejsze zmiany w stosunku do lat wcześniejszych)	9
II. Diagnoza stanu polskiej gospodarki i sektora leśno-drzewnego w latach 2012-2013 oraz perspektywy ich rozwoju w latach 2014-2015	19
1. Ocena stanu i perspektyw gospodarki Polski	19
1.1. Ogólna ocena sytuacji ekonomicznej Polski w latach 2012-2013	23
1.2. Oczekiwane trendy rozwoju gospodarki Polski w 2014 roku	27
2. Ocena zmian na polskim rynku surowca drzewnego i wyrobów drzewnych w latach 2012-2013 i perspektywy ich rozwoju w latach 2014-2015	31
2.1. Rynek surowca drzewnego i podstawowych wyrobów drzewnych w latach 2012-2013	33
2.2. Perspektywy rozwoju rynku surowca drzewnego i podstawowych wyrobów drzewnych w latach 2014-2015	49
2.3. Eksport i import wyrobów drzewnych o wyższym stopniu przetworzenia w latach 2012-2013	54
3. Certyfikacja gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego w Polsce w latach 2012-2013	57
III. Materiały i opinie dla Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ i Grupy roboczej ds. statystyki sektora leśno-drzewnego, ekonomii i zarządzania wynikające z bieżącej współpracy w 2014 roku	63
IV. Materiały na 72. sesję Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ w 2014 roku	65
1. Krajowy raport o stanie gospodarki i rynku drzewnego (wersja polska)	66
2. Statement on the wood market review and prospects (wersja angielska)	77
ZAŁĄCZNIKI	89

WSTĘP

Opracowanie pt.: „**Stale monitorowanie zmian w polskim sektorze leśno-drzewnym według standardów Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ**” zostało przygotowane dla Departamentu Leśnictwa i Ochrony Przyrody Ministerstwa Środowiska, zgodnie z umową DLP/26/2014 z dnia 1.08.2014 roku. Realizacja umowy przewidziana jest na lata 2014 i 2015. Niniejsze opracowanie jest rezultatem wykonania w 2014 roku jej I etapu.

Opracowanie, podobnie jak w latach wcześniejszych, jest corocznym sprawozdaniem z prac prowadzonych z upoważnienia Ministerstwa Środowiska w Instytucie Technologii Drewna, związanych z monitorowaniem zmian zachodzących na polskim rynku drewna i produktów jego przerobu. W ich zakresie mieści się:

- obserwacja polskiego rynku surowca drzewnego oraz podstawowych materiałów i wyrobów drzewnych,
- gromadzenie i przetwarzanie informacji o polskim sektorze leśno-drzewnym,
- diagnozowanie i prognozowanie zmian zachodzących na polskim rynku drzewnym.

Prace te wynikają głównie z zobowiązań międzynarodowych związanych z uczestnictwem Polski w globalnym systemie informacji o sektorze leśno-drzewnym prowadzonym obecnie przez Komitet Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych – EKG ONZ (*United Nations Economic Commission for Europe, Committee on Forest and the Forestry Industry – UNECE COFFI*)¹. Obsługę informatyczną systemu (gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych) prowadzi Urząd Statystyczny Unii Europejskiej - Eurostat (*Statistical Office of the European Communities*). Gromadzone informacje trafiają również do Faostatu - statystycznej bazy danych FAO (ForesStat, *The Food and Agriculture Organization of the United Nations*), natomiast w zakresie informacji dotyczących światowego rynku drewna tropikalnego także do bazy Międzynarodowej Organizacji Drewna Tropikalnego – ITTO (*International Tropical Timber Organization*).

Poniższe opracowanie podsumowuje współpracę Instytutu Technologii Drewna z Komitetem Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ oraz Eurostatem w 2014 roku. Prezentuje zakres tej współpracy i jej główne elementy. W części analitycznej zawiera:

- analizę zmian dokonujących się w całej polskiej gospodarce oraz w leśnictwie i sektorze drzewnym w latach 2012-2013,
- opis krótkofalowych trendów w polskiej gospodarce oraz prognozę rozwoju polskiego rynku surowca drzewnego i podstawowych produktów jego przerobu w latach 2014 i 2015.

Elementem współpracy z wspomnianymi organizacjami oraz niniejszego opracowania jest także (podobnie jak w latach poprzednich) syntetyczny „Raport o stanie gospodarki i rynku drzewnego w Polsce” (*„Poland – Statement of the wood market review and prospects”*, wersja polska i angielska), przygotowany na coroczną 72. sesję Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ. Spotkanie krajowych przedstawicieli z sek-

¹ Komitet Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ jest następcą Komitetu Drzewnego EKG ONZ/FAO, który od lat sześćdziesiątych XX wieku wyznaczał podstawy i kierunki procesu monitorowania zmian zachodzących w sektorze leśno-drzewnym w Europie i na świecie.

tora leśno-drzewnego, w trakcie którego diskutowane będą aktualnie najważniejsze problemy europejskiego i światowego leśnictwa i drzewnictwa, odbędzie się w dniach 18-21 listopada br. w Kazaniu w Rosji.

Podstawą informacyjną dla systemu monitorowania polskiego sektora leśno-drzewnego jest prowadzony w Instytucie Technologii Drewna bank danych „Drzewnictwo”. Gromadzone w nim informacje umożliwiają diagnozowanie polskiego leśnictwa i sektora drzewnego, pozwalają na uchwycenie i ocenę istotnych zmian i problemów rynku drewna i wyrobów drzewnych i kompleksowe rozpatrywanie rozwoju badanych zjawisk w powiązaniu z przewidywanymi tendencjami rozwoju całej gospodarki na tle międzynarodowym, głównie zmian na rynkach krajów Unii Europejskiej. Źródłem danych są przede wszystkim:

- publikowane i niepublikowane (dostępne na indywidualne zamówienie) dane Głównego Urzędu Statystycznego,
- opracowania i informacje ministerstw, agend rządowych, organizacji pozarządowych, samorządów i organizacji lokalnych,
- informacje uzyskiwane bezpośrednio w przedsiębiorstwach sektora leśno-drzewnego,
- opracowania i dane Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych,
- informacje, opracowania i biuletyny izb gospodarczych i stowarzyszeń producentów,
- ogólnoekonomiczna i branżowa prasa krajowa i zagraniczna,
- informacje branżowe z portali internetowych.

W wypadku braku oficjalnych danych statystycznych lub ich niespójności są one szacowane w oparciu o przyjęte założenia i zgodnie z opracowanym każdorazowo podejściem metodycznym.

Wykorzystanie dostępnych źródeł informacji w połączeniu z wiedzą i dorobkiem naukowym pracowników Instytutu Technologii Drewna umożliwia dokonywanie prawidłowej oceny funkcjonowania polskiego sektora leśno-drzewnego. Atutem prowadzonych badań jest ich ciągłość, pozwalająca na uchwycenie najważniejszych aspektów dynamiki dokonujących się procesów i przewidywanie ich dalszego rozwoju. Prace te umożliwiają jednocześnie wywiązywanie się Polski z międzynarodowych zobowiązań w zakresie statystyki tego sektora.

I. ELEMENTY I ZAKRES SYSTEMU MONITORINGU POLSKIEGO SEKTORA LEŚNO-DRZEWNEGO W 2014 ROKU

(ważniejsze zmiany w stosunku do lat wcześniejszych)

Instytut Technologii Drewna, z upoważnienia Ministerstwa Środowiska, od wielu lat (od połowy lat dziewięćdziesiątych XX wieku) współpracuje z organizacjami międzynarodowymi w ramach uczestnictwa Polski w globalnym systemie informacji o sektorze leśno-drzewnym. System ten ma charakter otwarty i stale ewoluuje, dostosowując się do zmieniających się potrzeb jego użytkowników i możliwości nowoczesnych technik informatycznych. W 2014 roku zakres podstawowych zobowiązań Polski wobec Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ i Eurostatu był zasadniczo podobny jak w latach poprzednich (z niewielkimi zmianami w stosunku do roku poprzedniego, które wskazano poniżej¹) i obejmował:

- przygotowanie danych statystycznych, w tym:
 - o pakietu sprawozdawczego Joint Forest Sector Questionnaire 2013 (JFSQ 2013) dla Eurostatu – dwukrotnie: w maju 2014 roku z danymi wstępnymi za 2013 rok i zweryfikowanymi danymi za 2012 rok oraz ponownie we wrześniu 2014 roku z danymi ostatecznymi za 2013 rok,
 - o pakietu sprawozdawczego UNECE Timber Forecast Questionnaire (TFQ 2014) dla Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ - w październiku 2014 roku,
- przygotowanie materiałów o charakterze analitycznym, tj.:
 - o krajowego „Raportu o stanie gospodarki i rynku drzewnego w Polsce” (w wersji angielskiej „*Poland – Statement on the wood market review and prospects*”) na kolejną, 72. sesję Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ - w październiku 2014 roku,
- materiały i opinie dla Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ i Eurostatu wynikające z bieżącej współpracy.

1. Pakiet sprawozdawczy Joint Forest Sector Questionnaire (JFSQ 2013)

Za pomocą pakietu JFSQ Eurostat gromadzi dane związane z funkcjonowaniem sektora leśno-drzewnego w poszczególnych krajach objętych obowiązkiem sprawozdawczym. Dotyczą one: pozyskania surowca drzewnego, produkcji podstawowych wyrobów drzewnych, wymiany handlowej z zagranicą (eksport, import) surowcem drzewnym i podstawowymi wyrobami drzewnymi, wyrobów drzewnych o wyższym stopniu przetworzenia, zmian o charakterze jakościowym dokonujących się w leśnictwie i drzewnictwie.

Pakiet JFSQ 2014 dotyczył lat 2012 i 2013. Możliwe było dokonanie korekty danych za 2012 rok wprowadzonych do pakietu JFSQ 2013 w 2013 roku; w wypadku danych za 2013 rok (nawet ostatecznych) istnieje możliwość ich korekty w przyszłym roku.

¹ Ważniejsze zmiany w stosunku do roku poprzedniego zaznaczono poprzez podświetlenie tekstu na zielono.

W 2014 roku pakiet JFSQ składał się z 26 arkuszy (w 2013 roku z 25 arkuszy, w 2014 roku do pakietu został wprowadzony arkusz LAM dotyczący wyrobów drzewnych: glulam i x-lam), w tym:

- 2 arkuszy o charakterze ogólnym,
 - 11 (w 2013 roku było ich 10) arkuszy podstawowych,
 - 2 arkuszy pomocniczych, sprawdzających spójność wprowadzonych danych,
 - 7 arkuszy serii czasowych dotyczących lat 2008-2013: TS-OB, TS-JQ1, TS-JQ2, TS-JQ3, TS-ECEEU, TS-EU1, TS-EU2,
 - 2 arkuszy informacyjnych,
 - 2 arkuszy z bazą danych.
- **Arkusze o charakterze ogólnym (2):**
 - okładka identyfikująca kraj sprawozdawcy i osoby sporządzające sprawozdanie (*cover*),
 - arkusz z wytycznymi służącymi poprawnemu wypełnieniu pakietu (*guidelines*), przy czym do najważniejszych wskazówek należy zaliczyć te związane z:
 - o elektronicznym przetwarzaniem danych (w arkuszach JFSQ nie powinno się pozostawiać pól niewypełnionych),
 - o dostępem tylko do komórek roboczych pakietu (obszary zablokowane do edycji mają charakter kontrolny, sygnalizują brak wymaganych danych lub błąd w danych),
 - o wprowadzaniem danych we właściwych jednostkach miary (informacje ilościowe należy wprowadzać w jednostkach naturalnych (m³, tona), a dane wartościowe (obroty w handlu zagranicznym) w walucie narodowej; wszystkie dane z dokładnością do trzech miejsc po przecinku),
 - o możliwością umieszczenia krótkich wyjaśnień (kolumna „notes”) i nadania odpowiedniego statusu zamieszczonym danym (kolumna „flag”, tj.: 5 - dane powtórzone z roku poprzedniego, 6 - dane tajne, 7 - dane wstępne, orientacyjne, 9 - dane szacunkowe).
- **Arkusze podstawowe (11, w 2013 roku było ich 10, w tym trzy przekazywane przez Eurostat do ITTO, dotyczące drewna gatunków tropikalnych i wyrobów drzewnych z tego rodzaju surowca drzewnego):**
 - o EU JQ1 OB (*Forest Sector Questionnaire: Removals - Roundwood removals overbark*) - w arkuszu w sposób automatyczny przeliczany jest wolumen pozyskiwanego drewna bez kory na drewno z korą zgodnie z przyjętymi w poszczególnych krajach wskaźnikami (w wypadku Polski dane o pozyskaniu drewna netto pochodzą z arkusza JQ1¹); w wielkości pozyskanego w Polsce w latach 2012-2013 surowca drzewnego brutto zostało uwzględnione pozyskanie grubizny z zadrzewień, tj. z produkcyjnych i ochronnych nasadzeń drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach;

¹ Możliwe jest również podejście odwrotne, niektóre kraje podają wielkość pozyskania drewna brutto (z korą) w arkuszu EU JQ1 OB, które następnie przeliczane są za pomocą właściwych dla takiej sytuacji formuł w arkuszu JQ1.

- JQ1 (*Forest Sector Questionnaire: Removals and Production*) – w arkuszu są gromadzone dane dotyczące:
 - pozyskania surowca drzewnego (wolumen, bez kory) w podziale na rodzaje (drewno iglaste i liściaste), przeznaczenie (drewno do przerobu przemysłowego, drewno opałowe) i sortymenty (papierówka, drewno tartaczne łącznie z drewnem okleinowym i luszczarskim oraz pozostałe drewno do przerobu przemysłowego); w wielkości pozyskanego w Polsce w latach 2012-2013 surowca drzewnego netto zostało uwzględnione pozyskanie grubizny z zadrzewień, tj. z produkcyjnych i ochronnych nasadzeń drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach;
 - produkcji podstawowych wyrobów drzewnych (wolumen), takich jak:
 - węgiel drzewny,
 - drzewne produkty uboczne, poprodukcyjne nie poddane aglomeracji (w tym zrębki z wyłączeniem zrębków powstałych w lesie i odpady kawałkowe oraz pozostałe produkty uboczne, poprodukcyjne nie zaliczone do zrębków i odpadów kawałkowych, np. trociny, rdzenie okleinowe, odpady forniru, odpady z przemysłu stolarki budowlanej itp.); definicja tej pozycji została w br. doprecyzowana, uszczegółowione zostały także przypisane tym produktom pozycje w klasyfikacji handlu zagranicznego CN 2013,
 - pellety i inne produkty aglomerowane wytwarzane z drzewnych produktów ubocznych niewykorzystanych do celów produkcyjnych (w tym: pellety oraz inne poza pelletami produkty aglomerowane wytwarzane z drzewnych produktów ubocznych, np. brykiety); definicja tej pozycji została w br. doprecyzowana, uszczegółowione zostały także przypisane tym produktom pozycje w klasyfikacji handlu zagranicznego CN 2013,
 - materiały tarte (z uwzględnieniem gatunków iglastych i liściastych, w tym tropikalnych),
 - płyty drewnopochodne (w wypadku sklejek łącznie z płytami stolarskimi i podobnymi płytami warstwowymi oraz fornirów łącznie z okleinami i obłogami - z uwzględnieniem gatunków iglastych i liściastych, w tym tropikalnych; w wypadku płyt wiórowych z wydzieleniem płyt OSB, a w wypadku płyt pilśniowych w podziale na makroformowane płyty pilśniowe twarde i pozostałe oraz suchoformowane),
 - masy włókniste (w podziale na mechaniczne, półchemiczne i chemiczne oraz masy do przerobu chemicznego),
 - pozostałe masy z włókien innych drzewne oraz z włókien z odzysku,
 - makulatura,
 - papier i tektura (w podziale na papiery graficzne, sanitarny i do celów domowych, papiery opakowaniowe i pozostały papier i tekturę).
- Arkusz zawiera ponadto dodatkowe trzy zmienne agregujące: • masy włókniste mechaniczne i półchemiczne, • celulozę i masy włókniste do przerobu chemicznego oraz • papiery graficzne z wyłączeniem papieru gazetowego.
- JQ2 (*Forest Sector Questionnaire: Trade*) - arkusz dotyczy handlu zagranicz-

nego (w ujęciu ilościowym i wartościowym) surowcem drzewnym i podstawowymi wyrobami drzewnymi (w układzie przedmiotowym zbliżonym do układu arkusza JQ1, bez wyszczególnienia sortymentów drewna przeznaczonych do celów przemysłowych);

- JQ3 (*Forest Sector Questionnaire: Secondary Processed Wood and Paper Products – Trade*) - arkusz dotyczy wymiany handlowej z zagranicą (w ujęciu wartościowym) wyrobami wtórnego przerobu drewna i papieru, tj. wyrobów drzewnych o wyższym stopniu przetworzenia i dużej wartości dodanej, z podziałem na:
 - wyroby wtórnego przerobu drewna: przetworzone materiały tarte, opakowania z drewna, wyroby stolarki budowlanej z drewna łącznie z prefabrykowanymi domami z drewna, meble drewniane, wyroby drzewne do celów domowych i pozostałe wyroby wtórnego przerobu drewna,
 - wyroby wtórnego przerobu papieru: papiery i tektura złożone (kompozytowe), specjalne papiery powlekane, kalka i papiery do kopiowania, papiery do użytku domowego i higieniczne, papiery opakowaniowe, pozostałe artykuły z papieru i tektury.
- LAM – nowy arkusz w pakiecie JFSQ 2013; dotyczy produkcji i handlu zagranicznego (w tym z krajami spoza Unii Europejskiej) dwoma wyrobami:
 - glulamem, tj. elementami konstrukcyjnymi klejonymi warstwowo z tarcicy,
 - x-lamem, tj. panelami z tarcicy klejonej.

W klasyfikacji wyrobów (w Polsce w PKWiU, w UE – w CPA) nie ma pozycji odnoszących się bezpośrednio do tych produktów, x-lam nie znajduje także jednoznacznego odniesienia w klasyfikacji towarów w handlu zagranicznym (CN). W związku z tym:

- w wypadku danych o ich produkcji: w arkuszu LAM podano produkcję całkowitą z pozycji PKWiU 16.23.19, tj. „wyroby stolarskie i ciesielskie z drewna, gdzie indziej niesklasyfikowane” (bez podziału na glulam i x-lam),
- w wypadku danych dotyczących handlu zagranicznego – podano dane:
 - dla glulam – z pozycji CN 4418.90.10, tj. “budowlane drewno warstwowe, klejone (glulam) (podpozycja pozycji 4418, tj.: „wyroby stolarskie dla budownictwa, z drewna, włącznie z drewnianymi płytami komórkowymi, połączonymi płytami podłogowymi, dachówkami i gontami”),
 - dla X-lam – z pozycji 4418.90.80, tj. z pozycji odnoszącej się do pozostałych poza glulamem wyrobów stolarskich dla budownictwa, gdzie indziej niesklasyfikowanych („wyroby stolarskie dla budownictwa, z drewna, włącznie z drewnianymi płytami komórkowymi, połączonymi płytami podłogowymi, dachówkami i gontami; pozostałe; pozostałe”).

Trudności z prawidłowym wypełnieniem tego arkusza (sygnalizowane także przez przedstawicieli innych krajów przygotowujących pakiet JFSQ 2013) powodują, że w kolejnych latach konieczne będzie jednoznaczne umiejscowienie

tych produktów w klasyfikacjach statystycznych (co może się wiązać z ich zmianami);

- ECE/EU Species Trade (*Forest Sector Questionnaire: Trade in Roundwood and Sawnwood by Species*) - arkusz dotyczy handlu zagranicznego (w ujęciu ilościowym i wartościowym) przemysłowym surowcem drzewnym w układzie gatunkowym (świerk/jodła, sosna i pozostałe) i w podziale na sortymenty (drewno tartaczne łącznie z okleinowym i łuszczarskim oraz papierówka i pozostałe drewno do przerobu przemysłowego) oraz materiałami tartymi według głównych gatunków (świerk/jodła, sosna, dąb, buk, wiśnia, topola, brzoza, klon, jesion);
 - EU1 (*Forest Sector Questionnaire: Trade with countries outside EU*) – arkusz dotyczy wymiany zagranicznej (w ujęciu ilościowym i wartościowym) surowcem drzewnym i wyrobami drzewnymi z krajami spoza Unii Europejskiej (układ tego arkusza odpowiada układowi arkusza JQ2);
 - EU2 (*Forest Sector Questionnaire: Removals by type of ownership*) – arkusz dotyczy pozyskania surowca drzewnego według form własności lasów, z których on pochodzi; w wielkości pozyskanego w Polsce w latach 2012-2013 surowca drzewnego netto zostało uwzględnione pozyskanie grubizny z zadrzewień, tj. z produkcyjnych i ochronnych nasadzeń drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach;
 - ITTO1 (*Forest Sector Questionnaire: Production and Trade Estimates for 2014*) - arkusz dotyczy prognozy na 2014 rok produkcji (wolumen), importu i eksportu (wolumen i wartość) surowca drzewnego przeznaczonego na cele produkcyjne (iglastego, liściastego i tropikalnego) oraz materiałów tartych, fornirów (łącznie z okleinami i obłogami) oraz sklejek (łącznie z płytami stolarskimi i podobnymi płytami warstwowymi (z uwzględnieniem gatunków iglastych, liściastych i tropikalnych);
 - ITTO2 (*Forest Sector Questionnaire: Trade in Tropical Species*) – arkusz dotyczy eksportu i importu (w układzie ilościowym i wartościowym) tropikalnych gatunków przemysłowego surowca drzewnego, materiałów tartych, fornirów (łącznie z okleinami i obłogami) i sklejek (łącznie z płytami stolarskimi i podobnymi płytami warstwowymi);
 - ITTO3 (*Forest Sector Questionnaire: Miscellaneous Items - use additional paper if necessary*) – jest to jedyny arkusz w pakiecie JFSQ dotyczący jakościowych aspektów zmian w sektorze leśno-drzewnym, w tym: rynku drewna i wyrobów z drewna tropikalnego, wykorzystania kapitału zagranicznego w sektorze leśno-drzewnym, przestrzegania prawa leśnego i szkodnictwa leśnego, plantacji leśnych.
- **Arkusze pomocnicze (2), sprawdzające spójność wprowadzonych danych:**
 - ECE/EU JQ Compared (*Forest Sector Questionnaire: Trade in roundwood and sawnwood by species*) porównujący informacje dotyczące pozyskania surowca drzewnego umieszczone w arkuszach JQ1 i EU2 oraz informacje o handlu zagranicznym drewnem i materiałami tartymi z arkuszy JQ2 i ECE/EU Species Trade,

- EU1/JQ2 Compared (*Forest Sector Questionnaire*) porównujący dane dotyczące handlu zagranicznego ogółem, niezależnie od kierunku eksportu i importu z danymi dla krajów spoza Unii Europejskiej ujęte w arkuszach JQ2 i EU1).
- **Arkusze serii czasowych (7) dotyczących lat 2008-2013: TS-OB, TS-JQ1, TS-JQ2, TS-JQ3, TS-ECEEU, TS-EU1, TS-EU2** - do automatycznego obliczania rocznej dynamiki zmian w produkcji (zmian ilościowych) i w handlu zagranicznym (zmian wolumenu i wartości w walucie narodowej) drewnem i podstawowymi wyrobami drzewnymi (w układzie zgodnym z poszczególnymi analizowanymi arkuszami podstawowymi).
- **Arkusze informacyjne (2, załącznik 1):**
 - Codes for the JQ2 and EU1, EU and EFTA countries (*Joint Forest Sector Questionnaire: Trade, Cross reference between the HS and the CN*) – arkusz wskazujący kody w klasyfikacji towarów w handlu zagranicznym (Combined Nomenclature 2013) odpowiadające pozycjom arkuszy podstawowych, tj. rodzajom i gatunkom surowca drzewnego oraz poszczególnym grupom wyrobów drzewnych,
 - Codes for the JQ3, EU and EFTA countries (*Joint Forest Sector Questionnaire: Trade in Secondary Processed Wood and Paper Products, Cross reference between the HS and the CN*) - arkusz wskazujący kody w klasyfikacji towarów w handlu zagranicznym (Combined Nomenclature 2013) odpowiadające pozycjom arkusza JQ3 dotyczącym wyrobów wtórnego przerobu drewna oraz papieru i tektury.
- **Arkusze z bazą danych (2):**
 - Sentdata – arkusz z wszystkimi aktualnymi (zaktualizowanymi) danymi za lata 2012 i 2013 będący bazą danych dla poszczególnych kwestionariuszy podstawowych,
 - Database – arkusz z danymi historycznymi za lata 2008-2012.

Zasady tworzenia pakietu JFSQ zakładają możliwość weryfikacji danych wprowadzonych w latach poprzednich. Odbywa się to poprzez arkusz Database, z zaznaczeniem zmienionych komórek poprzez ich podświetlenie na żółto. W wypadku Polski ma to miejsce głównie z powodu aktualizacji danych dokonanej przez Główny Urząd Statystyczny. Wszystkie dokonywane zmiany są dodatkowo szczegółowo opisane pod poszczególnymi tabelami i w notatce przekazywanej Eurostatowi wraz z pakietem JFSQ.

Podobnie jak w latach wcześniejszych, szczegółowe zalecenia dotyczące zakresu, terminu i zasad wprowadzania danych w pakiecie JFSQ 2013 zostały zawarte nie tylko w przewodniku wypełniania kwestionariuszy (*guidelines*) i w arkuszach instruktażowych *Codes for the JQ2 and EU1, EU and EFTA countries* oraz *Codes for the JQ3, EU and EFTA countries*, ale również w (załącznik 1):

- piśmie Eurostatu, z Departamentu E: Statystyka sektorowa i regionalna (*Directo-*

rate E: Sectoral and regional statistics), Sekcja E2: Statystyki i rachunki środowiskowe; Zrównoważony rozwój (Unit E-2: Environmental Statistics and Accounts; Sustainable Development) do krajowych przedstawicieli ds. statystyki sektora leśno-drzewnego,

- zestawieniu definicji i wyjaśnień pojęć stosowanych w formularzach JFSQ - *Joint Forest Sektor Questionnaire: Definitions* (dotyczących pozyskania surowca drzewnego i jego struktury, produkcji podstawowych wyrobów drzewnych i jej struktury, a także eksportu i importu drewna i produktów jego przerobu, w tym wyrobów drzewnych przetworzonych (z dużą wartością dodaną)).

Analogicznie do lat poprzednich, zgodnie także z wytycznymi, pakiet JFSQ 2013 (w formacie MS Excel) przekazywany przez Instytut do Eurostatu poprzez portal eDAMIS miał ujednoczoną dla wszystkich krajów formułę nazwy¹:

- 2013_JFSQ_PL_Incoming_v1_15may2014 (plik przekazany w maju 2014 roku),
- 2013_JFSQ_PL_Incoming_v2_15sep214 (plik przekazany we wrześniu 2014 roku).

Pakiet JFSQ zasila corocznie bazy danych Eurostatu (również bazę danych Faostatu i ITTO). Obsługa informatyczna pakietu (pobieranie i przekazywanie) następuje poprzez system eDAMIS (<https://webgate.ec.europa.eu/edamis>), do którego dostęp mają upoważnione osoby (po zalogowaniu przy użyciu właściwego identyfikatora i hasła).

2. Pakiet sprawozdawczy UNECE Timber Forecast Questionnaire (TFQ 2014)

Pakiet sprawozdawczy UNECE Timber Forecast Questionnaire (TFQ 2014) dotyczy danych o pozyskaniu/produkcji i wymianie zagranicznej (eksport, import) surowca drzewnego i podstawowych produktów jego przerobu. W arkuszach TFQ w sposób automatyczny, poprzez zastosowanie odpowiednich formuł, obliczana jest wielkość zużycia/konsumpcji drewna i wyrobów drzewnych (załącznik 3).

Pakiet TFQ 2014 w części diagnostycznej dotyczył lat 2012 i 2013, a w części prognostycznej lat 2014 i 2015.

W 2014 roku w skład pakietu TFQ 2014 wchodziły dwa kwestionariusze:

- o TF1 *Unece Timber Forecast Questionnaire: Roundwood* - arkusz dotyczący surowca drzewnego w podziale na rodzaje (iglasty, liściasty) i sortymenty (drewno tartaczne łącznie z okleinowym i łuszczarskim, papierówka, pozostałe drewno do celów przemysłowych, drewno opałowe) oraz odpadów drzewnych,
- o TF2 *Unece Timber Forecast Questionnaire: Forest products* - arkusz dotyczący podstawowych wyrobów drzewnych: materiałów tartych (iglastych i liścia-

¹ Ujednoczony wzór nazwy pliku: YEAR_JFSQ_XX_Incoming_vX_xxXXXxxxx.xls, gdzie:
YEAR – rok, którego pakiet JFSQ dotyczy,
XX – kod literowy odpowiedni dla danego kraju,
vX – numer kolejnej wersji (v1 – pierwsza wersja z danymi wstępnymi, v2 wersja druga z danymi ostatecznymi),
xxXXXxxxx - data przekazania danych (dwucyfrowe oznaczenie dnia, trzyliterowy skrót angielskiej nazwy miesiąca, czterocyfrowa liczba oznaczająca rok.

stych, w tym tropikalnych), fornirów (łącznie z okleinami i obłogami, w tym tropikalnych), sklejek (łącznie z płytami stolarskimi i podobnymi płytami warstwowymi, w tym tropikalnych), płyt wiórowych (w tym OSB), płyt pilśniowych (z uwzględnieniem płyt mokriformowanych twardych i porowatych oraz suchoformowanych), mas włóknistych oraz papieru i tektury.

3. Materiały na 72. sesję Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ

W 2014 roku Instytut Technologii Drewna podobnie jak w latach wcześniejszych, zobowiązany był do przygotowania (i po akceptacji Ministerstwa Środowiska przekazania do Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ) materiałów na 72. sesję Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ, która odbędzie się w dniach 18-21 listopada br. w Kazaniu w Rosji. W skład tych materiałów wchodziły:

- materiały o charakterze analitycznym, tj. krajowy „Raport o stanie gospodarki i rynku drzewnego w Polsce” (w wersji angielskiej „*Poland - Statement on the wood market review and prospects*”),
- tabela z podstawowymi wskaźnikami (*economic indicators*) charakteryzującymi w ostatnich latach polską gospodarkę,
- pakiet sprawozdawczy UNECE Timber Forecast Questionnaire (TFQ 2014).

Raport o stanie gospodarki i rynku drzewnego w Polsce został przygotowany zgodnie z wytycznymi (*Requested format for country market statements*) dla przewodniczących delegacji na sesję Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ (załącznik 4). Układ raportu był podobny jak w roku poprzednim i obejmował takie zagadnienia jak:

- tendencje ogólnoeconomiczne wpływające w ostatnich latach na polski sektor leśno-drzewny z prognozą podstawowych makro wskaźników na 2014 rok,
- główne instrumenty polityki państwa oddziałujące na rynek produktów drzewnych oraz gospodarkę leśną w Polsce w latach 2013-2014,
- najważniejsze stymulatory rynku drewna i wyrobów drzewnych w Polsce,
- polski rynek drewna i produktów jego przerobu w latach 2012 i 2013 oraz tendencje jego rozwoju w latach 2014-2015,
- rynek przetworzonych wyrobów drzewnych oraz przetworów papierniczych w latach 2012-2013,
- certyfikacja lasów i wyrobów drzewnych w Polsce w latach 2013-2014,
- energia z biomasy drzewnej i promocja energii odnawialnej z drewna w Polsce,
- innowacyjne wyroby drzewne,
- gospodarka mieszkaniowa i budownictwo.

„Raport o stanie gospodarki i rynku drzewnego w Polsce” zostanie (jak w latach poprzednich) umieszczony (w formacie *.pdf) na stronach internetowych Sekcji Leśno-Drzewnej EKG ONZ/FAO (www.unece.org/forests/).

Zadania wynikające z bieżącej współpracy

W ramach bieżącej współpracy z Komitetem Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego

EKG ONZ i Eurostatem reprezentanci Instytutu Technologii Drewna uczestniczyli z upoważnienia Ministerstwa Środowiska w spotkaniach organizowanych przez te instytucje. Brali także udział w spotkaniach Grupy Roboczej ds. statystyki sektora leśno-drzewnego, gospodarki (ekonomii) i zarządzania (p. III opracowania, załącznik 5).

Należy podkreślić, że zarówno informacje statystyczne, jak i materiały analityczne przekazywane Komitetowi Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ oraz Eurostatowi są podstawą przygotowywanych przez nich publikacji i opracowań dotyczących aktualnego stanu i prognoz rozwoju światowego i europejskiego sektora leśno-drzewnego.

II. DIAGNOZA STANU POLSKIEJ GOSPODARKI I SEKTORA LEŚNO-DRZEWNEGO W LATACH 2012-2013 ORAZ PERSPEKTYWY ICH ROZWOJU W LATACH 2014-2015

1. Ocena stanu i perspektyw gospodarki Polski

W 2013 roku spadła dynamika światowego produktu krajowego brutto, mimo, że w większości krajów o najwyższym udziale w globalnym PKB notowano poprawę tempa wzrostu gospodarczego w skali roku. Produkt krajowy brutto na świecie wzrósł o 3% i był o 0,2 punktu procentowego niższy niż w 2012 roku. W Polsce realna stopa wzrostu PKB zmniejszyła się o 0,4 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 1,6% (tabela 1).

Tabela 1

**Produkt krajowy brutto w wybranych krajach Europy i świata w latach 2011–2013
i prognoza na lata 2014-2015**

Kraj	Produkt krajowy brutto - realna stopa wzrostu (%)				
	2011	2012	2013	2014*	2015*
Unia Europejska (UE-28)	1,7	-0,3	0,2	1,5	2,0
Czechy	1,8	-1,0	-0,9	1,8	2,2
Francja	2,0	0,0	0,3	1,0	1,7
Grecja	-7,1	-7,0	-3,9	0,6	2,9
Hiszpania	0,1	-1,6	-1,2	1,0	1,7
Łotwa	5,3	5,2	4,1	4,2	4,3
Niemcy	3,4	0,9	0,5	1,8	2,0
Polska	4,5	2,0	1,6	3,3	3,4
Wielka Brytania	1,1	0,3	1,8	2,5	2,4
Świat	3,9	3,2	3,0	3,6	3,9
Chiny	9,3	7,7	7,7	7,4	7,4
Japonia	-0,5	1,4	1,5	1,6	1,3
Stany Zjednoczone	1,8	2,8	1,9	2,9	3,2

* prognoza

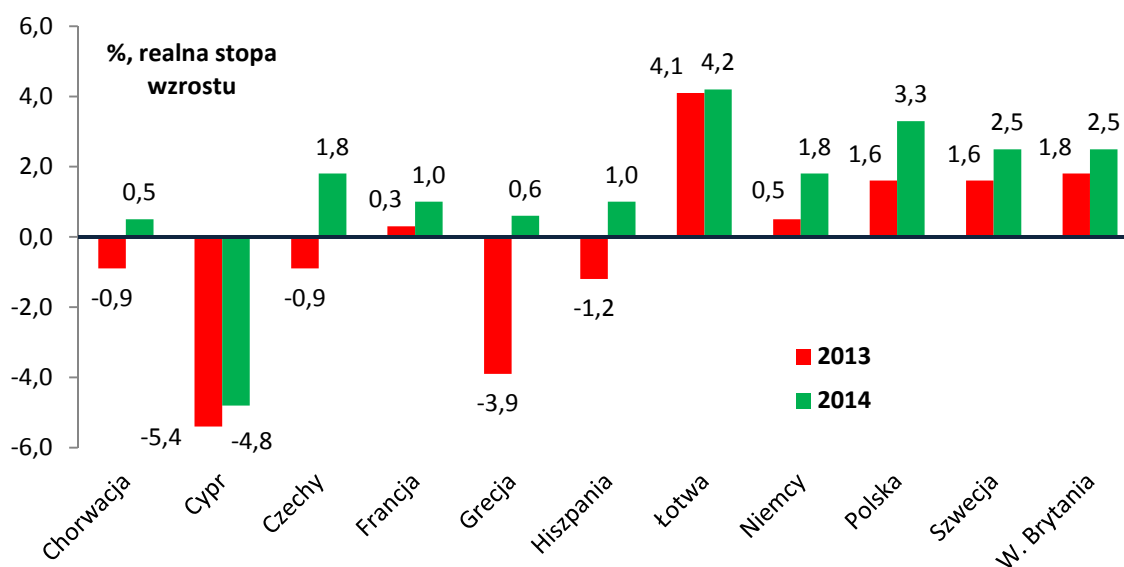
Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza na świecie w 2013 roku, GUS, www.stat.gov.pl; Projekt zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 24 września 2014 roku ustawy budżetowej na rok 2015 przekazany do Sejmu RP, www.mf.gov.pl [dostęp 29.09.2014]; Real GDP Growth Rate, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [dostęp 14.08.2014]; European Economic Forecast. Winter 2014, European economy 2014 nr 2, European Commission, s. 1.

W 2014 roku, według prognoz Międzynarodowego Funduszu Walutowego¹, globalny PKB zwiększy się o 3,6% (w 2015 roku o 3,9%). Wpływ na tempo wzrostu gospodarczego na świecie będzie miała zwiększająca się dynamika produktu krajowego brutto w krajach rozwiniętych. Przewiduje się poprawę sytuacji gospodarczej w Indiach (wzrost PKB o 5,4%) oraz RPA (o 2,3%). Pozytywnie ocenia się także kondycję gospodarki Stanów Zjednoczonych, w której prognozowany wzrost PKB będzie w 2014 roku o jeden punkt procentowy większy niż w 2013 roku (2,9% wobec 1,9% rok wcześniej) i o kolej-

¹ World Economic Outlook. Recovery Strengthens, Remains Uneven, World Economic and Financial Surveys, IMF, Washington, April 2014, s. 1.

ne 0,4 punktu procentowego w 2015 roku (i wyniesie 3,2%). Niewielkie osłabienie tempa wzrostu (które nadal będzie jednak bardzo wysokie, jedno z najwyższych na świecie) może mieć, zgodnie z prognozami, miejsce w Chinach (o -0,3 punkty procentowe, do 7,4% w 2014 i 2015 roku). Nieco wolniejszy wzrost gospodarczy przewiduje się również w Japonii (z 1,5% w 2013 roku do 1,6% w 2014 roku, przy zakładanym spadku do 1,3% w 2015 roku).

Na sytuację gospodarczą w Polsce najsilniej oddziałuje jednak koniunktura w Unii Europejskiej, której Polska jest członkiem od dziesięciu lat. Według prognoz Komisji Europejskiej¹ w 2014 roku w Unii Europejskiej szacowany jest wzrost PKB o 1,5% w stosunku do 2013 roku i o 2% w 2015 roku. Wzrost produktu krajowego brutto przewidywany jest w większości państw członkowskich, największy na Łotwie – o 4,2% w stosunku do 2013 roku, w Polsce – o 3,3% (zgodnie z założeniami projektu ustawy budżetowej²), a w Szwecji i Wielkiej Brytanii – o 2,5% (rys.1). Ujemna dynamika wzrostu PKB w Unii Europejskiej w 2014 roku przewidywana jest wyłącznie na Cyprze i w Słowenii. W pozostałych krajach Wspólnoty, w których w 2013 roku wystąpiła ujemna dynamika wzrostu PKB, tj. głównie w Grecji, Włoszech, Portugalii, Finlandii, w 2014 roku przewiduje się jego dodatni wzrost.

* prognoza

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza na świecie w 2013 roku, GUS, www.stat.gov.pl; Projekt zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 24 września 2014 roku ustawy budżetowej na rok 2015 przekazany do Sejmu RP, www.mf.gov.pl [dostęp 29.09.2014]; Real GDP Growth Rate, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> [dostęp 14.08.2014]; European Economic Forecast. Winter 2014, European economy 2014 nr 2, European Commission, s. 1.

Rys. 1. Realna stopa wzrostu PKB w wybranych krajach Europy w 2013 roku i jej prognoza na 2014 rok

Polska gospodarka rozwijała się w ostatnich latach relatywnie szybciej niż przecięt-

¹ European Economic Forecast. Winter 2014, European economy 2014 nr 2, European Commission, s. 1.

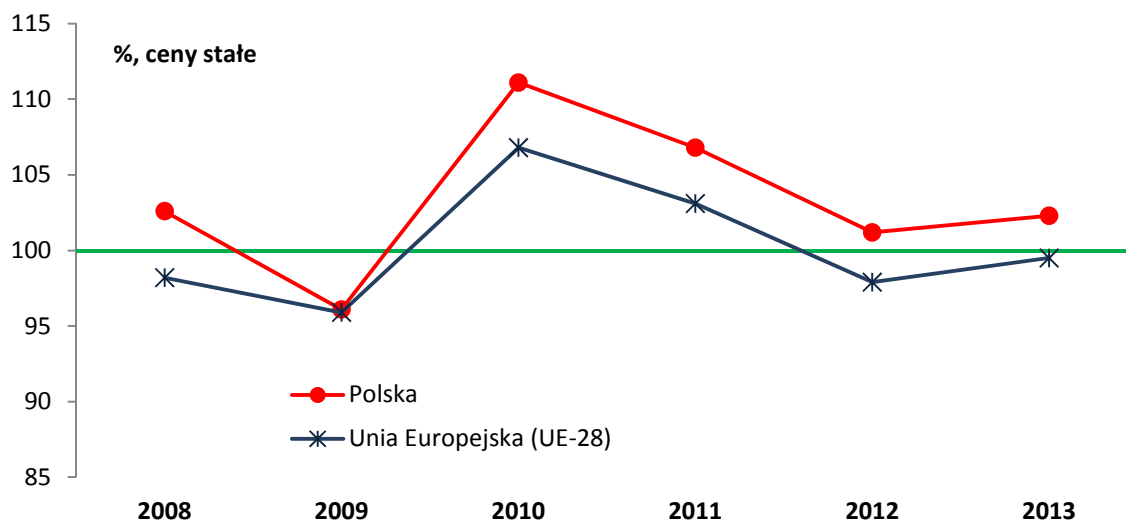
² Projekt zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 24 września 2014 roku ustawy budżetowej na rok 2015 przekazany do Sejmu RP, www.mf.gov.pl [dostęp 29.09.2014].

nie gospodarki krajów Unii Europejskiej. Uplasowała się w 2013 roku na siódmym miejscu wśród 28 krajów członkowskich Unii Europejskiej¹ pod względem realnej stopy wzrostu PKB. Mimo tego siła nabywcza PKB na mieszkańca w Polsce (5879 €) jest ponad dwukrotnie mniejsza niż przeciętnie w UE (12890 €), jest jednak wyższa niż np. w Bułgarii (2919 € per capita)².

Dynamika produktu krajowego brutto w Polsce, a także w krajach strefy euro w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy wspierana była przez korzystne uwarunkowania zewnętrzne, poprawę nastrojów podmiotów gospodarczych, ale wynikała także ze zwolnienia tempa wzrostu w gospodarkach najszybciej się rozwijających. Ponadto zmniejszyła się niepewność na globalnych rynkach finansowych, nastąpiło zwiększenie inwestycji w strefie euro, a także wystąpił dalszy wzrost popytu zewnętrznego. Korzystnie wpłynęła również restrukturyzacja handlu zagranicznego w gospodarkach preferencyjnych³.

Zgodnie z wstępnymi danymi z Eurostatu (Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej), w pierwszym kwartale 2014 roku utrzymywało się powolne ożywienie w strefie euro, mimo iż dynamika PKB była niższa od oczekiwań. Na jej obniżenie, jak wynika z informacji z krajowych urzędów statystycznych, miały wpływ takie czynniki przejściowe, jak: wyjątkowo łagodna zima (spadek spożycia indywidualnego, pogłębiony przez spadek konsumpcji energii) oraz podwyżka stawek podatku VAT we Francji i Holandii (obniżenie konsumpcji, produkcji i eksportu energii)⁴.

Produkcja przemysłowa w krajach Unii Europejskiej w 2013 roku zmalała realnie o 0,5% w porównaniu z 2012 rokiem, zarówno w przemyśle ogółem, jak i w przetwórstwie przemysłowym (rys. 2).

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza na świecie w 2013 roku, GUS, www.stat.gov.pl

Rys. 2. Dynamika produkcji przemysłowej w Polsce i Unii Europejskiej w latach 2008-2013

W Polsce miał jednak miejsce jej wzrost o 2,3% w stosunku do poprzedniego roku (w

¹ European Economic Forecast, op. cit., s. 1.

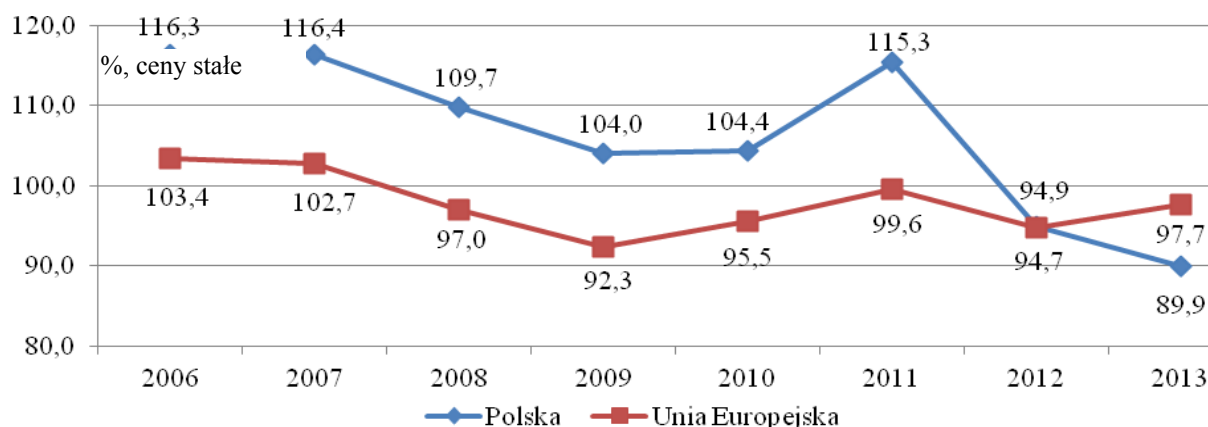
² Purchasing Power Index 2013, GfK, Purchasing Power Europe 2013/2014

³ Koniunktura Międzynarodowa, Instytut Ekonomiczny NBP, czerwiec 2014, s. 13.

⁴ Ibidem, s. 14.

2012 roku był to wzrost realny na poziomie 1,2%), a w przetwórstwie przemysłowym wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 2,8%. W strukturze produkcji przemysłowej według głównych grupowań dominowały, zarówno w Unii Europejskiej, jak i w Polsce, dobra zaopatrzeniowe (z udziałem odpowiednio 32,4% i 33,7%). W krajach Wspólnoty wyraźnie wyższy był udział dóbr inwestycyjnych (28,4%, a w Polsce było to 20%), w Polsce natomiast – dóbr konsumpcyjnych trwałych (5,7%, podczas gdy w UE ich udział wyniósł 3%).

Produkcja budowlana w krajach Unii Europejskiej zmalała w 2013 roku realnie o 2,3%, a w Polsce o 10,1% w porównaniu z rokiem poprzednim (rys. 3)¹. Szczególnie duży spadek produkcji w budownictwie miał miejsce w Irlandii, Hiszpanii, Portugalii, Grecji i na Węgrzech.

Źródło: Polska w Unii Europejskiej 2004-2014, GUS, Warszawa 2014, s. 42.

Rys. 3. Dynamika produkcji w budownictwie w Polsce i Unii Europejskiej w latach 2006-2013

Obroty handlu zagranicznego w Unii Europejskiej w 2013 roku zwiększyły się w stosunku do 2012 roku, choć ich dynamika była niska. W cenach bieżących eksport UE-28 wzrósł o 3,4%, natomiast import o 1,4%². Saldo eksportu i importu Wspólnoty przyczyniło się jednak do wzrostu PKB kontrybucją w wysokości 0,5 punktu procentowego (była to dodatnia kontrybucja eksportu (0,7 punktu procentowego) oraz ujemny wkład importu (-0,2 punktu procentowego))³. Polska zajmowała 8 miejsce zarówno wśród unijnych eksporterów, jak i importerów. Największy udział w wymianie międzynarodowej Wspólnoty miały Niemcy, Holandia, Francja i W. Brytania⁴.

Polska gospodarka i jej kondycja są w dużej mierze uzależnione od sytuacji gospodarczej w krajach będącymi głównymi partnerami handlowymi Polski. Są nimi głównie kraje Unii Europejskiej. W 2013 roku ich udział w eksporcie wyniósł 75% (obniżył się w stosunku do 2012, w którym było to 76,3%), a w imporcie wzrósł do 58,5% (rok wcze-

¹ Według aktualnie dostępnych danych, w 2013 roku produkcja budowlano-montażowa obniżyła się w Polsce o 11,1% (dane dla pełnej zbiorowości), Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 8, s. 44, www.stat.gov.pl.

² Sytuacja społeczno-gospodarcza na świecie w 2013 roku, GUS, www.stat.gov.pl.

³ Sytuacja makroekonomiczna w Polsce w 2013 roku na tle procesów w gospodarce światowej, GUS, Warszawa 2014, s. 24, www.stat.gov.pl.

⁴ Polska w Unii Europejskiej 2004-2014, GUS, Warszawa 2014, s. 54.

śniej wynosił 57,6%) – tabela 2. W strukturze geograficznej polskich obrotów towarowych wzrosło natomiast w 2013 roku znaczenie krajów rozwijających się. Spowolnienie gospodarcze w krajach Europy Zachodniej spowodowało bowiem, że polskie firmy szukają partnerów handlowych na innych, dotychczas mniej znanych rynkach.

Tabela 2

Struktura handlu zagranicznego w Polsce

Wyszczególnienie	Rok 2012		Rok 2013	
	eksport	import	eksport	import
	udział w obrotach, %			
Kraje rozwinięte	82,5	64,6	81,9	66,0
w tym Unia Europejska	76,3	57,6	75,0	58,5
w tym strefa euro	51,9	45,1	50,7	45,6
Kraje rozwijające się	8,1	19,5	8,7	20,4
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej	9,4	15,9	9,4	13,6

Źródło: Handel zagraniczny styczeń-grudzień 2013 rok, GUS, Warszawa 2014, s. 15.

Głównym partnerem handlowym Polski są już od wielu lat Niemcy. Ich udział w eksporcie nie zmienił się, wynosząc 25,1% zarówno w 2012 jak i w 2013 roku. Ważnymi odbiorcami polskich towarów były też: Wielka Brytania (6,5%), Czechy (6,2%), Francja (5,6%) i Rosja (5,3%). W strukturze importu największy udział także mieli Niemcy (21,7%). Towary sprowadzone w 2013 roku na polski rynek pochodziły również z Rosji (jej udział w imporcie Polski wyniósł 12,1%), Chin (9,3%), Włoch (5,3%) i Holandii (3,9%)¹.

1.1. Ogólna ocena sytuacji ekonomicznej Polski w latach 2012-2013

W 2013 roku **produkt krajowy brutto** wyniósł w Polsce 1635,8 mld zł (w cenach bieżących) i był realnie o 1,6% wyższy niż w 2012 roku. Osiągnięte tempo wzrostu było jednak o 0,4 punktu procentowego niższe niż w roku poprzednim. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju gospodarki pozostawały zasadniczo nadal niekorzystne, mimo stopniowej poprawy koniunktury w krajach Unii Europejskiej i w strefie euro.

Od początku 2012 roku do połowy 2013 roku stopa wzrostu PKB systematycznie spadała, z 3,7% w I kwartale 2012 roku do 0,8% w II kwartale 2013 roku – tabela 3.

Tabela 3

Stopa wzrostu PKB w Polsce w latach 2012-2014

2012				2013				2014			
2,0				1,6				-			
Kwartaly - zmiana (%) w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego (ceny stałe)											
I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
3,7	2,5	1,4	0,7	0,4	0,8	2,0	2,7	3,4	3,3	-	-

Źródło: Wstępny szacunek produktu krajowego brutto w II kwartale 2014 roku, GUS, www.stat.gov.pl [dostęp 21.10.2014].

W następnych kwartałach 2013 roku i w 2014 roku następowało powolne ożywienie gospodarki, co znalazło odzwierciedlenie w realnym wzroście PKB z 2% w III kwartale

¹ Handel zagraniczny styczeń-grudzień 2013 rok, op. cit., s. 16.

2013 roku do 3,3% w II kwartale 2014 roku.

Czynnikiem wewnętrznym mającym pozytywny wpływ na poziom PKB w 2013 roku było **spożycie**, które wzrosło o 1,2% (indywidualne o 0,8%, a publiczne o 2,8%) w stosunku do roku poprzedniego. Wkład spożycia we wzrost PKB wyniósł 1 punkt procentowy (więcej niż w 2012 roku, w którym było to 0,8 punktu procentowego, jednak mniej niż w 2011 roku, gdy było to 1,3). **Popyt** krajowy brutto pozostał na niezmiennym poziomie w stosunku do 2012 roku (jego kontrybucja w PKB była neutralna, jednak to popyt krajowy był stymulatorem wzrostu gospodarczego w drugiej połowie 2013 roku) – tabela 4. Obniżyła się natomiast **akumulacja brutto** (o 4,7%, wkład tej kategorii ekonomicznej do wzrostu PKB był ujemny i wyniósł -1 punktu procentowego) i **nakłady brutto na środki trwałe** (o 0,2%). Spadły bowiem inwestycje, była to głównie kontynuacja projektów inwestycyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach budżetu na lata 2007-2013. Kluczową rolę w generowaniu PKB odegrał jednak czynnik zewnętrzny, tj. **saldo obrotów handlowych z zagranicą**. Jego wkład w tworzenie PKB wyniósł 1,6 punktu procentowego¹.

Tabela 4

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w Polsce w latach 2012-2013

Wyszczególnienie	Jednostka	2012	2013
PKB	% ceny stałe	2,0	1,6
Produkcja sprzedana przemysłu	% ceny stałe	0,5	2,1
Produkcja budowlano-montażowa	% ceny stałe	-6,3	-11,1
Eksport	mld zł mld €	603,4 143,5	647,9 155,0
Zmiana w stosunku do roku poprzedniego (waluta narodowa):			
- ceny bieżące	%	8,0	7,4
- ceny stałe	%	3,4	6,5
Import	mln zł mld €	648,1 154,0	656,1 157,0
Zmiana w stosunku do roku poprzedniego (waluta narodowa):			
- ceny bieżące	%	4,0	1,2
- ceny stałe	%	-1,5	2,9
Stopa bezrobocia rejestrowanego*	%	13,4	13,4
Liczba bezrobotnych (w końcu roku)	tys. osób	2136,8	2157,9
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja)	%	3,7	0,9

* udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo

Źródło: Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 7, s. 29, 54, 140, 159, 169; Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 8, s. 52; Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2013, nr 7, s. 157, 167; Handel zagraniczny styczeń-grudzień 2013 rok, GUS, Warszawa 2014, s. 21.

Inflacja przez cały 2013 rok utrzymywała się na niskim poziomie i ostatecznie wyniosła 0,9% (wobec 3,7% w 2012 roku). Była niższa od celu inflacyjnego NBP (2,5%) i dolnej granicy dopuszczalnych odchyleń od tego celu (1,5%). Na tak niski jej poziom wpłynęła niska inflacja bazowa, a także stabilizacja cen na światowych rynkach surow-

¹ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 7, s. 53-57; Sytuacja makroekonomiczna ..., op. cit., s. 29-30.

cowych. W kraju na poziom tego wskaźnika w największym stopniu wpływał z jednej strony wzrost cen – żywności (o 2,2%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,5%, przy czym ceny wyrobów tytoniowych wzrosły o 7,5%), energii cieplnej (o 4,5%), usług transportowych (o 3,1%), lekarskich (o 3,1%) i pocztowych (o 23,4%), a z drugiej – spadek cen paliw (o 4%), gazu (o 6,1%), odzieży (o 5%) i obuwia (o 4,6%)¹.

Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w 2013 roku o 2,1% w relacji do roku poprzedniego (w cenach stałych; w 2012 roku wzrost wyniósł 0,5%), a w przetwórstwie przemysłowym o 2,2%. Według głównych grup przemysłowych wzrost produkcji sprzedanej dotyczył dóbr konsumpcyjnych nietrwałych i trwałych (po 4%), a także dóbr inwestycyjnych (o 3,9%). Produkcja sprzedana dóbr zaopatrzeniowych wzrosła realnie o 1,6% w stosunku do roku 2012, natomiast dóbr związanych z energią spadła o 0,3%². Przemysł generował w 2013 roku 24,7% wartości dodanej brutto w Polsce i jest to wskaźnik wyższy od średniej dla krajów unijnych nieprzekraczającej w ostatnich latach 20,2% (poziom zbliżony do polskiego lub wyższy występuje w Niemczech i Irlandii)³.

Tendencje spadkowe uwidoczniły się natomiast w **budownictwie**. Jego udział w tworzeniu wartości dodanej brutto wyniósł 6,5% i był o 1 punkt procentowy mniejszy niż w roku poprzednim (od kilku lat występuje tendencja spadkowa tego wskaźnika)⁴. Produkcja budowlano-montażowa obniżyła się w stosunku do poprzedniego roku o 11,1% (w cenach stałych), przy czym największy jej spadek (o 14,3%) zanotowano w wypadku budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej. W wypadku budowy budynków spadek wyniósł 10,8%, a specjalistycznych robót budowlanych – 8,9%⁵. Struktura produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych nie uległa w ostatnich latach istotnym zmianom. Dominujące znaczenie ma budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (52% wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w podmiotach o liczbie pracujących ponad 9 osób). Jest to głównie budowa autostrad, dróg ekspresowych, ulic itp. (stanowiąca niecałe 35% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej związanej z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej), rurociągów sieci rozdzielczej i linii kablowych rozdzielczych (ponad 17%) oraz rurociągów i linii telekomunikacyjnych (ponad 13%). Około 48% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2013 roku stanowiła budowa budynków, w tym przeważały budynki niemieszkalne (z udziałem w wysokości około 73% w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej ogółem w podmiotach zatrudniających ponad 9 osób)⁶. W 2013 roku obniżyła się także, o 5,1% w stosunku do roku poprzedniego, liczba mieszkań oddanych do użytku (145,1 tys. mieszkań, w tym przeważało budownictwo indywidualne stanowiące 56% ogółu mieszkań oddanych do użytku) i liczba mieszkań w budowie (o 2,5%). Spadła także liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia (o 16%) i mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 10,2%)⁷.

Na **rynku pracy** w 2013 roku, stopniowa poprawa sytuacji gospodarczej wpłynęła

¹ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014 nr 7, s. 140-146; Sytuacja makroekonomiczna ..., op. cit., s. 35-36.

² Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 7, s. 163.

³ Sytuacja makroekonomiczna ..., op. cit., s. 46.

⁴ Sytuacja makroekonomiczna ..., op. cit., s. 48-50.

⁵ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 7, s. 169.

⁶ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 7, s. 170-171.

⁷ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 7, s. 155.

na przerwanie dotychczasowego (od 2009 roku) wzrostu stopy bezrobocia (określonej udziałem zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo) i jej utrzymanie na poziomie z poprzedniego roku - 13,4% (w grupie wiekowej 15-74 lata było to 10,3%, podczas gdy w krajach UE 10,8%)¹. Oznaczało to, że w ciągu roku liczba bezrobotnych pozostała na podobnym poziomie (zwiększyła się o 21,1 tys. osób i w końcu 2013 roku wyniosła 2,2 mln osób). W strukturze bezrobotnych kobiety stanowią blisko 51%. Prawie połowa (49%) osób pozostających bez pracy to osoby w wieku 25-44 lata². Przeciętne zatrudnienie w gospodarce wyniosło 9,6 mln osób (2,6 mln osób w przemyśle i 2,2 mln osób w przetwórstwie przemysłowym) i było o 0,9% mniejsze niż w 2012 roku (w przemyśle o 1,2%, a w przetwórstwie przemysłowym o 0,8%)³. Wskaźnik zatrudnienia określony udziałem osób pracujących w wieku 15-64 lat w ich populacji wyniósł 60%. Był o 0,3 punktu procentowego wyższy niż rok wcześniej, co wynikało głównie ze wzrostu zatrudnienia w grupie osób starszych (dla osób w wieku 55-59/64 lata był wyższy o 2,7 punktu procentowego niż w roku poprzednim). W pozostałych grupach wiekowych wskaźnik ten obniżył się w stosunku do poziomu z 2012 roku. Był jednocześnie jednym z najniższych w krajach Unii Europejskiej, dla których jego średnia wyniosła 64,1% (najwyższy był w Szwecji – 74,4%, a najniższy w Chorwacji – 49,3%)⁴.

W roku 2013 w Polsce dynamicznie rozwijała się **wymiana handlowa z zagranicą**, zwłaszcza eksport. Łączna wartość wyeksportowanych towarów wyniosła 647,9 mld zł i była o 6,5% wyższa niż w 2012 roku (w cenach stałych). Do kraju sprowadzono natomiast towary o wartości 656,1 mld zł, czyli realnie o 2,9% wyższej niż w roku poprzednim⁵. Relatywnie dużo wyższy wzrost eksportu niż importu (relacja eksportu do importu zwiększyła się w 2013 roku do 98,7%, podczas gdy w latach 2012 i 2011 wynosiła odpowiednio 93,1% i 89,6%) przełożył się na zdecydowaną poprawę salda obrotów wymiany towarowej z zagranicą, które zmniejszyło się do -8,2 mld zł i było ponad pięciokrotnie niższe niż w 2012 roku (w cenach bieżących). Było to możliwe dzięki ożywieniu popytu na polskie towary na rynkach zagranicznych (podstawowego indykatora polskiego eksportu), które z kolei wynikało z powolnego zwiększania aktywności gospodarczej, głównie w krajach Unii Europejskiej.

Ogólnie biorąc, sytuację ekonomiczną Polski w 2013 roku można uznać za stabilną, jej wyniki były lepsze niż przeciętne w Unii Europejskiej. Polska w ostatnich latach powoli zmniejsza dystans względem średniej unijnej w poziomie realnego PKB per capita i w wydajności pracy, przy jednoczesnej poprawie lub utrzymaniu na podobnym poziomie wskaźnika zatrudnienia (należy jednak mieć na uwadze znaczącą emigrację, zwłaszcza ludzi młodych, która umożliwiła jego utrzymanie na względnie stałym poziomie). Priorytetem polityki gospodarczej pozostaje jednak nadal wzmocnienie jej pozycji konkurencyjnej na rynkach międzynarodowych, poszukiwanie rozwiązań umożliwiających jej stały i stabilny, szybszy niż w ostatnich dwóch latach rozwój (m. in. poprzez kontynuację i przyspieszenie procesu konsolidacji fiskalnej).

¹ Sytuacja makroekonomiczna ..., op. cit., s. 75.

² Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa, 2014, nr 7, s. 70-71.

³ Ibidem, s. 66-70.

⁴ Sytuacja makroekonomiczna ..., op. cit., s. 57-83.

⁵ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 8, s. 52.

1.2. Oczekiwane trendy rozwoju gospodarki Polski w 2014 roku

W dobie globalizacji polska gospodarka jest w dużym stopniu uzależniona od kondycji gospodarek głównych partnerów zagranicznych, w tym przede wszystkim Niemiec, W. Brytanii, Francji i Holandii, ale także Rosji (oraz krajów wschodnioeuropejskich) i Chin. Obecne zmiany dynamiki aktywności gospodarek krajów Unii Europejskiej wskazują na jej stopniową poprawę, jednak w mniejszej skali niż przewidywano. Wskaźniki koniunktury w strefie euro są gorsze od oczekiwanych. Największym zagrożeniem w nadchodzących miesiącach i latach może być jednak sytuacja na rynkach wschodnich, szczególnie na Ukrainie i w Rosji. Prawdopodobne jest znaczące ograniczenie wymiany handlowej między krajami Unii Europejskiej i Rosją, trudno jednak oszacować ich potencjalne, krótko- i długofalowe skutki. Dotychczasowe wyniki ekonomiczno-finansowe notowane w 2014 roku doprowadziły do korekty w dół wcześniejszych, bardziej optymistycznych prognoz dla gospodarki Wspólnoty i rynków wschodnich. Jednak wzrost gospodarczy w UE powinien być mimo wszystko szybszy niż w 2013 roku. Natomiast wszelkie prognozy dotyczące rynków wschodnich, a zwłaszcza Rosji i Ukrainy, obarczone są dużą niepewnością, zdaniem ekonomistów czeka je jednak gospodarcza stagnacja, a nawet recesja. Pomimo tego, w polskiej gospodarce oczekuje się w nadchodzących latach wzrostu aktywności i jej wyraźnego ożywienia. Wskazują na to lepsze niż w roku poprzednim aktualne wskaźniki koniunktury.

Zdaniem analityków, w nadchodzących latach **produkt krajowy brutto** w Polsce będzie rósł w stabilnym tempie, ale nadal niższym niż przed kryzysem. Oczekuje się, że w latach 2014 i 2015 wzrośnie on realnie o 3,2% i 3,4%¹ (według wstępnych danych GUS realna stopa wzrostu PKB wyniosła w I kwartale 2014 roku 3,4%, a w II kwartale – 3,3%²). Stymulatorem rozwoju gospodarki powinien być **popyt krajowy**. W latach 2014 i 2015 przewidywany jest jego wzrost o 3,5% i 3,8%, w tym spożycia ogółem odpowiednio o 2,6% i 2,8% (dane GUS wskazują, że jak dotychczas w 2014 roku popyt krajowy wzrósł o 3% w I kwartale i o 5,1% w II kwartale w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego³). Silnym wsparciem popytu inwestycyjnego w gospodarce (realne tempo wzrostu inwestycji ogółem ma wynieść w latach 2014 i 2015 odpowiednio 6,7% i 7,4%) mają być głównie **inwestycje prywatne** – tabela 5. Odbudowa nakładów brutto na środki trwałe (w I kwartale 2014 roku notowano wzrost o 10,7%, w II kwartale o 8,4% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego⁴) wskazuje, że udział inwestycji prywatnych w PKB może się zwiększyć w 2014 roku do 15,1% (z 14,6% w 2013 roku)⁵. Wzrostowi inwestycji prywatnych powinny sprzyjać takie czynniki jak: konkurencyjność kosztowa polskich przedsiębiorstw względem partnerów zagranicznych, obniżka kosztów kapitału w związku z redukcją stóp procentowych, program Inwestycje Polskie, w tym linia gwarancyjna „de minimis” zapewniająca firmom sektora MŚP łatwiejszy i tańszy

¹ Projekt zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 24 września 2014 roku ustawy budżetowej na rok 2015 przekazany do Sejmu RP, www.mf.gov.pl [dostęp 29.09.2014].

² Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 9, s. 28.

³ Ibidem, s. 55.

⁴ Ibidem.

⁵ Projekt zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 24 września 2014 roku ustawy budżetowej na rok 2015 przekazany do Sejmu RP, www.mf.gov.pl [dostęp 29.09.2014].

dostęp do finansowania działalności inwestycyjnej. Poziom spożycia publicznego będzie natomiast w nadchodzących latach pochodną działań podejmowanych w ramach realizowanego planu konsolidacji finansów publicznych.

Tabela 5

**Prognoza głównych wskaźników makroekonomicznych w Polsce
na lata 2014 i 2015**

Wyszczególnienie	Komisja Europejska		MFW		Założenia budżetu w Polsce na 2015 rok	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	02. 2014		04.2014		09.2014	
	%, realna stopa wzrostu					
PKB	2,9	3,1	3,1	3,3	3,3	3,4
Popyt krajowy					3,5	3,8
spożycie					2,6	2,8
prywatne					2,5	3,0
publiczne					2,8	2,2
Akumulacja					7,0	7,8
nakłady brutto na środki trwałe (inwestycje)					6,7	7,4
Inflacja	1,4	2,0	1,5	2,4	0,1	1,2
Eksport					5,4	5,4
Import					6,0	6,4
Przeciętne zatrudnienie	%, dynamika wzrostu w relacji do roku poprzedniego					
w gospodarce					0,4	0,8
w sektorze przedsiębiorstw					0,7	1,1
Stopa bezrobocia (na koniec okresu)	%, udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo					
					12,5	11,8

Źródło: Projekt zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 24 września 2014 roku ustawy budżetowej na rok 2015 przekazany do Sejmu RP, www.mf.gov.pl [dostęp 29.09.2014]; European Economic Forecast. Winter 2014, European economy 2014 nr 2, European Commission, s. 1; World Economic Outlook Databases, International Monetary Fund, [dostęp 15.09.2014].

Poprawa sytuacji gospodarczej ma być widoczna również w **przemysle**. W pierwszym półroczu 2014 roku zanotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu o 4,3% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego i o 6% w przetwórstwie przemysłowym (dotyczy on podmiotów o liczbie pracujących ponad 9 osób)¹. Wzrost produkcji sprzedanej w analizowanym okresie wystąpił w grupach przemysłowych wytwarzających: dobra zaopatrzeniowe (o 8,2%), inwestycyjne (o 8,1%), konsumpcyjne trwałe (o 4,6%) oraz nietrwałe (o 2,9%). Jak się ocenia, w latach 2014 i 2015 wyniki przemysłu i przetwórstwa przemysłowego powinny być lepsze niż w 2013 roku, przewidywany jest wzrost produkcji sprzedanej przemysłu o 3%-5% rocznie (według założeń Ministerstwa Gospodarki w 2014 roku o około 4,5%²). Produkcja sprzedana sektora drzewnego powinna wzrastać w tempie relatywnie szybszym (w zależności od branży – o 5%-10% rocznie), najszybciej w meblarstwie (w I półroczu jej wzrost wyniósł 11,1% w przemyśle drzewnym, 5,2% w przemyśle celulozowo-papierniczym i przetwórstwa papierniczego

¹ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 6, s. 159-163.

² Analiza sytuacji gospodarczej Polski w okresie I-VI 2014 roku, Ministerstwo Gospodarki, Departament Strategii i Analiz, Warszawa 2014, s. 9.

oraz o 15,1% w przemyśle meblarskim¹).

Zgodnie z prognozami, w wyniku obserwowanego ożywienia aktywności gospodarczej i typowego dla **ryнку pracy** opóźnienia reakcji na zmiany zachodzące w gospodarce, w 2014 roku stopa bezrobocia powinna spaść do 12,5%, a w 2015 roku do 11,8% (według stanu na koniec września 2014 roku wynosiła 11,5%²). Powoli powinno wzrastać także zatrudnienie w gospodarce – do 9,8 mln osób w 2015 roku (w latach 2014 i 2015 przewidywany wzrost zatrudnienia w gospodarce ma wynieść odpowiednio 0,4% i 0,8%, a w sektorze przedsiębiorstw 0,7% i 1%). Wzrost zatrudnienia w branżach drzewnych może być w analizowanym okresie relatywnie większy, głównie w przemyśle meblarskim (w I półroczu 2014 roku przeciętne zatrudnienie w przemyśle ogółem w sektorze przedsiębiorstw w podmiotach o liczbie pracujących ponad 9 osób wzrosło o 0,4%, w przetwórstwie przemysłowym o 1,6%, natomiast w sektorze drzewnym – o 1% w przemyśle drzewnym, o 2,8% w przemyśle celulozowo-papierniczym i przetwórstwa papierniczego oraz o 5,6% w przemyśle meblarskim³).

W sferze **handlu zagranicznego**, według wstępnych danych GUS w I półroczu 2014 roku wartość eksportu (w cenach bieżących) wyniosła 336,9 mld zł (w I i II kwartale była realnie wyższa o ponad 6% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku). Import wyniósł 339 mld zł (w I kwartale był wyższy w cenach stałych o 7,9%, a w II kwartale o 11,4% niż w odpowiadających okresach roku wcześniejszego⁴). Prognozy na lata 2014 i 2015 zakładają realny wzrost eksportu o 5,4% rocznie, a importu o 6% w 2014 roku i 6,4% w 2015 roku. Przy zakładanym tempie wzrostu polskiej wymiany handlowej z zagranicą można oczekiwać, że wkład eksportu netto we wzrost PKB będzie ujemny (w 2014 roku wyniesie -0,2 punktu procentowego, a w 2015 roku -0,4 punktu procentowego⁵). Przewiduje się także, że z powodu obecnej sytuacji na rynkach wschodnich (głównie na Ukrainie i w Rosji), polskie firmy, także drzewne, będą zmuszone w najbliższym czasie do intensywnego poszukiwania nowych rynków zbytu swoich wyrobów (na rynkach azjatyckich, w szczególności Chin i Indii).

W 2014 roku stopniowej poprawie ulega też sytuacja w **budownictwie** (w okresie trzech kwartałów produkcja budowlano-montażowa realnie wzrosła o 5,5% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego⁶). Wzrost sprzedaży dotyczył budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o ponad 14%, a także specjalistycznych robót budowlanych - o prawie 11%. Zakłada się, że w nowym horyzoncie czasowym finansowania inwestycji ze środków Unii Europejskiej, tj. w latach 2014-2020, na inwestycje związane z infrastrukturą zostanie przeznaczony 17,5 mld €, z czego około 36-38 mld PLN – na projekty związane z transportem kolejowym. Środki unijne mają także wspomóc budowę obiektów użyteczności publicznej i prace o charakterze hydrotechnicznym⁷. W mieszkalnictwie natomiast, w trzech kwartałach 2014 roku, przy spadku ilości oddanych do użytku mieszkań ogółem (o 1,9%) odnotowano wzrost o ponad 4% liczby odda-

¹ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 6, s. 159-160.

² Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 9, s. 70

³ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 6, s. 67-68.

⁴ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 9, s. 52.

⁵ Projekt zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 24 września 2014 roku ustawy budżetowej na rok 2015 przekazany do Sejmu RP, www.mf.gov.pl [dostęp 29.09.2014].

⁶ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 9, s. 44, 170.

⁷ Ambiente 2014, nr 2, s. 28.

nych do użytku mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (w stosunku do analogicznego okresu 2013 roku). Pozytywne jest też, że zwiększyła się (w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego) liczba pozwoleń wydanych na budowę nowych mieszkań (o prawie 14%, dotyczyła jednak głównie mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem) oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 17%)¹. Oczekuje się, że w nadchodzących latach jednym ze stymulatorów rozwoju polskiego mieszkalnictwa powinien być program wspierania zakupu pierwszego mieszkania przez ludzi młodych („mieszkanie dla młodych”). Wyraźną poprawę kondycji polskiego budownictwa przewiduje się dopiero w 2015 roku².

Jeżeli chodzi o wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych to analitycy spodziewają się, że w ostatnich miesiącach 2014 roku **inflacja** zacznie powoli przyspieszać i wyniesie 0,1% (za okres trzech kwartałów 2014 roku wyniosła 0,2% i kształtowała się nadal poniżej dolnej granicy odchyłeń od celu inflacyjnego³), w końcu 2015 roku wzrośnie do 1,2%, a w 2016 roku do 2,3%.

Dla **zintensyfikowania rozwoju gospodarczego** w najbliższych latach przewidziane jest zwiększenie udzielania poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na inwestycje prorozwojowe, takie jak: infrastruktura drogowa i kolejnictwo, ochrona środowiska, tworzenie nowych miejsc pracy, a także rozwój regionalny. Finansowane mają być głównie inwestycje realizowane w oparciu o fundusze z Unii Europejskiej i zadania inwestycyjne zgodne nowymi programami wsparcia. Zwiększeniu wykorzystania środków finansowych z Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej sprzyjać powinna nowelizacja Ustawy o finansach publicznych z dnia 8 listopada 2013 roku⁴.

¹ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 9, s. 155.

² A. Koper, Budownictwo najgorsze powinno mieć już za sobą, Rzeczpospolita 2014, nr 1, s. B3.

³ Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 9, s. 140.

⁴ Program konwergencji. Aktualizacja 2014, op. cit., s. 43-44, 65.

2. Ocena zmian na polskim rynku surowca drzewnego i wyrobów drzewnych w latach 2012-2013 i perspektywy ich rozwoju w latach 2013-2014 (na podstawie kwestionariuszy sprawozdawczych Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ i Eurostatu)

Rynek drzewny funkcjonuje pod wpływem zmian zachodzących w gospodarce, w tym również oddziaływania stosowanych w kraju instrumentów polityki państwa. Jednym z nich jest *Wieloletni Plan Finansowy Państwa*, bezpośrednio nawiązujący do priorytetów rozwojowych i kierunków polityki społeczno-gospodarczej określonych między innymi w *Strategii Rozwoju Kraju 2020*. W 2013 roku przygotowano *Wieloletni Plan Finansowy* obejmujący kolejny horyzont czasowy, tj. lata 2014-2017 (w jego skład wchodzi *Program Konwergencji. Aktualizacja 2014*, który był dotąd samodzielny dokumentem). Działania zaplanowane w programie mają na celu ograniczanie nierównowagi finansów publicznych, co ma stworzyć bezpieczne i trwałe fundamenty rozwoju kraju. Ujęto w nim także działania zwiększające dochody i ukierunkowane na obniżenie wydatków w relacji do PKB. Dla przedsiębiorstw, w tym także z sektora drzewnego, istotne znaczenie będzie miało planowane w 2017 roku obniżenie stawek VAT z 23% do 22% oraz z 8% do 7%.

Na sektor leśno-drzewny oddziałują również działania ujęte w *Krajowym Programie Reform*, aktualizowanym corocznie w związku z realizacją strategii *Europa 2020*. Tegoroczny *Krajowy Program Reform. Aktualizacja 2013/2014* uwzględnia zarówno aktualną sytuację gospodarczą kraju, jak i zalecenia Rady Unii Europejskiej. W 2013 roku istotną rolę w tym programie przypisano działaniom wspierającym przedsiębiorców oraz prowadzącym do wzrostu udziału przemysłu w generowaniu PKB krajów UE z obecnych 16% do 20% w 2020 roku. Program ten odnosi się też do propozycji Rady Europejskiej dotyczącej konsolidacji fiskalnej, działań ograniczających bezrobocie, zwłaszcza wśród młodzieży, wsparcia dla wzrostu gospodarczego i konkurencji na rynku UE.

Dla sektora leśno-drzewnego istotne znaczenie ma również kontynuacja realizacji średniookresowej *Strategii Rozwoju Kraju 2020* i związanej z nią *Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG)*. Głównym celem tej strategii jest stworzenie wysoce konkurencyjnej gospodarki (innowacyjnej i efektywnej) opartej na wiedzy. Zakłada ona kontynuację działań zmierzających do eliminacji zbędnych obciążeń i barier rozwoju przedsiębiorczości, zwiększenia współpracy pomiędzy sferą nauki a biznesem, poprawy efektywności wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na finansowanie B+R+I, a także wspierania rozwoju obszarów i technologii o największym potencjale wzrostu. Strategia uwzględnia także działania na rzecz umiędzynarodowienia gospodarki, w tym promocję gospodarki, rozbudowę instrumentów wsparcia dostosowanych do etapu rozwoju przedsiębiorstw, wspieranie procesu umiędzynarodowienia innowacyjnych przedsiębiorstw itp. Programem wykonawczym do tej strategii jest *Program Rozwoju Przedsiębiorstw 2020 (PRP)*, przyjęty przez rząd w kwietniu 2014 roku. Jego integralną częścią jest dokument *Krajowa Inteligentna Specjalizacja (KIS)*. Przedstawia on proces wyłaniania inteligentnych specjalizacji na poziomie krajowym (obszary B+R+I) oraz zarys procesu ich monitorowania i aktualizacji. Krajowa Inteligentna Specjalizacja jest dokumentem otwartym, będzie on weryfikowany i aktuali-

zowany zgodnie z zachodzącymi w kraju zmianami społeczno-gospodarczymi. Wskazane inteligentne specjalizacje będą miały możliwość uzyskania wsparcia finansowego w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Przedstawiciele sektora leśno-drzewnego mają także możliwość współdziałania w kreowaniu strategii rozwoju polskiego leśnictwa i rynku drzewnego. W ramach realizacji *Narodowego Programu Leśnego* przewidzianego na lata 2012-2015 cyklicznie organizowane są panele ekspertów z udziałem przedstawicieli różnych grup społecznych związanych z lasami, dobrami i usługami leśnymi, zwłaszcza drewnem, przy udziale przedstawicieli ośrodków naukowych, samorządów, stowarzyszeń zawodowych, organizacji pozarządowych i polityków (informacje i forum dyskusyjne – strona internetowa Instytutu Badawczego Leśnictwa, www.ibles.pl). Celem podejmowanych prac jest stworzenie wizji polskiego leśnictwa w perspektywie do 2030 roku i dalej do 2080 roku. Ich efektem ma być strategiczny program rozwoju lasów i gospodarki leśnej, a więc zintegrowany program rozwoju całego sektora leśno-drzewnego oraz ochrony przyrody w lasach w okresie transformacji gospodarczych, przekształceń środowiskowych, zmian klimatu, zmian preferencji społecznych.

Przedsiębiorstwa z sektora leśno-drzewnego są bezpośrednimi adresatami jednego z programów strategicznych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju pt.: „*Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo*” o akronimie BIOSTRATEG. Program obejmuje pięć strategicznych obszarów problemowych, wynikających bezpośrednio z Krajowego Programu Badań, zgodnych z priorytetowymi kierunkami badań prowadzonych obecnie w Unii Europejskiej i na świecie. Beneficjentami programu są i będą między innymi przedsiębiorstwa z sektora leśno-drzewnego, które poprzez uczestnictwo w konsorcjach naukowych realizujących projekty badawcze będą zaangażowane w proces wdrażania nowych produktów, technik i technologii, a także innych rozwiązań mających zastosowanie w dziedzinach objętych zakresem tematycznym programu. Okres trwania programu obejmuje lata 2014-2019.

Rolę stymulatora przedsiębiorczości, w dużym stopniu także w sektorze drzewnym, pełnią *Specjalne Strefy Ekonomiczne (SSE)*, które oferują między innymi różnego rodzaju ulgi podatkowe, ułatwienia w zatrudnianiu pracowników i odpowiednio przygotowane tereny pod inwestycje. Ze względu na nadal stosunkowo duże zainteresowanie przedsiębiorstw taką formą wsparcia, rozważane jest przedłużenie funkcjonowania SSE w Polsce do 2026 roku.

Dodatkowym bodźcem dla aktywizacji działalności gospodarczej w sektorze leśno-drzewnym jest także program zatwierdzony w lipcu 2014 roku - *Polityka Nowej Szansy (PNS)*. Definiuje on tzw. politykę nowej szansy jako niezbędny element polityki gospodarczej, a w szczególności polityki przedsiębiorczości. Dokument ten po raz pierwszy w sposób kompleksowy odnosi się do problematyki zarządzania przedsiębiorstwem w sytuacji kryzysowej oraz zagadnień związanych z likwidacją przedsiębiorstw. Program jest szczególnie ważny dla przedsiębiorstw z niestabilną sytuacją finansowo-ekonomiczną. Głównym jego celem jest przeciwdziałanie upadłości i ułatwienie wznowienia działalności firm. Jego instrumenty to głównie: zapobieganie sytuacjom kryzysowym (systemy wczesnego ostrzegania), ograniczanie ryzyka likwidacji przedsiębiorstw, sprawne przeprowadzanie likwidacji przedsiębiorstw oraz wsparcie wznowienia działalności gospodarczej (tzw. „nowy start”). Program ma istotne znaczenie zwłaszcza dla firm budowlano-

nych, które w ostatnich latach silnie odczuły osłabienie koniunktury gospodarczej będące efektem kryzysu zapoczątkowanego na światowym rynku kredytów hipotecznych w 2008 roku.

2.1. Rynek surowca drzewnego i podstawowych wyrobów drzewnych w latach 2012–2013

Ogólna charakterystyka polskiego sektora leśno-drzewnego

Zasoby leśne i surowcowe Polski są jednymi z większych w Europie. Duże znaczenie odgrywają również w świecie. W 2013 roku powierzchnia gruntów leśnych w Polsce zwiększyła się do 9,4 mln ha, w tym blisko 98% stanowiły lasy. Były to w przeważającej mierze (w 81%) lasy publiczne (9,2 mln ha) i w dużym stopniu (w 77%) państwowe (7,1 mln ha). Wskaźnik lesistości wzrósł do 29,4% (w 2012 roku wynosił 29,3%)¹. Zasoby drewna na pniu szacowane były na 2440 hm³ grubizny (w korze), a zasobność określająca przeciętne zasoby grubizny na pniu przypadające na 1 ha lasów zwiększyła się do 266 m³ (w PGL LP wynosiła 273 m³, a w lasach prywatnych – 228 m³)².

Posiadane zasoby leśne i surowcowe determinują w pewnym stopniu rozwój całego sektora leśno-drzewnego. Jego sytuacja gospodarcza zależna jest jednak także w istotnym stopniu od koniunktury krajowej, europejskiej i światowej.

Odzwierciedleniem trendów ogólnogospodarczych w sektorze leśno-drzewnym jest przede wszystkim **rynek pracy**. W 2013 roku przeciętne zatrudnienie w leśnictwie i drzewnictwie wyniosło 322 tys. osób, było jednak niższe (o 0,3%) niż w 2012 roku (tabela 6). Około 90% zatrudnionych przypada na sektor drzewny (290 tys. osób), a 10% (32 tys. osób) pracuje w leśnictwie.

Zatrudnienie w leśnictwie wzrosło o około 3% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosło 32 tys. osób. Prawie 98% zatrudnionych było w firmach średnich i dużych³ (o liczbie pracujących powyżej 9 osób). W tej grupie podmiotów struktura zatrudnienia nie uległa w ostatnich latach istotnym zmianom⁴. Są to głównie pracownicy związani z gospodarką leśną (74%) i działalnością usługową w leśnictwie (20%). Liczba pracujących przy pozyskiwaniu drewna zwiększyła się o 0,4 punktu procentowego w stosunku do 2012 roku i wynosiła 1,9 tys. osób.

W sektorze drzewnym (obejmującym przemysł drzewny, celulozowo-papierniczy z przetwórstwem papierniczym i przemysł meblarski) nastąpił spadek zatrudnienia o 2 tys. osób, z 292,2 tys. osób w 2012 roku do 290,2 tys. osób w 2013 roku. Stanowiło ono 11% przeciętne zatrudnienia w przemyśle ogółem i 13% w przetwórstwie przemysłowym. W strukturze zatrudnienia sektora drzewnego dominuje meblarstwo z udziałem w wysokości 47%, udział przemysłu drzewnego wynosi 35%, a celulozowo-papierniczego z

¹ Obliczony jako stosunek powierzchni lasów do powierzchni ogólnej kraju. Wskaźnik lesistości mierzony udziałem powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej kraju wyniósł natomiast 30,6% (był taki sam jak w poprzednim roku). Mały Rocznik Statystyczny Polski 2014, GUS, Warszawa 2014, s. 341.

² Mały Rocznik ..., op. cit., s. 341-343.

³ Podział podmiotów gospodarczych według GUS dla celów sprawozdawczości statystycznej.

⁴ Szczegółowe dane dotyczące przeciętne zatrudnienia w podmiotach o liczbie pracujących ponad 9 osób pochodzą ze sprawozdania GUS Z-06 „Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy”.

przetwórstwem papierniczym – 18%. Liczba osób zatrudnionych w meblarstwie zmalała o 1,4 tys. w roku 2013 w stosunku do 2012 roku (ze 138,6 tys. do 137,2 tys. osób). Spadek liczby zatrudnionych zanotowano także w przemyśle drzewnym (ze 101,5 tys. osób do 100,5 tys. osób), natomiast niewielki wzrost zatrudnienia (o 0,4%) miał miejsce w przemyśle celulozowo-papierniczym i przetwórstwa papierniczego (z 52,1 tys. osób do 52,5 tys. osób).

Tabela 6

**Zatrudnienie przeciętne w leśnictwie i sektorze drzewnym
w Polsce w latach 2012-2013**

Wyszczególnienie*	2012			2013			
	Podmioty gospodarcze:						
	ogółem	o liczbie pracujących ponad 9 osób		ogółem	o liczbie pracujących ponad 9 osób		
	tys. osób	tys. osób	%	tys. osób	tys. osób	%	%
Sektor leśno-drzewny	323,3	289,474		322,2	291,552		
Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	31,1	30,074	100,0	32,0	31,319	100,0	-
Gospodarka leśna [...]		22,836	75,9		23,139	73,9	-
Pozyskiwanie drewna		1,688	5,6		1,891	6,0	-
Pozyskiwanie dziko rosnących produktów leśnych, [...]		0,03	0,1		0,03	0,1	-
Działalność usługowa związana z leśnictwem		5,520	18,4		6,259	20,0	-
Przemysł	2674,2	2472,520	100,0	2642,4	2440,946	100,0	-
Przetwórstwo przemysłowe	2217,7	2044,669	86,7	2200,7	2025,649	83,0	-
Sektor drzewny	292,2	259,400	10,5	290,2	260,233	10,7	100,0
Produkcja wyrobów z drewna [...]	101,5	85,716	3,5	100,5	85,977	3,5	33,0
Produkcja wyrobów tartacznych		23,839	1,0		23,718	1,0	9,1
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania		61,877	2,5		62,259	2,5	23,9
Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna		10,946	0,5		11,328	0,5	4,4
Produkcja gotowych parkietów podłogowych		3,425	0,1		3,242	0,1	1,2
Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa		25,655	1,0		26,373	1,1	10,1
Produkcja opakowań drewnianych		8,113	0,3		8,498	0,3	3,3
Produkcja pozostałych wyrobów z drewna [...]		13,738	0,6		12,818	0,5	4,9
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	52,1	48,771	2,0	52,5	49,829	2,1	19,2
Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury		7,040	0,3		6,939	0,3	2,7
Produkcja wyrobów z papieru i tektury		41,731	1,7		42,890	1,8	16,5
Produkcja mebli	138,6	124,913	5,0	137,2	124,427	5,1	47,8

* według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007)

Źródło: Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2013, GUS, Warszawa 2013, s. 243; Mały Rocznik Statystyczny Polski 2014, GUS, Warszawa 2014, s. 147-148; dane Departamentu Badań Demograficznych i Rynku Pracy GUS (sprawozdanie GUS Z-06 dla podmiotów o liczbie pracujących ponad 9 osób) i szacunki Instytutu Technologii Drewna.

Relatywnie duże znaczenie ze względu na udział w zatrudnieniu sektora drzewnego mają firmy małe (o liczbie pracujących mniejszej niż 10 osób), szczególnie w przemyśle drzewnym (14,5% zatrudnionych w tym przemyśle przypada na małe firmy) i w meblarstwie (9,3%). Jest to istotnie więcej niż przeciętnie w przemyśle ogółem i przetwórstwie

przemysłowym, gdzie udział podmiotów małych w zatrudnieniu wynosił w 2013 roku odpowiednio 7,6% i 8%. Prawie 90% zatrudnionych w sektorze drzewnym (260,2 tys. osób) przypada zatem na firmy średnie i duże (o liczbie pracujących powyżej 9 osób). W tej grupie podmiotów, pod względem przeciętnego zatrudnienia w strukturze branżowej sektora drzewnego dominuje meblarstwo (48%). W przemyśle drzewnym najwięcej osób jest zatrudnionych w produkcji wyrobów stolarki budowlanej (łącznie z produkcją materiałów podłogowych udział tej branży wynosi 34%) i w tartaczniactwie (28%). Natomiast w przemyśle celulozowo-papierniczym i przetwórstwa papierniczego przeważają zatrudnieni w produkcji wyrobów z papieru i tektury (86% przeciętnego zatrudnienia w tym przemyśle, w grupie podmiotów o liczbie pracujących ponad 9 osób).

Produkcja sprzedana sektora drzewnego w Polsce ukształtowała się w 2013 roku na poziomie 98,6 mld zł (w cenach bieżących wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o około 11 mld zł, w cenach stałych wzrost ten wyniósł 5,8%) – tabela 7.

Tabela 7

Produkcja sprzedana sektora drzewnego w Polsce w latach 2012-2013

Wyszczególnienie*	2012			2013			
	Podmioty gospodarcze:						
	ogółem	o liczbie pracujących ponad 9 osób		ogółem	o liczbie pracujących ponad 9 osób		
	mln zł	mln zł	%	mln zł	mln zł	%	%
Przemysł	1178303,6	1109174,9	100,0	1217529,2	1148985,4	100,0	-
Przetwórstwo przemysłowe	985320,6	924619,3	83,4	1031402,4	970942,5	84,5	-
Sektor drzewny	87657,7	77427,1	7,0	98579,4	88344,6	7,7	100,0
Produkcja wyrobów z drewna [...]	29560,2	24141,1	2,2	33687,7	28281,0	2,4	32,0
Produkcja wyrobów tartacznych		5433,5	0,5		6360,0	0,5	7,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania		18707,6	1,7		21921,0	1,9	24,8
Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna		8004,1	0,7		9380,0	0,8	10,6
Produkcja gotowych parkietów podłogowych		1101,1	0,1		1300,0	0,1	1,5
Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa		5105,2	0,5		5980,0	0,5	6,8
Produkcja opakowań drewnianych		1865,0	0,2		2170,0	0,2	2,4
Produkcja pozostałych wyrobów z drewna [...]		2632,3	0,2		3091,0	0,3	3,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	29309,7	27636,3	2,5	33446,5	31765,1	2,8	36,0
Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury		9829,8	0,9		11310,0	1,0	12,8
Produkcja wyrobów z papieru i tektury		17806,5	1,6		20455,1	1,8	23,2
Produkcja mebli	28787,8	25649,7	2,3	31445,2	28298,5	2,5	32,0

* według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007)

Źródło: Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2013, GUS, Warszawa 2013, s. 507-508; Rocznik Statystyczny Przemysłu 2013, GUS, Warszawa 2013, s. 45-47; Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 3, s. 159-160; Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 6, s. 159-160; dane Departamentu Produkcji GUS oraz szacunki Instytutu Technologii Drewna.

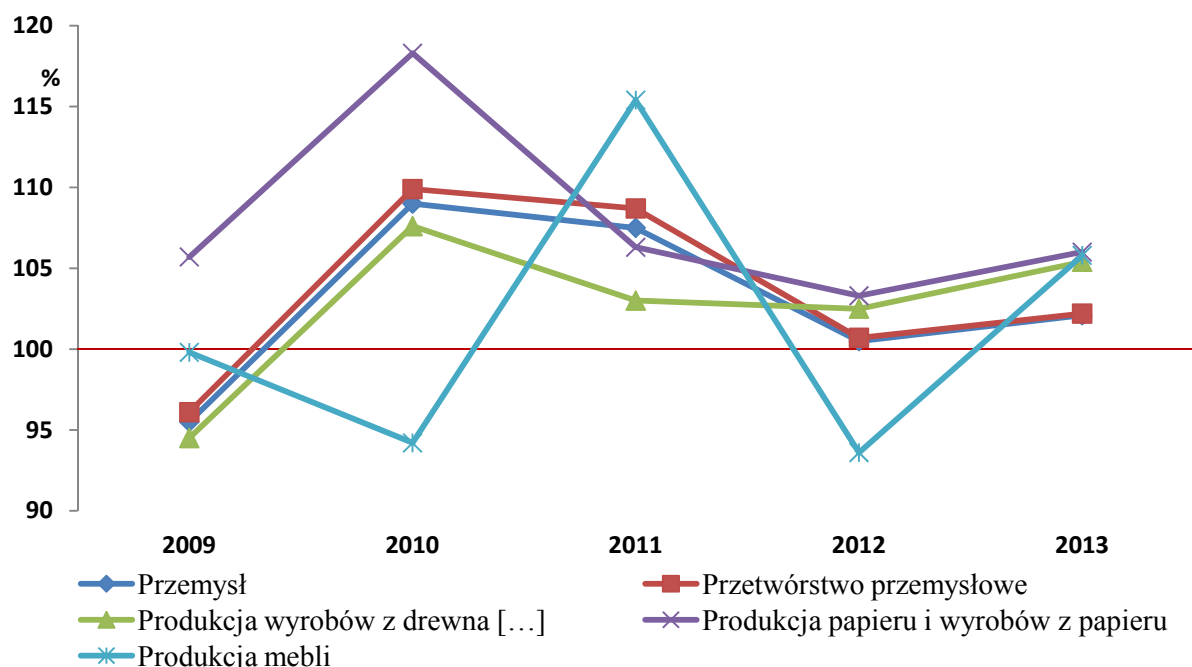
Udział produkcji sprzedanej sektora drzewnego w przemyśle ogółem wyniósł 8%, natomiast w przetwórstwie przemysłowym było to prawie 10%. W sektorze drzewnym udział poszczególnych przemysłów w jego sprzedaży był na podobnym poziomie i wynosił: przemysłu drzewnego i celulozowo-papierniczego z przetwórstwem papierniczym – po 34%, a meblarstwa – 32%. W 2013 roku należy odnotować zwłaszcza wzrost (w stosunku do 2012 roku) znaczenia (mierzonego udziałem poszczególnych przemysłów w sprzedaży całego sektora) przemysłu drzewnego - do 34,2% (z 33,7% w 2012) i przemysłu celulozowo-papierniczego z przetwórstwem papierniczym do 33,9% (z 33,4%). Obniżyło się natomiast znaczenie meblarstwa, jego udział w produkcji sprzedanej sektora spadł do 31,9% (z 32,8% w 2012 roku).

Produkcja sprzedana wypracowana w podmiotach zatrudniających ponad 9 osób stanowiła prawie 90% sprzedaży całego sektora drzewnego (88,3 mld zł). Ponad 10% wartości sprzedaży sektora generowały zatem podmioty małe (o liczbie pracujących do 10 osób). Podobnie jak w wypadku zatrudnienia, znaczenie tej grupy podmiotów w tworzeniu produkcji sprzedanej sektora drzewnego jest relatywnie duże, szczególnie w przemyśle drzewnym (w którym udział małych przedsiębiorstw w produkcji sprzedanej sektora wynosi 16%) i meblarstwie (10%). Dla porównania – udział małych przedsiębiorstw w generowaniu produkcji sprzedanej przemysłu wynosił w 2013 roku 5,6%, a w przetwórstwie przemysłowym 5,9%.

W strukturze branżowej produkcji sprzedanej przemysłu drzewnego (w grupie podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób) dominuje produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa (łącznie z produkcją materiałów podłogowych) z udziałem w wysokości 26% i tartaczniactwo (z udziałem na poziomie 23%), istotne znaczenie ma też produkcja opakowań z drewna (jej udział w produkcji sprzedanej przemysłu drzewnego wynosił w 2013 roku około 8%). Natomiast w przemyśle celulozowo-papierniczym i przetwórstwa papierniczego ponad 64% sprzedaży przypada na przetwórstwo papiernicze, tj. produkcję wyrobów z papieru i tektury.

Istotne różnice tempa rozwoju w poszczególnych branżach drzewnych na przełomie ostatnich kilku lat obrazuje dynamika produkcji sprzedanej (rys. 4). W roku 2013 najwyższy realny wzrost produkcji sprzedanej miał miejsce w przemyśle celulozowo-papierniczym i przetwórstwa papierniczego (o 6% w stosunku do roku poprzedniego). Ten przemysł charakteryzował się także w przeciągu ostatnich pięciu lat najbardziej stabilną sytuacją i relatywnie wysokim dodatnim corocznym tempem wzrostu sprzedaży. Stosunkowo wysoką dynamikę wzrostu produkcji sprzedanej odnotowano także w 2013 roku w przemyśle meblarskim (5,8%) i przemyśle drzewnym (5,4%). Były to wskaźniki znacząco wyższe od przeciętnych w przemyśle i przetwórstwie przemysłowym (gdzie realny wzrost produkcji sprzedanej w 2013 roku wyniósł odpowiednio 2,1% i 2,2%). Należy jednak zwrócić uwagę, że przemysł meblarski, uznawany jeszcze na początku XX wieku za najsilniejszą i najszybciej rozwijającą się branżę drzewną i przemysł o dużym znaczeniu dla całej gospodarki (ze względu na produkcję wyrobów o dużej wartości dodanej i dużym udziale w polskim eksporcie), cechowała w ostatnich latach mała stabilność rozwoju. Przemysł ten bardzo silnie odczuł skutki kryzysu zapoczątkowanego w 2008 roku na rynkach finansowych (o czym świadczą jego wyniki w 2009 i 2010 roku) oraz kolejne załamanie gospodarek europejskich w 2012 roku. Ze względu na to, że

przeważająca część jego produkcji jest eksportowana, przede wszystkim na rynki krajów Unii Europejskiej, jest on silnie uzależniony od sytuacji na tych rynkach, od popytu głównych odbiorców polskich mebli.

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
	ceny stałe, rok poprzedni=100%				
Przemysł	95,5	109,0	107,5	100,5	102,1
Przetwórstwo przemysłowe	96,1	109,9	108,7	100,7	102,2
Produkcja wyrobów z drewna [...]	94,5	107,6	103,0	102,5	105,4
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	105,7	118,3	106,3	103,3	106,0
Produkcja mebli	99,8	94,2	115,4	93,6	105,8

Źródło: Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2013, GUS, Warszawa 2013, s. 509; Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2012, GUS, Warszawa 2012, s. 496; Biuletyn Statystyczny, GUS, Warszawa 2014, nr 5, s. 159-160.

Rys. 4. Dynamika produkcji sprzedanej sektora drzewnego w Polsce w latach 2009-2013

Aktualna kondycja sektora leśno-drzewnego, jako elementu całej polskiej gospodarki, jest silnie uzależniona od sytuacji ekonomicznej kraju. Osiągnięte w 2013 roku **wyniki ekonomiczno-finansowe** całego sektora drzewnego były na ogół relatywnie lepsze niż w przypadku przemysłu ogółem czy przetwórstwa przemysłowego. Są one jednak zróżnicowane w poszczególnych branżach drzewnych – tabela 8.

W 2013 roku sektor drzewny osiągnął stosunkowo wysoką **rentowność** – brutto 7%, netto 6,2% i ze sprzedaży - 7%. Była ona wyższa niż uzyskana w poprzednich latach, a także znacznie wyższa od przeciętnych w przemyśle i przetwórstwie przemysłowym (gdzie było to odpowiednio: 5,7% i 4,8%; 4,9% i 4,2%; 5,6% i 4,9%). Podobnie jak w latach poprzednich, w 2013 roku najwyższą rentownością charakteryzował się przemysł celulozowo-papierniczy z przetwórstwem papierniczym (wskaźnik rentowności wyniósł odpowiednio: brutto 9,2%, netto 8,4%, ze sprzedaży 9%). Największy wpływ na

jej poziom miała wysoka rentowność producentów mas włóknistych, papieru i tektury. Relatywnie niższa była rentowność w przemyśle meblarskim i drzewnym, gdzie wskaźniki rentowności wyniosły odpowiednio: brutto 6,2% i 5,1%; netto 5,4% i 4,3%; ze sprzedaży 6,3% i 5,4%.

Tabela 8

Wyniki ekonomiczne sektora drzewnego w Polsce w latach 2005 i 2008 oraz 2010-2013

Wyszczególnienie ^{1,2}	2005	2008	2010	2011	2012	2013
Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności - %³						
Przemysł	94,1	95,6	93,6	92,9	94,5	94,3
Przetwórstwo przemysłowe	94,4	96,2	94,9	95,1	95,5	95,2
Produkcja wyrobów z drewna [...]	94,7	98,0	97,2	96,1	96,0	94,9
• Produkcja wyrobów tartacznych	96,5	101,7	97,5	96,9	97,0	97,2
• Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	-	-	97,2	95,9	95,8	94,4
- Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna	92,2	97,7	96,4	93,7	95,7	92,9
- Produkcja gotowych parkietów podłogowych			100,6	110,8	97,9	97,1
- Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	96,7	95,5	99,8	96,6	96,0	95,9
- Produkcja opakowań drewnianych	97,3	97,1	94,8	95,0	95,9	95,2
- Produkcja pozostałych wyrobów z drewna [...]	94,2	100,4	93,6	98,0	94,5	94,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	92,8	93,4	92,6	92,8	91,4	90,8
• Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury	90,9	92,9	89,7	89,3	86,8	87,6
• Produkcja wyrobów z papieru i tektury	94,8	93,7	94,4	94,9	94,0	92,6
Produkcja mebli	94,4	98,2	94,0	95,3	95,3	93,7
• Produkcja krzeseł i mebli do siedzenia	92,3	103,7	-	-	-	-
• Produkcja mebli biurowych i sklepowych	92,5	93,2	95,9	95,3	95,8	94,0
• Produkcja mebli kuchennych	94,2	96,6	97,0	94,9	94,6	95,8
• Produkcja materaców	95,4	92,9	91,5	94,8	93,2	89,3
• Produkcja pozostałych mebli	95,3	97,0	93,8	95,3	95,4	94,0
Razem sektor drzewny	94,1	96,8	94,5	94,6	94,0	93,0
Wskaźnik poziomu kosztów w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów - %³						
Przemysł	93,4	94,2	93,5	93,1	94,2	94,4
Przetwórstwo przemysłowe	93,9	94,7	94,8	94,5	95,4	95,1
Produkcja wyrobów z drewna [...]	94,7	95,7	96,1	94,5	96,0	94,6
• Produkcja wyrobów tartacznych	96,5	98,6	97,8	96,4	96,8	96,8
• Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	-	-	95,8	94,1	95,8	94,1
- Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna	92,7	94,9	95,8	92,0	95,8	93,1
- Produkcja gotowych parkietów podłogowych			98,0	104,2	98,1	94,3
- Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	96,2	94,4	96,9	95,5	95,5	95,2
- Produkcja opakowań drewnianych	96,9	97,4	94,4	95,4	95,7	95,3
- Produkcja pozostałych wyrobów z drewna [...]	94,0	96,0	93,1	94,3	95,3	94,3
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	93,3	92,3	92,8	92,3	91,9	91,0
• Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury	91,9	92,1	90,6	89,0	88,5	87,2
• Produkcja wyrobów z papieru i tektury	94,6	92,5	94,2	94,1	93,7	93,2
Produkcja mebli	94,3	97,2	93,8	94,9	95,4	93,7

Wyszczególnienie ^{1,2}	2005	2008	2010	2011	2012	2013
• Produkcja krzeseł i mebli do siedzenia	92,3	100,5	-	-	-	-
• Produkcja mebli biurowych i sklepowych	92,8	92,9	96,1	94,3	94,6	93,3
• Produkcja mebli kuchennych	94,7	93,9	98,1	94,2	94,4	95,8
• Produkcja materaców	94,8	92,8	91,0	93,1	92,2	89,1
• Produkcja pozostałych mebli	95,0	96,8	93,5	95,1	95,8	94,1
Razem sektor drzewny	94,1	95,4	94,1	93,8	94,3	93,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto - %⁴						
Przemysł	6,0	4,4	6,4	7,1	5,5	5,7
Przetwórstwo przemysłowe	5,6	3,8	5,1	4,9	4,5	4,8
Produkcja wyrobów z drewna [...]	5,3	2,0	2,8	4,0	4,0	5,1
• Produkcja wyrobów tartacznych	3,5	-1,7	2,5	3,1	3,1	2,8
• Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	-	-	2,8	4,1	4,2	5,7
- Produkcja arkuszy formirowych i płyt wykonanych na bazie drewna	7,8	2,3	3,6	6,4	4,3	7,1
- Produkcja gotowych parkietów podłogowych			-0,6	-10,7	2,1	2,9
- Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	3,3	4,5	0,2	3,4	4,0	4,1
- Produkcja opakowań drewnianych	2,7	2,9	5,2	5,0	4,2	5,1
- Produkcja pozostałych wyrobów z drewna [...]	5,8	-0,4	6,4	2,1	5,5	5,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	7,1	6,6	7,4	7,1	8,6	9,2
• Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury	9,1	7,1	10,3	10,7	13,2	12,4
• Produkcja wyrobów z papieru i tektury	5,2	6,3	5,5	5,1	6,0	7,4
Produkcja mebli	5,6	1,8	6,0	4,7	4,7	6,2
• Produkcja krzeseł i mebli do siedzenia	7,7	-3,7	-	-	-	-
• Produkcja mebli biurowych i sklepowych	7,4	6,8	4,1	4,7	4,2	5,9
• Produkcja mebli kuchennych	5,8	3,4	3,0	5,3	5,4	4,2
• Produkcja materaców	4,6	7,1	8,5	5,2	6,8	10,7
• Produkcja pozostałych mebli	4,7	3,0	6,2	4,6	4,6	6,0
Razem sektor drzewny	5,9	3,2	5,5	5,4	6,0	7,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto - %⁴						
Przemysł	4,8	3,5	5,4	5,9	4,6	4,9
Przetwórstwo przemysłowe	4,5	3,0	4,3	4,1	3,8	4,2
Produkcja wyrobów z drewna [...]	4,4	1,3	2,0	3,2	3,5	4,3
• Produkcja wyrobów tartacznych	2,9	-2,1	2,0	2,6	2,7	2,4
• Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	-	-	2,0	3,4	3,7	4,7
- Produkcja arkuszy formirowych i płyt wykonanych na bazie drewna	6,6	1,6	3,0	5,6	4,0	5,8
- Produkcja gotowych parkietów podłogowych			-0,8	-10,9	2,2	2,7
- Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	2,6	3,6	-0,6	2,5	3,1	3,3
- Produkcja opakowań drewnianych	1,9	2,5	4,6	4,4	3,7	4,5
- Produkcja pozostałych wyrobów z drewna [...]	4,7	-1,4	5,1	1,6	4,4	4,9
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	6,0	5,6	6,4	6,4	7,7	8,4
• Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury	7,9	6,3	9,2	9,8	11,9	11,5
• Produkcja wyrobów z papieru i tektury	4,0	5,0	4,7	4,3	5,4	6,7
Produkcja mebli	4,8	1,2	5,0	4,1	4,1	5,4

Wyszczególnienie ^{1,2}	2005	2008	2010	2011	2012	2013
• Produkcja krzeseł i mebli do siedzenia	6,9	-3,9	-	-	-	-
• Produkcja mebli biurowych i sklepowych	6,3	5,7	3,5	4,2	3,6	5,5
• Produkcja mebli kuchennych	4,8	2,9	2,5	4,4	4,9	3,8
• Produkcja materaców	3,4	5,9	8,0	4,6	5,9	9,6
• Produkcja pozostałych mebli	3,9	2,2	5,1	4,0	4,0	5,1
Razem sektor drzewny	5,0	2,4	4,6	4,7	5,3	6,2
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży - %⁴						
Przemysł	6,6	5,8	6,5	6,9	5,8	5,6
Przetwórstwo przemysłowe	6,1	5,3	5,2	5,5	4,6	4,9
Produkcja wyrobów z drewna [...]	5,3	4,3	3,9	5,5	4,0	5,4
• Produkcja wyrobów tartacznych	3,5	1,4	2,2	3,6	3,2	3,2
• Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	-	-	4,2	5,9	4,2	5,9
- Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna	7,3	5,1	4,2	8,0	4,2	6,9
- Produkcja gotowych parkietów podłogowych			2,0	-4,2	1,9	5,7
- Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	3,8	5,6	3,1	4,5	4,5	4,8
- Produkcja opakowań drewnianych	3,1	2,6	5,6	4,6	4,3	4,7
- Produkcja pozostałych wyrobów z drewna [...]	6,0	4,0	6,9	5,7	4,7	5,7
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	6,7	7,7	7,2	7,7	8,1	9,0
• Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury	8,1	7,9	9,4	11,0	11,5	12,8
• Produkcja wyrobów z papieru i tektury	5,4	7,5	5,8	5,9	6,3	6,8
Produkcja mebli	5,7	2,8	6,2	5,1	4,6	6,3
• Produkcja krzeseł i mebli do siedzenia	7,7	-0,5	-	-	-	-
• Produkcja mebli biurowych i sklepowych	7,2	7,1	3,9	5,7	5,4	6,7
• Produkcja mebli kuchennych	5,3	6,1	1,9	5,8	5,6	4,2
• Produkcja materaców	5,2	7,2	9,0	6,9	7,8	10,9
• Produkcja pozostałych mebli	5,0	3,2	6,5	4,9	4,2	5,9
Razem sektor drzewny	5,9	4,6	5,9	6,2	5,7	7,0
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia - %⁵						
Przemysł	30,9	31,0	37,1	38,6	32,3	34,4
Przetwórstwo przemysłowe	24,8	25,9	27,4	26,7	27,6	29,5
Produkcja wyrobów z drewna [...]	17,6	22,3	28,0	23,9	32,8	28,3
• Produkcja wyrobów tartacznych	13,3	8,8	20,1	20,2	22,6	19,2
• Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	-	-	29,4	24,7	35,0	30,1
- Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna	25,2	33,9	41,7	35,6	49,2	31,9
- Produkcja gotowych parkietów podłogowych			4,4	5,5	5,6	16,5
- Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	15,6	20,1	21,5	20,0	28,4	30,8
- Produkcja opakowań drewnianych	17,9	13,8	20,7	20,7	18,4	27,2
- Produkcja pozostałych wyrobów z drewna [...]	12,7	13,7	14,4	16,4	17,4	31,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	25,6	34,2	17,8	26,2	25,9	33,6
• Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury	30,0	56,8	18,9	45,0	33,7	28,0
• Produkcja wyrobów z papieru i tektury	21,5	21,1	17,2	18,9	23,2	36,6

Wyszczególnienie ^{1,2}	2005	2008	2010	2011	2012	2013
Produkcja mebli	23,6	15,9	24,9	22,3	23,6	31,6
• Produkcja krzeseł i mebli do siedzenia	46,9	19,4	-	-	-	-
• Produkcja mebli biurowych i sklepowych	18,6	27,8	19,5	23,9	27,8	30,1
• Produkcja mebli kuchennych	19,1	36,8	27,0	40,9	21,6	19,7
• Produkcja materaców	25,5	42,6	22,3	19,2	42,1	67,1
• Produkcja pozostałych mebli	17,7	13,8	25,7	21,8	22,1	30,2
Razem sektor drzewny	22,5	22,7	23,2	24,3	27,4	31,4
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia - %⁵						
Przemysł	99,2	95,2	106,8	106,6	100,7	100,9
Przetwórstwo przemysłowe	93,8	90,2	97,6	96,5	97,7	97,8
Produkcja wyrobów z drewna [...]	91,9	76,1	93,6	85,2	92,3	88,3
• Produkcja wyrobów tartacznych	71,7	57,7	81,0	83,0	84,2	84,6
• Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	-	-	95,9	85,6	94,2	89,0
- Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna	124,4	81,9	102,4	92,7	96,3	74,3
- Produkcja gotowych parkietów podłogowych			82,8	39,2	59,1	74,6
- Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	83,4	90,9	98,1	100,4	116,5	115,0
- Produkcja opakowań drewnianych	102,7	80,1	116,9	118,4	122,6	134,4
- Produkcja pozostałych wyrobów z drewna [...]	72,5	53,4	64,0	62,7	65,4	91,1
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	89,1	100,5	89,3	103,8	106,8	108,6
• Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury	83,6	121,3	86,8	119,3	112,0	78,5
• Produkcja wyrobów z papieru i tektury	94,3	88,5	90,5	97,7	105,0	124,6
Produkcja mebli	90,3	69,2	96,7	101,8	88,4	104,6
• Produkcja krzeseł i mebli do siedzenia	139,5	80,1	-	-	-	-
• Produkcja mebli biurowych i sklepowych	91,9	113,7	90,3	107,4	105,0	110,1
• Produkcja mebli kuchennych	88,1	129,6	97,7	110,1	76,8	67,6
• Produkcja materaców	139,9	140,8	101,1	92,8	127,4	158,9
• Produkcja pozostałych mebli	76,3	62,3	97,3	101,4	84,2	101,6
Razem sektor drzewny	90,4	79,6	92,9	97,3	96,3	101,0

¹ W podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących ponad 9 osób, na podstawie sprawozdania GUS F-01/I-01

² W latach 2005-2008 zgodnie z PKD 2004; lata 2010-2013 według PKD 2007

³ Wskaźnik poziomu kosztów:

- z całokształtu działalności jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności
- ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

⁴ Wskaźnik rentowności:

- ze sprzedaży jest to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów
- obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności
- obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności

⁵ Wskaźnik płynności finansowej:

- I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych
- II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych

Źródło: Dane Departamentu Przedsiębiorstw GUS

W przemyśle drzewnym najwyższą rentowność miała branża płyt drewnopochodnych: brutto 7,1%, netto 5,8% i ze sprzedaży – 6,9%. Przemysł tartaczny, zazwyczaj najszyb-

ciej reagujący na wszelkie niekorzystne zjawiska rynkowe, w 2013 roku zanotował relatywnie wysoką rentowność (odpowiednio: 2,8%, 2,3% i 3,2%), była ona jednak niższa niż w dwóch poprzednich latach.

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia przedstawiający relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych był w 2013 roku w większości branż drzewnych, podobnie jak w przemyśle ogółem i w przetwórstwie przemysłowym mniej korzystny niż w roku poprzednim. Wyniósł 31,4%, był jednak korzystniejszy niż w przemyśle ogółem (34,3%), jednak gorszy niż przeciętnie w przetwórstwie przemysłowym (29,5%). Z branż drzewnych, najkorzystniejszy, bliski optymalnemu¹ poziom tego wskaźnika miał przemysł tartaczny (19,2%) i przemysł opakowań z drewna (27,2%). **Wskaźnik płynności finansowej II stopnia** oznaczający relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych wyniósł w sektorze drzewnym w 2013 roku 101% - czyli był zbliżony do optymalnego², a także bliższy jego przeciętnej w przemyśle (100,9%) i lepszy niż w przetwórstwie przemysłowym (97,8%). Generalnie można stwierdzić, że analizowany wskaźnik był, zarówno w większości branż drzewnych, jak i w całym przemyśle i przemysłach przetwórczych, mniej korzystny niż rok wcześniej. Relatywnie najlepszy był w przemyśle meblarskim (104,6%), przy czym na jego przeciętny poziom korzystanie wpływała sytuacja producentów krzeseł i mebli do siedzenia (w wypadku których wskaźnik płynności II stopnia wyniósł 110,1%) i producentów mebli pozostałych (101,6%; poza meblami do siedzenia, kuchennymi i biurowymi), natomiast negatywnie oddziaływali producenci mebli kuchennych (67,6%) i materaców (158,9%).

W 2013 roku poprawiły się w sektorze drzewnym **relacje między ponoszonymi kosztami a uzyskanymi przychodami** (co znalazło też częściowo odbicie w omawianych wcześniej wskaźnikach rentowności). Opisujące te relacje wskaźniki poziomu kosztów z całokształtu działalności i poziomu kosztów w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 93%. Były jednocześnie lepsze niż w przemyśle ogółem (gdzie było to odpowiednio 94,3% i 94,4%) i w przetwórstwie przemysłowym (95,2% i 95,1%). Największe efekty w stosunku do ponoszonych nakładów uzyskali producenci celulozy, papieru i przetworów papierniczych (wspomniane wskaźniki ukształtowały się na poziomie 90,8% i 91%), przy czym zdecydowanie lepsze wyniki ekonomiczne swojej działalności mieli producenci mas włóknistych i papieru (87,6% i 87,2%), a gorsze producenci wyrobów papierniczych (92,6% i 93,2%). W przemyśle drzewnym najniższe koszty działalności wykazali producenci płyt drewnopochodnych (92,9% i 93,1%; oznaczało to poprawę omawianych wskaźników w stosunku do roku poprzedniego odpowiednio o 2,8 i 2,7 punktów procentowych), najwyższe charakteryzowały natomiast produkcję tartaczoną (97,2%, 96,8%). W wypadku przemysłu tartaczego wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności był w 2013 roku w stosunku do wcześniejszego roku gorszy o 0,2 punktu procentowego, natomiast wskaźnik poziomu kosztów w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów utrzymał się na poziomie 2012 roku.

¹ Wskaźnik płynności finansowej I stopnia zapewniający prawidłowe funkcjonowanie przedsiębiorstwa powinien oscylować, według różnych źródeł, w przedziale 20-25% lub 10-20%.

² Optymalna wartość wskaźnika płynności finansowej II stopnia powinna wynosić około 100%.

W 2013 roku drewno i produkty jego przerobu nadal odgrywały istotną rolę w polskim **handlu zagranicznym**. Ich eksport wyniósł 58,7 mld zł i stanowił 9,1% wartości eksportu Polski ogółem. Meble – wyroby drzewne o relatywnie dużej wartości dodanej, były jedną z najważniejszych grup towarowych w polskim eksporcie (z udziałem w nim w wysokości około 4,5%). Stanowiły one także blisko połowę wartości eksportu drewna i wyrobów drzewnych (tj. 28,9 mld zł). Import drewna i produktów drzewnych ukształtował się w 2014 roku na poziomie 26,4 mld zł i stanowił 4% importu Polski ogółem. Sprowadzano do kraju głównie wyroby przemysłu celulozowo-papierniczego i przetwórstwa papierniczego (17,4 mld zł, tj. 66% wartości importu drewna i produktów drzewnych). Zarówno dostawcami, jak i odbiorcami surowca drzewnego i wyrobów drzewnych były przede wszystkim kraje Unii Europejskiej. Udział tych krajów w ich eksporcie wyniósł prawie 84%, a w imporcie ponad 82%. W wymianie handlowej z zagranicą drewnem i produktami drzewnymi znaczenie Unii Europejskiej było, podobnie jak w latach wcześniejszych, wyraźnie większe niż w całym polskim handlu zagranicznym (udział krajów UE w eksporcie Polski ogółem wyniósł 75%, a w imporcie 59%). Drewno i wyroby drzewne, jako jedna z nielicznych grup towarowych, wykazała też dodatnie saldo w handlu zagranicznym (32,3 mld zł), co miało istotne znaczenie dla zmniejszenia deficytu Polski w wymianie towarowej z zagranicą.

Rynek surowca i podstawowych wyrobów drzewnych w Polsce w latach 2012-2013¹

Surowiec drzewny

W roku 2013 **pozyskano** w Polsce 38,9 mln m³ surowca drzewnego (netto, bez kory; brutto, z korą było to szacunkowo około 43,3 mln m³), nieznacznie więcej niż w 2012 roku (gdzie było to 38 mln m³), w tym około 1 mln m³ drewna (grubizny) pochodziło z zadrzewień (produkcyjnych i ochronnych nasadzeń drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach). Wzrost pozyskania dotyczył zarówno drewna liściastego (wzrost o 1,5%), jak i iglastego (wzrost o 2,8%). Podobnie jak w latach poprzednich 95% drewna pochodziło z lasów publicznych (37 mln m³), w przeważającej mierze z lasów państwowych (36,3 mln m³). Pozyskano około 36,8 mln m³ grubizny, w tym 15,3 mln m³ drewna wielkowymiarowego i 21,5 mln m³ drewna średniowymiarowego. W strukturze rodzajowej pozyskanego surowca dominowało drewno iglaste z udziałem w wysokości 73%. Z pozyskanego drewna przeznaczenie przemysłowe miało prawie 87% jego wolumenu, tj. 33,8 mln m³ – tabela 9. Ponad połowę drewna na cele produkcyjne (prawie 51%) stanowiła papierówka (17,2 mln m³; jej pozyskanie wzrosło o 2,7% w stosunku do 2012 roku), a 45% - drewno tartaczne (łącznie z drewnem okleinowym i łuszczarskim 15,3 mln m³; jego pozyskanie wzrosło o 2,4%). Na podobnym, jak w 2012 roku poziomie (wzrost o niecałe 2%) ukształtowało się pozyskanie drewna opałowego (5,1 mln m³ wobec 5 mln m³ w roku poprzednim).

W 2013 roku odnotowano znaczny wzrost **eksportu** drewna (o 53,4%) w stosunku do 2012 roku. Na rynki zagraniczne trafiło 3,1 mln m³ polskiego surowca drzewnego, co stanowiło około 8% krajowego pozyskania. W strukturze eksportu przeważało drewno do

¹ Zob.: pakiet JFSQ 2014, załącznik 2.

celów produkcyjnych/przemysłowych (92,3%; 2,8 mln m³). W ponad 91% było to przemysłowe drewno iglaste (2,6 mln m³). Dominującym w nim gatunkiem była sosna (58% wolumenu eksportu drewna przemysłowego iglastego).

Tabela 9

Rynek surowca drzewnego do przerobu przemysłowego w Polsce w 2013 roku

Wyszczególnienie	Jednostka	Surowiec iglasty	Surowiec liściasty	Ogółem
Pozyskanie¹	tys. m ³	25766,6	8028,4	33795,0
Import	tys. m ³	1052,2	1217,9	2270,1
Gatunek	udział	Sosna (74%) Świerk (14%)	Topola (39%) Brzoza (39%)	-
Kraj	udział	Białoruś (69%) Litwa (10%) Niemcy (7%)	Białoruś (77%) Litwa (9%) Ukraina (7%)	-
Eksport	tys. m ³	2592,9	243,3	2836,2
Gatunek	udział	Sosna (58%) Świerk (24%)	Buk (72%) Brzoza (13%)	-
Kraj	udział	Niemcy (62%) Czechy (22%) Austria (8%)	Słowacja (25%) Niemcy (24%) Szwecja (22%)	-

1 Pozyskanie surowca drzewnego łącznie z szacowanym pozyskaniem drewna (grubizny) z zadrzewień (na terenach poza lasami i terenami zieleni miejskiej)

Źródło: Opracowanie Instytutu Technologii Drewna na podstawie danych GUS.

Iglaste drewno do celów produkcyjnych prawie w całości trafiło do Unii Europejskiej (w 99%). W strukturze geograficznej jego odbiorców dominowały Niemcy (62%), ważnymi odbiorcami były też Czechy (22%) i Austria (8%). Z kraju wyeksportowano również 0,2 mln m³ drewna przemysłowego liściastego (około 26% więcej niż w poprzednim roku), tj. 8,6% eksportu drewna przemysłowego ogółem. Było to przede wszystkim drewno bukowe (72%). Podobnie jak iglaste drewno przemysłowe, również drewno liściaste skierowane było na rynki krajów Wspólnoty (w 93%). Najwięcej tego surowca sprzedano na Słowację (25%), do Niemiec (24%) i do Szwecji (22%). W 2013 roku wzrósł również eksport drewna opałowego (o 85%) i wyniósł 0,2 mln m³.

Import drewna w 2013 roku zmniejszył się w porównaniu do poprzedniego roku o 6,6%. Do kraju sprowadzono 2,3 mln m³ surowca drzewnego. W relacji do pozyskania drewna jego import stanowił około 6%. W strukturze importu również przeważało drewno do celów produkcyjnych stanowiąc 97,5% sprowadzanego surowca (2,3 mln m³). W około 54% było to drewno przemysłowe liściaste (1,2 mln m³). Jednak w stosunku do 2012 roku jego import obniżył się o ponad 24%. Głównymi gatunkami sprowadzanymi do kraju były: topola i brzoza (z udziałem po 39% w strukturze gatunkowej importu liściastego drewna do przerobu przemysłowego). Sprowadzono także 1,9 tys. m³ drewna tropikalnego (prawie 17% mniej niż rok wcześniej). Około 85% importowanego drewna liściastego pochodziło spoza obszaru Wspólnoty. Jego najważniejszymi dostawcami były: Białoruś (77%), Litwa (9%) i Ukraina (7%). Zwiększył się natomiast import drewna iglastego - o 22% w stosunku do 2012 roku (i wyniósł w 2013 roku prawie 1,1 mln m³). W strukturze gatunkowej importowanego surowca iglastego dominowała sosna z udziałem w wysokości 74%. Głównym dostawcą przemysłowego drewna iglastego były kraje pozaunijne (71%). Około 69% jego importu pochodziło z Białorusi, 10% z Litwy i 7% z Niemiec. Do kraju w 2013 roku sprowadzono również 57,1 tys. m³ drewna opałowego,

dla porównania w 2012 roku było to 23,6 tys. m³ (nastąpił więc prawie 2,5-krotny wzrost jego importu).

Bilans eksportu i importu drewna był w 2013 roku dodatni (odmiennie niż jeszcze rok wcześniej). Jednak w handlu liściastym drewnem przemysłowym zanotowano dużą nadwyżkę importu nad eksportem (pięciokrotną).

Materiały tarte

W roku 2013 **produkcja** materiałów tartych ukształtowała się na poziomie 4,3 mln m³, co oznaczało jej wzrost o 1,7% w stosunku do roku poprzedniego – tabela 10. Tendencja wzrostowa produkcji dotyczyła jedynie tarcicy iglastej (wzrost o 2%; z 3,8 mln m³ do 3,9 mln m³). Produkcja tarcicy liściastej spadła bowiem o 1,3% w stosunku do roku poprzedniego (z 453 tys. m³ do 447,1 tys. m³). Udział gatunków iglastych w łącznej produkcji materiałów tartych był dominujący i wyniósł prawie 90%.

Tabela 10

Rynek materiałów tartych w Polsce w 2013 roku

Wyszczególnienie	Jednostka	Materiały tarte iglaste	Materiały tarte liściaste	Materiały tarte ogółem
Produkcja ¹	tys. m ³	3873,5	447,1	4320,6
Import	tys. m ³	444,9	223,8	668,7
Gatunek	udział	Sosna (35%) Świerk (30%)	Dąb (50%) Buk (17%)	-
Kraj	udział	Szwecja (19%) Niemcy (18%) Łotwa (14%)	Ukraina (29%) Niemcy (27%) Słowacja (12%)	-
Eksport	tys. m ³	502,7	86,8	589,5
Gatunek	udział	Sosna (57%) Świerk (15%)	Dąb (42%) Buk (31%)	-
Kraj	udział	Niemcy (35%) Francja (14%) Włochy (8%)	Niemcy (20%) Włochy (10%) Wielka Brytania (9%)	-

1 Produkcja bez półfabrykatów tartych

Źródło: Opracowanie Instytutu Technologii Drewna na podstawie danych GUS.

W 2013 roku **eksport** materiałów tartych był o 23% wyższy niż rok wcześniej (wyniósł 589,5 tys. m³ wobec 478,7 tys. m³ w 2012 roku). Stanowił 13,6% produkcji. Najwięcej na rynki zagraniczne trafiło materiałów iglastych - 502,7 tys. m³ (prawie 28% więcej niż w roku poprzednim), tj. około 13% ich produkcji (85,3% eksportu materiałów tartych ogółem). Głównym kierunkiem dostaw są kraje Unii Europejskiej, trafiło tam prawie 96% eksportu materiałów iglastych. Ponad jedna trzecia tych materiałów znalazła odbiorców na rynku niemieckim (35% eksportu materiałów tartych iglastych), francuskim (14%) i włoskim (8%). Gatunkiem dominującym w eksporcie tarcicy iglastej była sosna (stanowiła 57% jego wolumenu). Eksport materiałów tartych liściastych wzrósł o 1,5% w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł 86,8 tys. m³. Stanowił 19% krajowej produkcji. Około 82% dostaw znalazło odbiorców w krajach Unii Europejskiej, w Niemczech (20% eksportu tarcicy liściastej), Włoszech (10%) i Wielkiej Brytanii (9%). W eksportowanych gatunkach liściastych znaczny udział miał dąb (42%) i buk (31%).

Odmienne niż było to w eksporcie, **import** materiałów tartych w 2013 roku zmniejszył się o 10,3% (do 668,7 tys. m³ z 745,7 tys. m³ w 2012 roku). Stanowił 15,5% krajowej produkcji. Importowaliśmy więcej materiałów tartych iglastych (444,9 tys. m³), co stanowiło 66,5% importu tarcicy ogółem i 11,5% produkcji materiałów iglastych. Były to głównie dostawy z obszaru Unii Europejskiej (w 79%), głównie ze Szwecji (19%), Niemiec (18%) i Łotwy (14%). Sprowadzane gatunki tarcicy to w przede wszystkim sosna (35%) i świerk (30%). Import liściastych materiałów tartych spadł w 2013 roku o 0,6% w stosunku do 2012 roku i wyniósł 223,8 tys. m³ (było to jednocześnie 50% ich krajowej produkcji). Importowana tarcica liściasta pochodziła (56% sprowadzono z obszaru Wspólnoty) głównie z Ukrainy (29%), Niemiec (27%) i Słowacji (12%). Dominującym gatunkiem importowanej tarcicy liściastej był dąb (stanowił 50% jej importu ogółem). W 2013 roku sprowadzono do Polski również 19,9 tys. m³ materiałów tartych tropikalnych. Stanowiły one 8,9% importu tarcicy liściastej (i 3% importu materiałów tartych ogółem).

Saldo wymiany handlowej z zagranicą materiałami tartymi było w 2013 roku ujemne. Wynikało to z dużej przewagi importu materiałów liściastych nad ich eksportem.

Płyty drewnopochodne

Produkcja płyt drewnopochodnych w Polsce w 2013 roku wyniosła 9 mln m³ i wzrosła o 6,1% w stosunku do roku poprzedniego – tabela 11. Wzrost ten wynikał w głównej mierze ze wzrostu produkcji płyt pilśniowych (o 17,9%; z 3,2 mln m³ w 2012 do 3,7 mln m³ w 2013 roku), przede wszystkim suchoformowanych (o 22,8%; z 2,4 mln m³ do 2,9 mln m³). Niewielki spadek (o 1,9%) zanotowano natomiast w produkcji płyt wiórowych (z 4,9 mln m³ w 2012 roku do 4,8 mln m³ w 2013 roku). Wzrosła jednak produkcja płyt OSB (o 20%; z 0,4 mln m³ do 0,5 mln m³).

Tabela 11

Rynek płyt drewnopochodnych w Polsce w 2013 roku

Wyszczególnienie	Jednostka	Forniry ¹	Sklejki ²	Płyty wiórowe ³	Płyty pilśniowe ⁴	Płyty drewnopochodne ogółem
Produkcja	tys. m ³	49,8	429,7	4785,8	3738,5	9003,8
Import	tys. m ³	50,3	215,0	1087,2	287,0	1639,5
Kraj	udział	Niemcy (29%) Ukraina (19%) Estonia (15%)	Rosja (25%) Chiny (21%) Białoruś (10%)	Niemcy (23%) Czechy (16%) Rumunia (15%)	Niemcy (54%) Portugalia (10%) Litwa (8%)	-
Eksport	tys. m ³	17,0	181,2	677,9	1492,3	2368,4
Kraj	udział	Niemcy (45%) Francja (16%) Litwa (8%)	Niemcy (38%) Francja (10%) W. Brytania (5%)	Rosja (20%) Litwa (17%) Ukraina (12%)	Niemcy (19%) Ukraina (9%) Litwa (8%)	-

¹ łącznie z okleinami i obłogami

² łącznie z płytami stolarskimi i podobnymi płytami warstwowymi, z wyłączeniem sklejki z bambusa

³ łącznie z OSB, płytami paździerzowymi i podobnymi

⁴ łącznie płyty pilśniowe sucho- i mokriformowane

Źródło: Opracowanie Instytutu Technologii Drewna na podstawie danych GUS.

Wyprodukowano także 49,8 tys. m³ fornirów (o 15,5% więcej niż rok wcześniej) i 429

tys. m³ sklejki (wzrost o 10,7% w stosunku do roku poprzedniego). W strukturze asortymentowej produkcji płyt drewnopochodnych dominują płyty wiórowe (z udziałem płyt OSB w wysokości 10%) i pilśniowe (78% wolumenu ich produkcji stanowią płyty pilśniowe suchofromowane) z udziałem odpowiednio 53,2% i 41,5%.

Eksport płyt drewnopochodnych wyniósł w 2013 roku 2,4 mln m³, tj. o 1% więcej niż rok wcześniej. Stanowił 26% krajowej produkcji. Na rynki zagraniczne najczęściej trafiło płyt pilśniowych (1,5 mln m³; o 5,1% więcej niż w 2012 roku). Około 43% stanowiły w tym płyty suchofromowane (0,6 mln m³). Popyt na ten rodzaj płyt generowały głównie kraje Unii Europejskiej (do UE trafiło prawie 70% eksportowanych płyt pilśniowych). Ponad jedną trzecią z wyeksportowanych płyt pilśniowych sprzedano do Niemiec (19%), Ukrainy (9%) i Litwy (8%). W eksporcie płyt ważne są także płyty wiórowe, sprzedano ich 0,7 mln m³ (było to jednak 8,2% mniej niż w poprzednim roku). Płyty OSB stanowiły w eksporcie płyt wiórowych 35% (0,2 mln m³). Eksportowane płyty wiórowe trafiły w 51% do krajów Unii Europejskiej. Główni ich odbiorcy to Rosja (20%), Litwa (17%) i Ukraina (12%). W 2013 roku wyeksportowano także 0,2 mln m³ sklejki (o 7,3% więcej niż w 2012 roku). Sprzedane one zostały przede wszystkim w krajach Wspólnoty (89%), w tym głównie w Niemczech (38%), Francji (10%) i Wielkiej Brytanii (5%). Relatywnie niewielki był eksport forniru, który wyniósł 17 tys. m³ (8,1% mniej niż w poprzednim roku). Około 89% dostaw tego wyrobu trafiło do Unii Europejskiej, w tym głównie do Niemiec (45%) Francji (16%) oraz na Litwę (8%).

Z rynków zagranicznych trafiło do kraju w 2013 roku 1,6 mln m³ płyt drewnopochodnych, a więc o 18,8% więcej niż w 2012 roku. Wolumen **importu** płyt drewnopochodnych stanowił 18% ich krajowej produkcji. Najwięcej sprowadzono płyt wiórowych (1,1 mln m³; o 18,1% więcej niż w roku poprzednim). W tym było około 20% płyt OSB (0,2 mln m³). Zakupione płyty wiórowe pochodziły w 95% z obszaru Wspólnoty, w tym z Niemiec (23%), Czech (16%) i Rumunii (15%). Importowano także płyty pilśniowe (0,3 mln m³; o 23,8% więcej niż w 2012 roku), prawie w całości (w 97%) z obszaru Wspólnoty, w tym z Niemiec (54%), Portugalii (10%) i Litwy (8%). Na rynkach zagranicznych zakupiono także sklejki (0,2 mln m³; o 15% więcej niż rok wcześniej), a ich producentami były przede wszystkim (w 65%) kraje nie będące członkami Unii Europejskiej, tj. Rosja (25%), Chiny (21%) i Białoruś (10%). W sprowadzonej do Polski sklejce było 9 tys. m³ sklejki tropikalnej. Podobnie jak w przypadku eksportu, import fornirów ma relatywnie niewielkie znaczenie w handlu zagranicznym płytami drewnopochodnymi. W 2013 roku ich import wyniósł 50 tys. m³, było to jednak o 24,3% więcej niż w 2012 roku. Fornir, który trafił na polski rynek pochodził głównie z krajów unijnych (73%), w tym z Niemiec (29%), i Estonii (15%), a spoza UE z Ukrainy (19%).

Bilans handlu zagranicznego płytami drewnopochodnymi był w 2013 roku dodatni. Wynikało to jednak ze znaczącej przewagi eksportu płyt pilśniowych nad ich importem. Dodatkowo saldo wystąpiło również w wymianie handlowej płytami OSB. Pozostałe rodzaje płyt drewnopochodnych miały w 2013 roku ujemny bilans eksportu i importu.

Masy włókniste

W 2013 roku **produkcja** mas włóknistych utrzymała się w Polsce na podobnym poziomie do roku poprzedniego i wyniosła 1,2 mln ton (w stosunku do roku poprzednie-

go było to o 3,1% więcej) – tabela 12. Była to łączna produkcja mas włóknistych drzewnych (których udział wynosił 90,4%) i mas z włókien innych niż drzewne oraz z włókien z odzysku (9,6%). W strukturze produkcji mas włóknistych drzewnych dominowała celuloza z udziałem w wysokości 82% (0,9 mln ton, o około 4% więcej niż w 2012 roku).

Tabela 12

Rynek mas włóknistych w Polsce w 2013 roku

Produkcja ogółem:		1187,1
Masy włókniste drzewne	tys. ton	1073,4
Masy z włókien innych niż drzewne oraz z włókien z odzysku		113,7
Import ogółem:		864,1
Masy włókniste drzewne	tys. ton	850,6
Kraj	udział	Rosja (17%) Stany Zjednoczone (16%) Finlandia (12%)
Masy z włókien innych niż drzewne oraz z włókien z odzysku	tys. ton	13,5
Eksport ogółem:		96,3
Masy włókniste drzewne		87,5
Kraj	udział	Niemcy (83%) Chiny (6%) Francja (3%)
Masy z włókien innych niż drzewne oraz z włókien z odzysku	tys. ton	8,8

Źródło: Opracowanie Instytutu Technologii Drewna na podstawie danych GUS.

Eksport mas włóknistych wyniósł w 2013 roku 96,3 tys. ton, co oznacza, że wzrósł ponad czterokrotnie w stosunku do roku poprzedniego. W relacji do krajowej produkcji stanowił 8%. W jego strukturze 91% stanowiły masy włókniste drzewne i była to w zasadzie tylko celuloza (87,5 tys. ton). Masy te trafiły głównie do Niemiec (83%), Chin (6%) i Francji (3%). Wyeksportowano także 8,8 tys. ton mas z włókien innych niż drzewne oraz z włókien z odzysku. Popyt na polskie masy włókniste generowały przede wszystkim kraje Unii Europejskiej, do krajów spoza tego obszaru trafiło bowiem tylko niecałe 13% wyeksportowanych mas włóknistych ogółem.

W 2013 roku wzrósł również **import** mas włóknistych (do 864,1 tys. ton, tj. o 17% w stosunku do roku poprzedniego). Stanowił prawie 73% ich krajowej produkcji, podczas gdy w 2012 roku było to 64%. Ponad 98% importu stanowią masy włókniste drzewne (850,6 tys. ton, w tym było 779,4 tys. ton celulozy), Sprowadzane do kraju masy włókniste drzewne pochodziły głównie z Rosji (17%), Stanów Zjednoczonych (16%) i Finlandii (12%). Import mas z włókien innych niż drzewne oraz z włókien z odzysku wyniósł 13,5 tys. ton. Ponad 47% importowanych mas włóknistych ogółem pochodziło spoza obszaru Unii Europejskiej.

Saldo wymiany zagranicznej masami włóknistymi jest od wielu lat ujemne (popyt na nie jest znacząco wyższy od krajowej podaży). Ich import (głównie celulozy) wielokrotnie przewyższa eksport (w 2013 roku prawie dziewięciokrotnie).

Papier i tektura

W 2013 roku **produkcja** papieru i tektury wzrosła w Polsce do 4,1 mln ton (z 3,8

mln ton w roku poprzednim, tj. o 7,4%) – tabela 13. W strukturze asortymentowej produkcji dominował papier opakowaniowy (66%, 2,7 mln ton; prawie 10% więcej niż w 2012 roku) i papier graficzny (22%; 0,9 mln ton; poziom produkcji zbliżony do poprzedniego roku), a udział papieru do celów domowych i sanitarnych wyniósł 9% (0,4 mln ton; o 9% więcej niż rok wcześniej).

Tabela 13

Rynek papieru i tektury w Polsce w 2013 roku

Produkcja	tys. ton	4105,5
Import	tys. ton	3372,8
Kraj	udział	Niemcy (43%) Finlandia (12%) Szwecja (10%)
Eksport	tys. ton	2170,0
Kraj	udział	Niemcy (24%) Czechy (7%) Francja (6%)

Źródło: Opracowanie Instytutu Technologii Drewna na podstawie danych GUS.

Na rynkach zagranicznych sprzedano 2,2 mln ton papieru i tektury (wzrost o 2,8% w stosunku do 2012 roku). W relacji do krajowej produkcji stanowiło to blisko 53%. W strukturze **eksportu** dominował papier opakowaniowy (1,5 mln ton; 68%; 2% więcej niż w roku poprzednim) i papier graficzny (0,6 mln ton; 29%; 1% więcej). Papier i tektura zostały sprzedane głównie (w blisko 78%) na rynkach krajów Unii Europejskiej, przede wszystkim do Niemiec (24%), Czech (7%) i Francji (6%).

Import papieru i tektury wyniósł w 2013 roku 3,4 mln ton (był to wzrost w stosunku do roku 2012 o 4,8%). Sprowadzony do kraju papier stanowił ponad 82% krajowej produkcji. Podobnie jak w przypadku eksportu, również w imporcie przeważały papiery opakowaniowe (z udziałem w wysokości 60%, 2 mln ton, 5% więcej niż rok wcześniej) i graficzne (1,2 mln ton; 37%, 3,6% więcej). Sprowadzony do Polski papier pochodził prawie w całości (w 94%) z obszaru Wspólnoty, głównie z Niemiec (43%), Finlandii (12%) i Szwecji (10%).

W 2013 roku **saldo wymiany zagranicznej** było w wypadku papieru i tektury ujemne (podobnie jak w latach poprzednich). Nadwyżka importu nad eksportem wyniosła 1,2 mln ton.

2.2. Perspektywy rozwoju rynku surowca drzewnego i podstawowych wyrobów drzewnych w latach 2014–2015¹

Surowiec drzewny

W latach 2014-2015 oczekiwany jest w Polsce wzrost **pozyskania** surowca drzewnego średniorocznie o około 1%, tj. w 2014 roku do 39,5 mln m³, a w 2015 roku do 39,9 mln m³ (tabela 14). Będzie to przede wszystkim drewno do celów przemysłowych (jego pozyskanie wyniesie w tych latach odpowiednio 34,2 mln m³ i 34,5 mln m³). W struktu-

¹ Zob.: pakiet TFQ 2014, załącznik 3.

rze gatunkowej pozyskania drewna przemysłowego dominować będzie (z udziałem w wysokości około 76%), tak jak dotychczas, drewno iglaste. Natomiast w strukturze sortymentowej największy udział (około 51%) będzie miała papierówka (jej pozyskanie wyniesie w analizowanych latach 17,4 mln m³ i 17,5 mln m³). Ponad 45% pozyskanego drewna przemysłowego będzie stanowiło drewno tartaczne (łącznie z drewnem okleinowym i łuszczarskim w 2014 roku może to być 15,6 mln m³, a w 2015 roku 15,7 mln m³). Pozyskanie drewna opałowego ukształtuje się w latach 2014 i 2015 na poziomie 5,3 mln m³ i 5,4 mln m³ (będzie wyższe w stosunku do roku poprzedniego odpowiednio o 2,1% i 1,9%).

Tabela 14

**Pozyskanie surowca drzewnego w Polsce w latach 2012-2013
oraz prognoza na lata 2014-2015**

Wyszczególnienie ¹	2012	2013	2014	2015
			szacunek	prognoza
	tys. m ³			
DREWNO OGÓLEM	38015,4	38938,8	39450	39880
<i>Dynamika, rok poprzedni = 100%</i>	<i>99,7</i>	<i>102,4</i>	<i>101,3</i>	<i>101,1</i>
• Drewno opałowe	5043,1	5143,8	5250	5350
iglaste	2587,2	2651,5	2700	2750
liściaste	2455,9	2492,3	2550	2600
• Drewno do przerobu przemysłowego	32972,3	33795,0	34200	34530
iglaste	25062,5	25766,6	26050	26250
liściaste	7909,8	8028,4	8150	8280
– Drewno tartaczne (z okleinowym i łuszczarskim)	14907,7	15268,6	15500	15650
iglaste	11835,2	12214,7	12400	12500
liściaste	3072,5	3053,9	3100	3150
– Papierówka	16778,2	17234,6	17350	17450
iglaste	12040,2	12393,3	12450	12500
liściaste	4738,0	4841,3	4900	4950
– Drewno pozostałe do przerobu przemysłowego	1286,4	1291,8	1350	1430
iglaste	1187,1	1158,6	1200	1250
liściaste	99,3	133,2	150	180

¹ Pozyskanie surowca drzewnego łącznie z pozyskaniem drewna (grubizny) z zadrzewień (na terenach poza lasami i terenami zieleni miejskiej)

Źródło: Dane GUS oraz szacunki Instytutu Technologii Drewna.

W latach 2014-2015 oczekuje się także tendencji wzrostowych w polskim handlu zagranicznym drewnem (szczególnie w 2014 roku, w którym możliwy jest wzrost zarówno eksportu jak i importu o około 4% w stosunku do 2013 roku). **Eksport** surowca drzewnego może wzrosnąć do 3,2 mln m³ w 2014 roku i do 3,3 mln m³ w 2015 roku. Będzie to w około 92% drewno przeznaczone na cele przemysłowe. Na rynki zagraniczne trafi w tym okresie także około 0,3 mln m³ rocznie drewna opałowego. W analizowanych latach przewidywany jest też wzrost **importu** drewna do 2,4 mln m³ w 2014 roku i do 2,5 mln m³ w 2015 roku. Prawie w całości (w ponad 97%) będzie to drewno przemysłowe. W wypadku drewna opałowego, jego dostawy do kraju będą nadal niewielkie i wyniosą 60-70 tys. m³ rocznie.

Bilans handlu drewnem, podobnie jak w 2013 roku (odmiennie jednak niż było jeszcze w 2012 roku) będzie dodatni. Więcej surowca drzewnego będzie prawdopodobnie eksportowane z kraju niż sprowadzane do Polski.

Materiały tarte

Produkcja materiałów tartych w Polsce w latach 2014-2015 może wynieść odpowiednio 4,5 mln m³ i 4,6 mln m³ (co oznacza jej wzrost o 3,2% w 2014 roku i o 2,6% w 2015 roku (w stosunku do roku poprzedniego) – tabela 15. W strukturze produkcji tarcicy ogółem dominujący udział będzie miała tarcica iglasta (wyniesie on blisko 90%). W analizowanych latach wyprodukowane zostanie bowiem 4 mln m³ i 4,1 mln m³ materiałów tartych iglastych (odpowiednio o 3,3% i 2,5% więcej niż w roku poprzednim). Szacuje się także, że w tym okresie wyprodukowane zostanie około 0,5 mln m³ tarcicy liściastej rocznie (w latach 2014-2015 przewidywany jest wzrost jej produkcji odpowiednio o 2,9% i 3,3% w relacji do poprzedniego roku).

Tabela 15

Produkcja materiałów tartych w Polsce w latach 2012-2013 oraz prognoza na lata 2014-2015

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
			szacunek	prognoza
tys. m ³				
Tarcica¹	4249,0	4320,6	4460	4575
<i>Dynamika, rok poprzedni = 100%</i>	<i>96,1</i>	<i>101,7</i>	<i>103,2</i>	<i>102,6</i>
- iglaste	3796,0	3873,5	4000	4100
- liściaste	453,0	447,1	460	475

1 Produkcja bez półfabrykatów tartych

Źródło: Dane GUS oraz szacunki Instytutu Technologii Drewna.

W handlu zagranicznym materiałami tartymi prognozy na najbliższe dwa lata zakładają zarówno wzrost eksportu, jak i importu. W 2014 roku ich **eksport** może wynieść 0,6 mln m³ (wzrost o 8,6% w stosunku do roku poprzedniego), a w 2015 roku – 0,7 mln m³ (wzrost o 5,5%). W strukturze eksportu materiałów tartych, podobnie jak w strukturze ich produkcji, będą przeważały gatunki iglaste (w latach 2014-2015 ich udział wyniesie prawie 86%) – ich eksport ukształtuje się w tych latach na poziomie około 0,6 mln m³ rocznie. Na rynki zagraniczne trafi także tarcica liściasta – będzie to 90-95 tys. m³ rocznie.

W latach 2014-2015 **import** materiałów tartych do Polski wyniesie prawdopodobnie około 0,7 mln m³ (w 2014 roku będzie to wzrost o 1,7%, a w 2015 roku o 4,4% w stosunku do roku poprzedniego). W imporcie materiałów tartych także przeważać będzie tarcica iglasta z udziałem w wysokości 66% (a więc w mniejszym stopniu niż w eksporcie i produkcji). W analizowanych latach do kraju sprowadzone zostanie również około 0,2 mln m³ tarcicy liściastej rocznie.

Import materiałów tartych, podobnie jak w latach wcześniejszych, będzie wyższy niż ich eksport. Na ujemne **saldo w handlu zagranicznym** tymi wyrobami wpłynie znacząca nadwyżka importu nad eksportem materiałów liściastych (w wypadku materiałów iglastych saldo wymiany zagranicznej będzie dodatnie).

Płyty drewnopochodne

Przewiduje się, że **produkcja** płyt drewnopochodnych w Polsce wyniesie 9,1 mln m³ w 2014 roku i 9,4 mln m³ w 2015 roku (wzrost w stosunku do okresu poprzedniego odpowiednio o 1,3% i o 2,9%). Będzie to przede wszystkim wzrost produkcji płyt wiórowych (w 2015 roku o 4,5% w relacji do 2013 roku, tj. do 5 mln m³; głównie ze względu na planowane uruchomienie w nadchodzących latach nowej linii produkcji płyt OSB) i płyt pilśniowych (w 2015 roku o 3,8% w stosunku do 2013 roku, tj. do 3,9 mln m³) tabela 16. W produkcji płyt pilśniowych dominować będą płyty suchoformowane (HDF, MDF, LDF) z udziałem wynoszącym w analizowanych latach około 77%. Produkcja fornirow (łącznie z okleinami i obłogami) może w 2015 roku wzrosnąć do 52 tys. m³ (o 4,4% w stosunku do 2013 roku), a sklejek (łącznie z płytami stolarskimi i podobnymi płytami warstwowymi) do 450 tys. m³ (wzrost o 4,7%). W strukturze produkcji płyt drewnopochodnych w 2015 roku, tak jak dotychczas, będą dominowały płyty wiórowe i pilśniowe z udziałem odpowiednio 53,3% i 41,4%.

Tabela 16

**Produkcja płyt drewnopochodnych w Polsce w latach 2012-2013
oraz prognoza na lata 2014-2015**

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
			szacunek	prognoza
tys. m ³				
Płyty drewnopochodne ogółem	8482,1	9003,8	9120	9382
<i>Dynamika, rok poprzedni = 100%</i>	<i>101,0</i>	<i>106,2</i>	<i>101,3</i>	<i>102,9</i>
• Fornir (okleiny i obłogi)	43,1	49,8	50	52
• Sklejki (płyty stolarskie i podobne płyty warstwowe)	388,2	429,7	440	450
• Płyty wiórowe (i podobne)	4879,4	4785,8	4810	5000
• Płyty pilśniowe	3171,4	3738,5	3820	3880
– twarde	164,7	138,0	160	160
– suchoformowane (HDF, MDF, LDF)	2365,9	2906,2	2950	3000
– porowate	640,8	694,3	710	720

Źródło: Dane GUS oraz szacunki Instytutu Technologii Drewna.

Szacuje się, że w latach 2014-2015 na rynki zagraniczne trafi około 2,4-2,5 mln m³ polskich płyt drewnopochodnych. Przewidywany jest wzrost ich **eksportu** odpowiednio o 2,3% w 2014 roku i o 5% w 2015 roku (w stosunku do okresu wcześniejszego). W jego strukturze przeważać będą płyty pilśniowe (w 2014 roku – 1,5 mln m³, tj. 63%, a w 2015 roku – 1,6 mln m³, tj. 61%) i płyty wiórowe (29%, tj. 0,7 mln m³ w 2014 roku i 31%, tj. 0,8 mln m³ w 2015 roku). Mniejsze znaczenie w eksporcie będą miały sklejki (w latach 2014-2015 ich eksport może wynieść 190-195 tys. m³) i fornir (17-18 tys. m³).

Import płyt drewnopochodnych w nadchodzących latach również wzrośnie, w 2014 roku w stosunku do roku poprzedniego o 5,2% (do 1,7 mln m³), natomiast w 2015 roku o 1,5% (do 1,8 mln m³). W strukturze sprowadzanych do Polski płyt dominować będą płyty wiórowe z udziałem 64% w 2014 roku i 63% w 2015 roku (ich import wyniesie, jak się szacuje, około 1,1 mln m³ rocznie). Import płyt pilśniowych może wynieść w analizowanych latach 340-355 tys. m³ (będzie stanowił około 20% ogółu sprowadzanych do kraju płyt drewnopochodnych). Import sklejek wzrośnie w 2015 roku do 240 tys. m³ (o blisko 12% w stosunku do 2013 roku), a forniru do 55 tys. m³ (o ponad 9%).

Saldo wymiany handlowej z zagranicą w latach 2014-2015 będzie w wypadku płyt drewnopochodnych dodatnie, jednak na jego wielkość wpłynie głównie znacząca przewaga eksportu nad importem płyt pilśniowych suchoformowanych i mokriformowanych porowatych oraz płyt OSB.

Masy włókniste

Produkcja mas włóknistych w Polsce w latach 2014 i 2015 powinna utrzymywać się na poziomie 1,2 mln ton (znaczący wzrost produkcji w tej branży może mieć miejsce jedynie w wypadku uruchomienia nowych linii produkcyjnych), tj. na podobnym poziomie do lat poprzednich (wzrost produkcji wyniesie odpowiednio o 0,2 i 0,6%). Szacuje się, że będzie w tym około 0,1 mln ton mas z włókien innych niż drzewne oraz włókien z odzysku (tabela 17).

Tabela 17

**Produkcja mas włóknistych w Polsce w latach 2012-2013
oraz prognoza na lata 2014-2015**

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
			szacunek	prognoza
tys. ton				
Masy włókniste ogółem:	1151,5	1187,1	1190	1197
<i>Dynamika, rok poprzedni = 100%</i>	<i>95,8</i>	<i>103,1</i>	<i>100,2</i>	<i>100,6</i>
Masy włókniste drzewne	1039,8	1073,4	1075	1080
<i>Dynamika, rok poprzedni = 100%</i>	<i>95,1</i>	<i>103,2</i>	<i>100,1</i>	<i>100,5</i>
Masy włókniste z włókien innych niż drzewne oraz z włókien z odzysku	111,7	113,7	115	117
<i>Dynamika, rok poprzedni = 100%</i>	<i>102,8</i>	<i>101,8</i>	<i>101,1</i>	<i>101,7</i>

Źródło: Dane GUS oraz szacunki Instytutu Technologii Drewna.

W latach 2014-2015 handel zagraniczny masami włóknistymi charakteryzować się będzie, tak jak dotychczas, wysokim ich **importem** (ponad 0,9 mln ton, w tym około 1% mogą stanowić masy z włókien innych niż drzewne i z włókien z odzysku) i relatywnie niewielkim **eksportem** (100-110 tys. ton, w tym będzie prawdopodobnie 10-15 tys. ton mas z włókien innych niż drzewne i włókien z odzysku).

Ze względu na rosnący popyt, **saldo eksportu i importu** mas włóknistych podobnie jak w latach wcześniejszych będzie w analizowanym okresie, tj. w latach 2014 i 2015, ujemne.

Papier i tektura

W latach 2014-2015 w Polsce nastąpi prawdopodobnie nieznaczny wzrost **produkcji** papieru i tektury, o około 1% rocznie (z 4,1 mln ton w roku 2013 do 4,2 mln ton w 2014 i 2015 – tabela 18).

W handlu zagranicznym papierem i tekturą nadal przeważać będzie w okresie prognozy **import**. Może on wzrosnąć do 3,4 mln ton w 2014 i 3,5 mln ton w 2015 (odpowiednio o 0,8% i 1,5% w stosunku do poprzedniego roku). **Eksport** charakteryzować będzie również powolny wzrost - o 1,4% w 2014 (do 2,2 mln ton) i o 2,3% w 2015 roku (do 2,3 mln ton).

Tabela 18

**Produkcja papieru i tektury w Polsce w latach 2012-2013
oraz prognoza na lata 2014-2015**

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
			szacunek	prognoza
	tys. ton			
Papier i tektura	3821,8	4105,5	4150	4200
<i>Dynamika, rok poprzedni = 100%</i>	<i>101,8</i>	<i>107,4</i>	<i>101,1</i>	<i>101,2</i>

Źródło: Dane GUS oraz szacunki Instytutu Technologii Drewna.

Saldo wymiany handlowej z zagranicą papierem i tekturą będzie, tak jak dotychczas, dodatnie.

2.3. Eksport i import wyrobów drzewnych o wyższym stopniu przetworzenia w latach 2012-2013

W grupie wyrobów drzewnych o wyższym stopniu przetworzenia najważniejsze są w Polsce **meble** – wyroby z dużą wartością dodaną i znaczącym udziałem w wymianie handlowej z zagranicą (meble mają 4,5% udziału w całym polskim eksporcie). W 2013 roku ich produkcja wyniosła 28,4 mld zł (9 mld \$; 6,8 mld €). Było to 8,8% więcej niż w roku poprzednim (w cenach stałych). Około 69% całkowitej produkcji mebli stanowiły meble z drewna. Ich produkcja (razem z częściami mebli z drewna) wyniosła 19,6 mld zł (6,2 mld \$; 4,7 mld €), co oznaczało realny wzrost o 7,9% w stosunku do 2012 roku. W strukturze produkcji mebli drewnianych dominują meble do siedzenia (31,5%, bez części tych mebli) oraz meble pokojowe i do salonów (22,2%). W przeważającej mierze polskie meble trafiają na rynki zagraniczne (tabela 19).

Tabela 19

**Główne wyroby wtórnego przerobu drewna w handlu zagranicznym
Polski w latach 2012-2013**

Wyszczególnienie ¹	Eksport			Import		
	2012	2013	2012	2012	2013	2012
	mln zł		=100% ²	mln zł		=100% ²
Wyroby wtórnego przerobu tarcicy (np. boazeria, listwy)	746,3	799,5	107,1	156,9	129,6	82,6
Opakowania drewniane	1090,7	1254,7	115,0	222,5	196,0	88,1
Wyroby stolarki budowlanej z drewna (łącznie z prefabrykowanymi domami z drewna)	3053,1	3604,9	118,1	322,6	295,4	91,6
Meble drewniane	14024,1	15234,9	108,6	1086,2	1073,8	98,9

Wyniki handlu zagranicznego – dane rzeczywiste, bez doszacowania obrotów nieujętych w systemie INTRASTAT

¹ podstawowe wyroby wtórnego przerobu drewna, zgodnie z podziałem przyjętym przez Eurostat w pakiecie JFSQ (Joint Forest Sector Questionnaire)

² dynamika w cenach bieżących

Źródło: Opracowanie Instytutu Technologii Drewna na podstawie danych GUS.

W 2013 roku wyeksportowano 77,8% wyprodukowanych w kraju mebli drewnianych

(15,2 mld zł; 4,9 mld \$; 3,6 mld €). Oznaczało to wzrost ich eksportu o 8,6% (w cenach bieżących) w relacji do roku poprzedniego (tabela 19). Dominowały w nich meble do siedzenia (38,2% wartości eksportu mebli drewnianych) oraz meble pokojowe i do salonów (18%). Na polski rynek trafiły natomiast meble o wartości 4,2 mld zł (1,4 mld \$; 1 mld €). W relacji do krajowej produkcji import mebli stanowił w 2013 roku 14,9%. Około 25% sprowadzanych do kraju mebli to były meble z drewna (1,1 mld zł; 0,3 mld \$; 0,3 mld €). Ich import był jednak o 1,1% mniejszy niż w 2012 roku (w cenach bieżących). W sprowadzanych do kraju meblach drewnianych dominowały meble do siedzenia (z udziałem w wysokości 17,5%) oraz pokojowe i do salonów (15,7%).

Duże znaczenie na rynku wyrobów drzewnych w Polsce mają także **wyroby stolarki budowlanej**. W 2013 roku ich produkcja (łącznie z domami z drewna) wyniosła 6,1 mld zł (1,9 mld \$; 1,5 mld €) i była realnie wyższa o 3,2% niż w roku poprzednim. Wzrosła przede wszystkim produkcja laminowanych paneli podłogowych (o 7%, do 52,8 mln m²) i podłóg mozaikowych (o 5,4%, do 1,9 mln m²), obniżyła się natomiast produkcja okien i drzwi (o 3,8%, do 13,3 mln m²). Na rynki zagraniczne trafiły wyroby stolarki budowlanej z drewna (łącznie z prefabrykowanymi domami z drewna) o wartości 3,6 mld zł (1,1 mld \$; 0,9 mld €), tj. 18,1% więcej niż w 2012 roku (w cenach bieżących). W relacji do krajowej produkcji eksport tej grupy wyrobów stanowił 58,7% (ponad 7 punktów procentowych więcej niż w roku poprzednim). W około 45% były to okna z drewna. Import wyrobów drewnianej stolarki do Polski wyniósł w 2013 roku 0,3 mld zł (0,094 mld \$; 0,071 mld €) i był o 8,4% niższy niż w roku poprzednim (w cenach bieżących). W relacji do poziomu krajowej produkcji dostawy z zagranicy stanowiły 4,8% (0,6 punktu procentowego mniej niż rok wcześniej). W dostawach do Polski istotne znaczenie miały materiały podłogowe (25,2% importu wyrobów stolarki budowlanej z drewna) i okna drewniane (z udziałem w imporcie tej grupy wyrobów drzewnych w wysokości 17,5%).

W 2013 roku wyprodukowano w Polsce także **opakowania drewniane**, których wartość wyniosła 1,6 mld zł (0,5 mld \$; 0,4 mld €). Oznaczało to realny wzrost produkcji o 10,6% w stosunku do 2012 roku. Były to głównie palety (83,8 mln sztuk, 14,6% więcej niż w roku poprzednim). Blisko 78% (2,8 punktów procentowych więcej niż w roku poprzednim) wyprodukowanych w kraju opakowań skierowane zostało na rynki zagraniczne (1,3 mld zł; 0,4 mld \$; 0,3 mld €). Eksport opakowań z drewna wzrósł zatem w latach 2012-2013 o 15% (w cenach bieżących). W dostawach za granicę dominowały palety, ich udział w eksporcie polskich opakowań z drewna wyniósł 90,4%. Na polski rynek trafiły natomiast opakowania z importu o wartości 0,2 mld zł (0,062 mld \$; 0,047 mld €). W stosunku do roku poprzedniego ich import obniżył się o 11,9% (w cenach bieżących). W relacji do poziomu krajowej produkcji stanowił 12,1% (w 2012 roku było to 15,2%). Podobnie jak w eksporcie, w imporcie opakowań z drewna dominowały palety z udziałem w wysokości 74%.

W 2013 roku wzrosła także realnie o 8,9% (w stosunku do roku poprzedniego) **produkcja wyrobów z papieru i tektury** i wyniosła 18,4 mld zł (5,8 mld \$; 4,4 mld €). W strukturze produkcji dominowały papiery i tektury faliste oraz opakowania z nich (stanowiły 56,8% produkcji) i artykuły dla gospodarstw domowych, toaletowe i sanitarne (27,4%). Około 35% (1,1 punktu procentowego mniej niż rok wcześniej) krajowej produkcji przetworów papierniczych trafiło na rynki zagraniczne (6,4 mld zł; 2, mld \$; 1,5 mld €) – tabela 20. Ich eksport wzrósł o 5,6% w stosunku do 2012 roku (w cenach bieżących).

cych). W strukturze eksportu przetworzonych wyrobów papierniczych przeważały opakowania z papieru i tektury (z udziałem w wysokości 35,7%) oraz specjalne papiery powlekane (25,4%). Najwyższą dynamiką wzrostu w stosunku do roku poprzedniego charakteryzował się eksport specjalnych papierów powlekanych (9,7% w cenach bieżących), natomiast w wypadku wyrobów papierniczych do celów domowych i sanitarnych zanotowano spadek ich eksportu o 3,2% (w stosunku do 2012 roku, w cenach bieżących). Na polski rynek trafiły natomiast wysoko przetworzone wyroby papiernicze o wartości 4,3 mld zł (1,4 mld \$; 1 mld €), tj. 2,9% więcej niż w roku poprzednim (w cenach bieżących). Ich import stanowił 23,6% krajowej produkcji (1,4 punktu procentowego mniej niż w 2012 roku).

Tabela 20

**Wybrane grupy wyrobów wtórnego przerobu papieru i tektury
w handlu zagranicznym Polski w latach 2012-2013**

Wyszczególnienie ¹	Eksport			Import		
	2012	2013	2012	2012	2013	2012
	mln zł		=100% ²	mln zł		=100% ²
Wyroby wtórnego przerobu papieru razem, w tym:	6029,4	6365,4	105,6	4208,1	4331,2	102,9
Wyroby papiernicze do celów domowych i sanitarnych	1437,7	1391,3	96,8	800,4	854,6	106,8
Opakowania z papieru i tektury	2070,2	2271,8	109,7	1519,5	1536,9	101,1
Papiery specjalne powlekane	1561,0	1617,9	103,6	893,2	887,2	99,3

Wyniki handlu zagranicznego – dane rzeczywiste, bez doszacowania obrotów nieujętych w systemie INTRASTAT

¹ podstawowe wyroby wtórnego przerobu papieru i tektury, zgodnie z podziałem przyjętym przez Eurostat w pakiecie JFSQ (Joint Forest Sector Questionnaire)

² dynamika w cenach bieżących

Źródło: Opracowanie Instytutu Technologii Drewna na podstawie danych GUS.

Odmienne niż w eksporcie, w imporcie najwyższa dynamika wzrostu charakteryzowała wyroby papiernicze do celów domowych i sanitarnych (6,8% w stosunku do poprzedniego roku, w cenach bieżących). Niewielki spadek importu nastąpił natomiast w grupie specjalnych papierów powlekanych (0,7%). Podobnie jak w eksporcie, w strukturze asortymentowej importu dominowały opakowania z papieru i tektury (z udziałem w wysokości 35,5%).

3. Certyfikacja gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego w Polsce w latach 2012–2013

Certyfikacja gospodarki leśnej i produktów drzewnych od niemal 20 lat nabiera stałego, rosnącego znaczenia¹. Sprzyja temu wzrost świadomości proekologicznej nie tylko instytucji i firm zainteresowanych utrzymaniem prośrodowiskowego wizerunku, ale również indywidualnych klientów.

W certyfikacji gospodarki leśnej i produktów drzewnych (śledzenie przepływu towarów od certyfikowanego źródła pochodzenia do punktu sprzedaży) dominują dwa systemy: Forest Stewardship Council (FSC) oraz Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes (PEFC), dawniej – Pan-European Forest Certification. Na świecie i w Europie system certyfikacji PEFC dominuje w leśnictwie, natomiast system FSC - w firmach drzewnych. Podobna sytuacja ma również miejsce w Polsce (tabela 21).

Tabela 21

Certyfikacja według systemów PEFC i FSC na świecie, w Europie i Polsce w 2014 roku

Wyszczególnienie	Certyfikacja gospodarki leśnej		Certyfikacja produktów (łańcucha dostaw)	
	PEFC ¹	FSC ²	PEFC-CoC ¹	FSC-CoC ²
	mln ha		sztuk	
Świat	255,1	182,9	10074	28201
Europa	87,0	81,4	8475	14778
Polska	7,3	6,9	109	1155

¹ Stan w czerwcu 2014 roku

² Stan na 1.09.2014 roku

Źródło: Opracowanie na podstawie: *PEFC Global Statistics: SEM & CoC Certification*, PEFC International, Geneva, czerwiec 2014, www.pefc.org [dostęp 02.09.2014]; *Global FSC certificates: type and distribution*, Forest Stewardship Council, FSC International GmbH, Bonn, 1.09.2014, www.fsc.org [dostęp 02.09.2014].

Certyfikacja lasów na świecie według systemu **PEFC** wykazuje dużą dynamikę. W 2000 roku tym systemem certyfikacji objęte było 32 mln ha lasów, a w połowie 2014 roku – 255 mln ha w 29 krajach². Zatem powierzchnia certyfikowanych lasów w systemie PEFC wzrosła na świecie w ciągu 14 lat prawie 8-krotnie. W Europie certyfikacją w tym systemie objęte jest 87 mln ha lasów w 23 krajach, tj. 34% światowej powierzchni tak certyfikowanych lasów³. Na świecie funkcjonuje także 10074 certyfikatów PEFC CoC (*Chain of Custody*), z czego 8475, tj. 84% w Europie⁴.

Z kolei systemem **FSC**, według stanu na 1 września 2014 roku, objęte jest 183 mln ha lasów na świecie, w tym 81 mln ha, tj. 44%, stanowią lasy w Europie⁵. Na całym świecie, w 80 krajach, aktywnych jest 1296 certyfikatów FSC związanych z gospodarką

¹ Proces certyfikacji lasów polskich zapoczątkowany został w 1996 roku. M. Gwiazdowicz, *Certyfikacja gospodarki leśnej i produktów drzewnych*. Informacja nr 802, Kancelaria Sejmu, Biuro Studiów i Ekspertyz, Warszawa, wrzesień 2001, s. 6.

² *PEFC Global Statistic: SFM & CoC Certification*, PEFC International, Geneva, June 2014, s. 5, 8, www.pefc.org. [dostęp 02.09.2014].

³ Ibidem, s. 6-7.

⁴ Ibidem, s. 11-12.

⁵ *Global FSC certificates: type and distribution*, Forest Stewardship Council, 1.09.2014, s. 2, www.fsc.org [dostęp 02.09.2014].

leśną¹. W tej liczbie jest 537 certyfikatów wydanych w Europie (co stanowi 41% ich ilości na świecie). Natomiast Certyfikatów Łańcucha Kontroli Pochodzenia Produktu FSC CoC jest aktywnych: na świecie 28201 w 111 krajach, a w Europie – 14778 (tj. 52%) w 41 krajach².

W Polsce (stan na 2.09.2014 roku), wszystkie Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych posiadają certyfikat w systemie PEFC. Łącznie tym certyfikatem objęte jest 7,3 mln ha lasów, co stanowi około 80% ogólnej ich powierzchni. Z liczby 17 aktywnych certyfikatów dotyczących gospodarki leśnej w systemie PEFC, 6 to certyfikaty regionalne, uzyskane w RDLP w: Łodzi, Olsztynie, Pile, Szczecinku, Warszawie, Zielonej Górze, a 11 to certyfikaty grupowe, uzyskane przez RDLP w: Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Krośnie, Lublinie, Poznaniu, Radomiu, Szczecinie, Toruniu i Wrocławiu. Powierzchnia lasów w Polsce certyfikowana w systemie PEFC w relacji do powierzchni lasów tak certyfikowanych w Europie stanowi 8,4%, a w świecie – 2,9% (tabela 22). Oznacza to, że Polska zajmuje 7 miejsce w Europie (po Finlandii, Szwecji, Norwegii, Białorusi, Francji, Niemczech) i 10 miejsce na świecie pod względem powierzchni lasów certyfikowanych w systemie PEFC.

Tabela 22

Polska na tle świata i Europy w zakresie certyfikacji według systemów PEFC i FSC w 2014 roku

Wyszczególnienie	Certyfikacja gospodarki leśnej		Certyfikacja produktów (łańcucha dostaw)	
	PEFC ¹	FSC ²	PEFC-CoC ¹	FSC-CoC ²
	mln ha		sztuk	
Udział Polski (%) w:				
- świecie	2,9	3,8	1,1	4,1
- Europie	8,4	8,5	1,3	7,8
Miejsce Polski w:				
- świecie	10	5	18	7
- Europie	7	3	12	5

¹ Stan w czerwcu 2014 roku

² Stan na 1.09.2014 roku

Źródło: Opracowanie na podstawie: *PEFC Global Statistics: SEM & COC Certification*, PEFC International, Geneva, czerwiec 2014, www.pefc.org [dostęp 02.09.2014]; *Global FSC certificates: type and distribution*, Forest Stewardship Council, FSC International GmbH, Bonn, 1.09.2014, www.fsc.org [dostęp 02.09.2014].

W bazie danych zawierającej informacje dotyczące certyfikatów CoC w systemie PEFC, we wrześniu 2014 roku (dostęp 2.09.2014 rok) zarejestrowanych było natomiast 143 certyfikatów należących do firm w Polsce. W tej liczbie 4 certyfikaty były nieaktywne (3 wycofane, 1 zawieszony). Na 139 aktywnych certyfikatów – 116 miało charakter indywidualny, 11 - grupowy. Około 64% certyfikatów PEFC-CoC (89) posiadają firmy o charakterze produkcyjnym, a pozostałe - przedsiębiorstwa zajmujące się dystrybucją, handlem i usługami oraz drukarnie (tabela 23). Wśród firm produkcyjnych posiadających certyfikat PEFC CoC dominują producenci materiałów tartych (28%) oraz papieru i przetworów papierniczych (27%). Istotne jest, że w ostatnich latach w Polsce nastąpił dyna-

¹ Ibidem.

² Ibidem, s. 5-6.

miczny - ponad 3-krotny wzrost liczby tych certyfikatów (w 2010 roku aktywnych było 44 certyfikatów tego typu). Certyfikaty PEFC-CoC w Polsce stanowią 1,3% ich liczby w Europie (gdzie Polska zajmuje 12 miejsce) i 1,1% na świecie (18 miejsce, według stanu w czerwcu 2014 roku).

Tabela 23

Struktura firm produkcyjnych posiadających certyfikat PEFC-CoC
(orientacyjna, według wyrobów i działalności)

stan na 2.09.2014 rok

Wyszczególnienie	Liczba firm	%
Materiały tarte	25	28,0
Papier i przetwory papiernicze	24	27,0
Opakowania (głównie palety)	11	12,4
Płyty drewnopochodne	8	9,0
Meble (i elementy meblowe)	5	5,6
Stolarka budowlana (okna, drzwi, domy z drewna itp.)	4	4,5
Materiały podłogowe (różnego typu)	4	4,5
Wyroby małej architektury drewnianej	3	3,4
Galanteria drzewna	3	3,4
Pozostałe wyroby ¹	2	2,2
RAZEM	89	100,0

¹ M.in. węgiel drzewny, brykiety, podkłady kolejowe.

Źródło: Opracowanie na podstawie bazy danych Programme for the Endorsement of Forest Certification, www.pefc.org [dostęp 2.09.2014]

Certyfikacją według standardu FSC aktualnie (według stanu na 2.09.2014 roku) objętych jest 16 z 17 Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych i 3 Leśne Zakłady Doświadczalne (w Krynicy, Rogowie, Siemianicach). Oznacza to, że w Polsce łączna powierzchnia lasów objętych certyfikacją w tym systemie wynosi 6,9 mln ha, tj. 75,5% ogólnej ich powierzchni. W relacji do powierzchni lasów certyfikowanych według standardów FSC w Europie jest to 8,5% a na świecie – 3,8%. Polska zajmuje więc w Europie trzecie miejsce (po Rosji i Szwecji), a w świecie piąte (po Kanadzie, Rosji, USA, Szwecji) pod względem powierzchni lasów certyfikowanych w tym systemie.

Według stanu na 2.09.2014 roku, w Polsce zarejestrowanych było 2373 certyfikatów Kontroli Pochodzenia Produktu FSC-CoC. W tej liczbie 670 certyfikatów (28%) to były certyfikaty nieaktywne (15 – zostało czasowo zawieszonych, a 655 przestało obowiązywać). Z ogólnej liczby 1703 aktywnych certyfikatów 72% (1218) posiadają firmy o charakterze produkcyjnym, pozostałe (485) należą do firm handlowych, usługowych, doradczych itp. (tabela 24). Dominują wśród nich producenci materiałów tartych (342 firmy, tj. 28% aktywnych certyfikatów należących do firm produkcyjnych). Liczącymi się posiadaczami certyfikatu FSC CoC są także producenci wyrobów małej architektury drewnianej (około 16%), galanterii drzewnej (15%) oraz mebli i elementów meblowych (12%). Należy zauważyć, że w ogólnej liczbie firm produkcyjnych posiadających certyfikat FSC CoC - 293 firmy mają również certyfikat drewna kontrolowanego FSC-CW (*FSC Controlled Wood*). Oznacza to, że są one autoryzowanym dostawcą/sprzedawcą drewna pochodzącego z legalnych źródeł. Ponadto 164 firmy mają certyfikat FSC RA (*FSC Controlled Wood Risk Assessment*), który potwierdza, że firma wdrożyła system analizy ryzyka dostaw drewna od swoich dostawców pod kątem legalności jego pozyskania.

Tabela 24

Struktura firm produkcyjnych posiadających certyfikat FSC-CoC
(orientacyjna, według wyrobów)

stan na 2.09.2014 rok

Wyszczególnienie	Liczba firm	%
Materiały tarte o różnym stopniu przetworzenia (np. kantówka, belki, tarcica budowlana)	342	28,1
Wyroby małej architektury drewnianej	182	14,9
Galanteria drzewna	178	14,6
Meble (i elementy meblowe)	142	11,7
Celuloza, papier i przetwory papiernicze	96	7,9
Stolarstwo budowlane (np. okna, drzwi, schody, boazeria, elementy stolarstwa, domy z drewna)	82	6,7
Opakowania (głównie palety)	57	4,7
Materiały podłogowe (różnego typu)	48	3,9
Płyty drewnopochodne (w tym: fornir, okleiny)	45	3,7
Pozostałe wyroby ¹	46	3,8
RAZEM	1218	100,0

¹ M.in. węgiel drzewny, brykiety, zabawki, zapalki, biomasa.

Źródło: Opracowanie na podstawie bazy danych Forest Stewardship Council, <https://ic.fsc.org/>

Aktywne certyfikaty FSC CoC, tj. 1.703 (1.153 firmy i ich oddziały), stanowią 7,8% certyfikatów tego typu w Europie (gdzie Polska zajmuje 5 miejsce po: Wielkiej Brytanii, Niemczech, Włoszech i Holandii) i 4,1% w świecie (7 miejsce, po: Chinach, USA, Wielkiej Brytanii, Niemczech, Włoszech i Holandii).

Omawiając zagadnienia certyfikacji gospodarki leśnej i produktów drzewnych należy zauważyć, że osią systemu FSC jest Łańcuch Kontroli Pochodzenia Produktu, dzięki któremu możliwa jest weryfikacja drogi przebytej przez produkt z lasu do klienta końcowego. W celu wzmocnienia spójności systemu FSC i zminimalizowania ryzyka związanego z wprowadzeniem niewłaściwych oświadczeń produktowych przy sprzedaży drewna z certyfikatem FSC, od początku 2014 roku jest dostępna internetowa Platforma Oświadczeń FSC (*Online Claims Platform – OCP*). Jest ona narzędziem umożliwiającym cyfrowe zapisywanie wszystkich połączeń pomiędzy certyfikowanymi dostawcami i klientami. Uczestnictwo w tej Platformie jest dobrowolne i anonimowe (obecnie system testuje 250-300 użytkowników)¹.

Zachodzące w Polsce korzystne zmiany w obszarze certyfikacji gospodarki leśnej i pochodzenia produktów drzewnych są wynikiem rosnącej świadomości prośrodowiskowej. Mimo tego, w praktyce przedsiębiorstw drzewnych nadal brakuje efektywnych działań na rzecz dbałości o środowisko, ochrony jego zasobów, a także wypełniania zobowiązań unijnych i międzynarodowych w tym zakresie. Z rejestru organizacji Europejskiego Systemu Eko-Zarządzania i Eko-Audytu (*Eco Management and Audit Scheme*) EMAS² wynika, że z sektora drzewnego jedyną organizacją, której system zarządzania środowiskowego spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu EMAS, jest przedsię-

¹ Czy Platforma OCP rozwiąże problem pomyłek i oszustw w systemie? 4woodi.pl/pl/1946/artukul-w-pdf.html [dostęp 27.10.2014].

² Jest to unijny instrument wprowadzony w życie Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009, który ma zachęcać do stałego doskonalenia działalności środowiskowej.

biorstwo branży celulozowo-papierniczej – Arctic Paper Kostrzyn S.A. (nr w rejestrze PL 2.08-001-13). Żadna firma drzewna czy meblarska nie jest zarejestrowana w tym systemie¹.

¹ Według stanu na dzień 24 lipca 2014 roku w systemie EMAS w Polsce zarejestrowanych było 39 firm. W rejestrze EMAS pod numerem PL 2.14-003-30 znajduje się natomiast Ministerstwo Środowiska.

III. MATERIAŁY I OPINIE DLA KOMITETU LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO EKG ONZ I GRUPY ROBOCZEJ DS. STATYSTYKI SEKTORA LEŚNO-DRZEWNEGO, EKONOMII I ZARZĄDZANIA WYNIKAJĄCE Z BIEŻĄCEJ WSPÓŁPRACY W 2014 ROKU

W okresie objętym niniejszym opracowaniem, tj. od października 2013 roku do końca października 2014 roku, w ramach bieżącej współpracy z Komitetem Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ i Eurostatem przedstawiciele Instytutu Technologii Drewna brali udział w organizowanych przez te instytucje sesjach i spotkaniach roboczych.

- ➔ W dniach 9-12 grudnia 2013 roku Dyrektor Instytutu, prof. nadzw. dr W. Strykowski jako przedstawiciel Polski w Grupie Roboczej ds. statystyki sektora leśno-drzewnego, gospodarki (ekonomii) i zarządzania przy Eurostacie (*Working Group on Forest Statistics, Economics and Management*) wziął udział w 71. Sesji Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ oraz 37. sesji Europejskiej Komisji Leśnej FAO, która odbyła się w Rovaniemi w Finlandii. Tematem przewodnim sesji było zagadnienie gospodarki ekologicznej („zielona gospodarka” – „*green economy*”). Na spotkaniu poruszane były zagadnienia dotyczące obecnego stanu sektora leśnego, przyszłych trendów i ważniejszych wyzwań dla leśnictwa w świetle gospodarki ekologicznej. Omawiane były także tendencje występujące na rynku drzewnym, w tym zagadnienia związane z handlem wyrobami drzewnymi na obszarze Europejskiej Komisji Gospodarczej oraz problematyka innowacyjności i ekologizacji wyrobów drzewnych. Ponadto dokonano oceny dotychczasowej działalności i wytyczono program prac Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego na najbliższe lata.
- ➔ W dniach 16-18 czerwca 2014 roku w Genewie odbyło się spotkanie Grupy Roboczej ds. statystyki sektora leśno-drzewnego, gospodarki (ekonomii) i zarządzania przy Eurostacie, w którym wziął udział przedstawiciel Polski - Dyrektor Instytutu Technologii Drewna, prof. nadzw. dr W. Strykowski. Przedmiotem dyskusji były między innymi zagadnienia związane z:
 - obecnymi i przyszłymi zasadami i wymogami funkcjonowania systemu gromadzenia i przetwarzania danych dotyczących sektora leśno-drzewnego, w tym głównie za pomocą pakietu sprawozdawczego Joint Forest Sector Questionnaire,
 - planami Eurostatu na najbliższe lata dotyczącymi funkcjonowania systemu statystyki sektora leśno-drzewnego,
 - raportowaniem danych z zakresu środowiskowych i ekonomicznych aspektów funkcjonowania sektora leśno-drzewnego w oparciu o standardy *The European Framework for Integrated Environment and Economic Accounting for Forests* (IEEAF),
 - działalnością Europejskiej Federacji Przemysłu Papierniczego (*The Confederation of European Paper Industries* – CEPI) i Europejskiej Federacji Producentów Płyt Drewnopochodnych (*The European Panel Federation* – EPF),

- programem pracy Grupy Roboczej na lata 2014-2017 i powołaniem dziewięciu Zespołów Ekspertów (*Team of Specialists*) mających na celu wspieranie wdrażania programu pracy Grupy Roboczej, doradztwo i uczestnictwo w poszczególnych projektach z tym związanych.

Pracownicy Instytutu Technologii Drewna uczestniczą także w pracach Zespołów Ekspertów (*Team of Specialists*). W 2014 roku do grona ekspertów zostali zaproszeni:

- prof. nadzw. dr W. Strykowski – w Zespole Ekspertów w Obszarze Statystyki Sektora Leśno-Drzewnego (*Team of Specialists on the Forest Sector Outlook*),
- dr inż. M. Witczak – w Zespole Ekspertów w Obszarze Drewna Energetycznego (*Team of Specialists on Wood Energy*),
- dr inż. M. Sajdak – w Zespole Ekspertów w Obszarze Zrównoważonego Rozwoju Produktów Drzewnych (*Team of Specialists on Sustainable Forest Products*).

Podobnie jak w latach poprzednich, aktualnie planowane jest uczestnictwo Dyrektora Instytutu Technologii Drewna, prof. nadzw. dr. W. Strykowskiego w:

- 72. Sesji Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ, która odbędzie się w dniach 18-21 listopada 2014 roku w Kazaniu w Rosji,
- spotkaniu Grupy Roboczej ds. statystyki sektora leśno-drzewnego, gospodarki (ekonomii) i zarządzania przy Eurostacie, które ma się odbyć 19-20 marca 2015 roku w Genewie,
- kolejnej 73. Sesji Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ oraz 38. Sesji Europejskiej Komisji Leśnej FAO w terminie 2-6 listopada 2015 roku w Engelberg w Szwajcarii.

IV. MATERIAŁY NA 72. SESJĘ KOMITETU LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO EKG ONZ W 2014 ROKU

1. Krajowy raport o stanie gospodarki i rynku drzewnego

- Tendencje ogólnoeconomiczne wpływające na polski sektor leśno-drzewny
- Instrumenty polityki państwa w latach 2013-2014 wpływające na rynek produktów drzewnych oraz gospodarkę leśną
- Stymulatory rynku drzewnego w Polsce
- Rozwój rynku drewna i produktów drzewnych w Polsce
 - Rynek surowca drzewnego
 - Energia z biomasy drzewnej, promocja energii odnawialnej z drewna
 - Certyfikacja gospodarki leśnej i wyrobów drzewnych w Polsce
 - Wyroby drzewne o wyższym stopniu przetworzenia
 - Rynek materiałów tartych iglastych
 - Rynek materiałów tartych liściastych
 - Rynek płyt drewnopochodnych
 - Rynek mas włóknistych oraz papieru i tektury
 - Innowacyjne produkty drzewne
 - Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo

Tabela: Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

KRAJOWY RAPORT O STANIE GOSPODARKI I RYNKU DRZEWNEGO

1. TENDENCJE OGÓLNOEKONOMICZNE WPLYWAJĄCE NA POLSKI SEKTOR LEŚNO-DRZEWNY

W 2013 roku Produkt Krajowy Brutto w Polsce wzrósł realnie o 1,6%. Był jednak niższy niż rok wcześniej (o 0,4 punkty procentowe). Dynamika polskiego PKB była relatywnie wysoka w porównaniu z przeciętną dla Unii Europejskiej wynoszącą 0,1% (w dziesięciu krajach UE odnotowano ujemne tempo wzrostu tego wskaźnika).

Na wzrost gospodarczy, podobnie jak w latach poprzednich, w dużej mierze wpływał eksport (wzrósł realnie o 6,5% w stosunku do poprzedniego roku), a w mniejszym stopniu spożycie (wzrosło o 1,2%), w tym spożycie indywidualne (wzrosło o 0,8%). Dynamika popytu krajowego utrzymała się na poziomie roku poprzedniego. Nakłady brutto na środki trwałe obniżyły się o 0,2% w stosunku do 2012 roku (w którym zanotowano ich spadek o 1,6%). Wzrosła natomiast o 1,5% (w cenach stałych) wartość dodana brutto (w 2012 roku było to 2%), przy czym w przemyśle wzrosła o 3% (1 punkt procentowy więcej niż w 2012 roku), a w budownictwie spadła aż o 9% (w 2012 roku ten spadek wynosił 3,2%).

Zdaniem analityków, w nadchodzących latach PKB w Polsce będzie rósł w stabilnym tempie, ale nadal niższym niż przed kryzysem. Oczekuje się, że w latach 2014 i 2015 wzrośnie on realnie o 3,2% i 3,4%. Impulsem do rozwoju gospodarki powinien być popyt krajowy (w latach 2014 i 2015 przewidywany jest jego wzrost o 3,5% i 3,8%, w tym spożycia ogółem odpowiednio o 2,6% i 2,8%). Silnym wsparciem popytu inwestycyjnego w gospodarce (realne tempo wzrostu inwestycji ogółem ma wynieść w latach 2014 i 2015 odpowiednio 6,7% i 7,4%) mają być głównie inwestycje prywatne.

Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w 2013 roku realnie o 2,1% w stosunku do roku poprzedniego (w 2012 roku było to 0,5%), przy czym w przetwórstwie przemysłowym o 2,2% (0,7% w 2012 roku). Branże drzewne zanotowały istotnie wyższą dynamikę produkcji sprzedanej. W przemyśle drzewnym wzrosła ona o 5,4%, w przemyśle celulozowo-papierniczym i przetwórstwa papierniczego – o 6%, a w meblarstwie – o 5,8%. Produkcja sprzedana sektora drzewnego w wysokości 98,6 mld PLN (31,2 mld \$; 23,5 mld €) stanowiła w 2013 roku 8,1% jej poziomu w przemyśle, a w przetwórstwie przemysłowym – 9,6%. Struktura produkcji sprzedanej sektora drzewnego nie uległa istotnym zmianom – przemysł drzewny i celulozowo-papierniczy wraz z przetwórstwem papierniczym mają po około 34% udziału, a udział przemysłu meblarskiego wynosił w 2013 roku 31,9%. Jak się ocenia, w latach 2014 i 2015 wyniki przemysłu ogółem i przetwórstwa przemysłowego powinny być lepsze niż w 2013 roku (przewiduje się wzrost produkcji sprzedanej o 3%-5% rocznie). Produkcja sprzedana sektora drzewnego powinna wzrastać w tempie relatywnie szybszym (jak wskazują dotychczasowe wyniki 2014 roku, w zależności od branży – o 4%-10% rocznie).

Na rynku pracy w 2013 roku, stopniowa poprawa sytuacji gospodarczej wpłynęła na przetrwanie dotychczasowego (od 2009 roku) wzrostu stopy bezrobocia i jej utrzymanie na poziomie z poprzedniego roku (13,4%). Przeciętne zatrudnienie w gospodarce spadło jednak do 9,6 mln osób (o 0,9% w stosunku do w 2012 roku), w tym w sektorze przedsiębiorstw do 5,5 mln osób (o 1%). W sektorze leśno-drzewnym przeciętne zatrudnienie wyniosło około 322 tys. osób i było o 0,3% mniejsze niż w 2012 roku. W tym okresie wzrosła natomiast liczba zatrudnionych w leśnictwie – z 31 tys. osób do około 32 tys. osób. Zatrudnieni w sektorze drzewnym (ponad 290 tys. osób) stanowili 11% przeciętnego zatrudnienia w przemyśle ogółem i ponad 13% w przetwórstwie przemysłowym. W strukturze zatrudnienia sektora drzewnego dominuje przemysł

meblarski z udziałem w wysokości 47%, udział przemysłu drzewnego wynosi około 35%, a przemysłu celulozowo-papierniczego z przetwórstwem papierniczym 18%. Zgodnie z prognozami, w wyniku obserwowanego ożywienia aktywności gospodarczej i typowego dla rynku pracy opóźnienia reakcji na zmiany zachodzące w gospodarce, w 2014 roku stopa bezrobocia powinna spaść do poziomu 12,5%, a w 2015 roku do 11,8%. Powoli powinno wzrastać także zatrudnienie w gospodarce – do 9,8 mln osób w 2015 roku (w latach 2014 i 2015 przewidywany wzrost zatrudnienia w gospodarce ma wynieść odpowiednio 0,4% i 0,8%, a w sektorze przedsiębiorstw - 0,7% i 1%).

W 2013 roku w handlu zagranicznym zanotowano zarówno wzrost eksportu (realnie o 6,5%) do 647,9 mld PLN (206,1 mld \$; 155 mld €), jak i importu (o 2,9%) do 656,1 mld PLN (208,8 mld \$; 157 mld €). Zmniejszyło się (do -8,2 mld PLN; -2,6 mld \$; -2 mld €) dotychczas bardzo wysokie ujemne saldo wymiany handlowej z zagranicą. W polskim handlu zagranicznym istotny udział ma na drewno i produkty jego przerobu. W 2013 roku stanowiły one 9,1 % eksportu i 4% importu. Meble są jedną z ważniejszych grup towarowych w polskim eksporcie, stanowiąc 4,5% jego wartości ogółem. Głównym parterem Polski w wymianie handlowej są kraje Unii Europejskiej. W 2013 roku na rynki krajów członkowskich Wspólnoty trafiło 75% polskiego eksportu, z tego obszary pochodziło też 59% dostaw do kraju. W wypadku drewna i wyrobów drzewnych udział Unii Europejskiej w ich eksporcie i imporcie był istotnie wyższy i wynosił odpowiednio 84% i 82%. Saldo wymiany handlowej wyrobami sektora leśno-drzewnego było dodatnie i wyniosło 32,3 mld PLN. Prognozy na lata 2014 i 2015 zakładają realny wzrost eksportu o 5,4% rocznie, a importu o 6% w 2014 roku i 6,4% w 2015 roku. Przewiduje się także, że z powodu obecnej sytuacji na rynkach wschodnich (głównie na Ukrainie i w Rosji), polskie firmy, także drzewne, będą zmuszone w najbliższym czasie do intensywnego poszukiwania nowych rynków zbytu swoich wyrobów (np. na rynkach azjatyckich).

W 2013 roku inflacja wyniosła 0,9% i była niższa o 2,8 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego. Na poziom tego wskaźnika w największym stopniu wpływał z jednej strony wzrost cen - głównie żywności, napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, energii cieplnej, usług transportowych, lekarskich i pocztowych, a z drugiej - spadek cen przede wszystkim paliw, gazu, odzieży i obuwia. Analitycy spodziewają się, że w końcu 2014 roku inflacja zacznie powoli przyspieszać i wyniesie 0,1%, w końcu 2015 roku wzrośnie do 1,2%, a w 2016 roku do 2,3%.

W dobie globalizacji polska gospodarka jest w dużym stopniu uzależniona od kondycji gospodarek głównych partnerów zagranicznych, w tym Niemiec, W. Brytanii, a także Rosji i Chin. Wskaźniki koniunktury w strefie euro są obecnie gorsze od oczekiwanych, największym zagrożeniem może być jednak sytuacja na rynkach wschodnich, szczególnie na Ukrainie i w Rosji. Wysoce prawdopodobne jest znaczące ograniczenie wymiany handlowej między krajami UE i Rosją (wszelkie prognozy dotyczące Rosji i Ukrainy obarczone są dużą niepewnością, zdaniem ekonomistów czeka je jednak gospodarcza stagnacja, a nawet recesja). Pomimo tego, w nadchodzących latach oczekuje się wzrostu aktywności i ożywienia polskiej gospodarki (aktualne wskaźniki koniunktury są lepsze niż w roku poprzednim).

2. INSTRUMENTY POLITYKI PAŃSTWA W LATACH 2013-2014 WPLYWAJĄCE NA RYNEK PRODUKTÓW DRZEWNYCH ORAZ GOSPODARKE LEŚNĄ

Rynek drzewny funkcjonuje pod stałym wpływem zmian zachodzących w gospodarce, w tym również oddziaływania stosowanych w kraju instrumentów polityki państwa. Jednym z nich jest *Wieloletni Plan Finansowy Państwa*, bezpośrednio nawiązujący do priorytetów rozwojo-

wych i kierunków polityki społeczno-gospodarczej określonych między innymi w *Strategii Rozwoju Kraju 2020*. W 2013 roku przygotowano *Wieloletni Plan Finansowy* obejmujący kolejny horyzont czasowy, tj. lata 2014-2017 (w jego skład wchodzi *Program Konwergencji. Aktualizacja 2014*, który był dotąd samodzielnym dokumentem). Działania zaplanowane w programie mają na celu ograniczanie nierównowagi finansów publicznych, co ma stworzyć bezpieczne i trwałe fundamenty rozwoju kraju. Ujęto w nim także działania zwiększające dochody i ukierunkowane na obniżenie wydatków w relacji do PKB. Dla przedsiębiorstw, w tym także z sektora drzewnego, istotne znaczenie będzie miało planowane w 2017 roku obniżenie stawek VAT z 23% do 22% oraz z 8% do 7%.

Na sektor leśno-drzewny oddziałują również działania ujęte w *Krajowym Programie Reform*, aktualizowanym corocznie w związku z realizacją strategii *Europa 2020*. Tegoroczny *Krajowy Program Reform. Aktualizacja 2013/2014* uwzględnia zarówno aktualną sytuację gospodarczą kraju, jak i zalecenia Rady Unii Europejskiej. W 2013 roku istotną rolę w tym programie przypisano działaniom wspierającym przedsiębiorców oraz prowadzącym do wzrostu udziału przemysłu w generowaniu PKB krajów UE z obecnych 16% do 20% w 2020 roku. Program ten odnosi się też do propozycji Rady Europejskiej dotyczącej konsolidacji fiskalnej, działań ograniczających bezrobocie, zwłaszcza wśród młodzieży, wsparcia dla wzrostu gospodarczego i konkurencji na rynku UE.

Dla sektora leśno-drzewnego istotne znaczenie ma również kontynuacja realizacji średnio-okresowej *Strategii Rozwoju Kraju 2020* i związanej z nią *Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG)*. Głównym celem tej strategii jest stworzenie wysoce konkurencyjnej gospodarki (innowacyjnej i efektywnej) opartej na wiedzy. Zakłada ona kontynuację działań zmierzających do eliminacji zbędnych obciążeń i barier rozwoju przedsiębiorczości, zwiększenia współpracy pomiędzy sferą nauki a biznesem, poprawy efektywności wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na finansowanie B+R+I, a także wspierania rozwoju obszarów i technologii o największym potencjale wzrostu. Strategia uwzględnia także działania na rzecz umiędzynarodowienia gospodarki, w tym promocję gospodarki, rozbudowę instrumentów wsparcia dostosowanych do etapu rozwoju przedsiębiorstw, wspieranie procesu umiędzynarodowienia innowacyjnych przedsiębiorstw itp. Programem wykonawczym do tej strategii jest *Program Rozwoju Przedsiębiorstw 2020 (PRP)*, przyjęty przez rząd w kwietniu 2014 roku. Jego integralną częścią jest dokument *Krajowa Inteligentna Specjalizacja (KIS)*. Przedstawia on proces wyłaniania inteligentnych specjalizacji na poziomie krajowym (obszary B+R+I) oraz zarys procesu ich monitorowania i aktualizacji. Krajowa Inteligentna Specjalizacja jest dokumentem otwartym, będzie on weryfikowany i aktualizowany zgodnie z zachodzącymi w kraju zmianami społeczno-gospodarczymi. Wskazane inteligentne specjalizacje będą miały możliwość uzyskania wsparcia finansowego w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Przedstawiciele sektora leśno-drzewnego mają także możliwość współdziałania w kreowaniu strategii rozwoju polskiego leśnictwa i rynku drzewnego. W ramach realizacji *Narodowego Programu Leśnego* przewidzianego na lata 2012-2015 cyklicznie organizowane są panele ekspertów z udziałem przedstawicieli różnych grup społecznych związanych z lasami, dobrami i usługami leśnymi, zwłaszcza drewnem, przy udziale przedstawicieli ośrodków naukowych, samorządów, stowarzyszeń zawodowych, organizacji pozarządowych i polityków (informacje i forum dyskusyjne – strona internetowa Instytutu Badawczego Leśnictwa, www.ibles.pl). Celem podejmowanych prac jest stworzenie wizji polskiego leśnictwa w perspektywie do 2030 roku i dalej do 2080 roku. Ich efektem ma być strategiczny program rozwoju lasów i gospodarki leśnej, a więc zintegrowany program rozwoju całego sektora leśno-drzewnego oraz ochrony przyrody w lasach w okresie transformacji gospodarczych, przekształceń środowiskowych, zmian klimatu, zmian preferencji społecznych.

3. STYMULATORY RYNKU DRZEWNEGO W POLSCE

Istotną rolę w działalności przedsiębiorstw, w tym także z sektora leśno-drzewnego, odgrywają programy wykonawcze do strategii rozwoju zarówno na poziomie kraju, jak i międzynarodowe. Jednym z nich jest *Program Rozwoju Przedsiębiorstw 2020*, którego celem jest wzrost innowacyjności, produktywności i konkurencyjności przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem sektora MŚP. Program zmierza do intensyfikacji współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sferą nauki. Zaproponowane w programie rozwiązania mają być także istotnym wsparciem w programowaniu nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020.

Przedsiębiorstwa z sektora leśno-drzewnego są bezpośrednimi adresatami jednego z programów strategicznych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju pt.: „*Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo*” o akronimie BIOSTRATEG. Program obejmuje pięć strategicznych obszarów problemowych, wynikających bezpośrednio z Krajowego Programu Badań, zgodnych z priorytetowymi kierunkami badań prowadzonych obecnie w Unii Europejskiej i na świecie. Beneficjentami programu będą między innymi przedsiębiorstwa z sektora leśno-drzewnego, które poprzez uczestniczenie w konsorcjach naukowych realizujących projekty badawcze będą zaangażowane w proces wdrażania nowych produktów, technik i technologii, a także innych rozwiązań mających zastosowanie w dziedzinach objętych zakresem tematycznym programu. Program realizowany będzie w latach 2014-2019.

Rolę stymulatora przedsiębiorczości, w dużym stopniu także w sektorze drzewnym, pełnią *Specjalne Strefy Ekonomiczne (SSE)*, które oferują między innymi różnego rodzaju ulgi podatkowe, ułatwienia w zatrudnianiu pracowników i odpowiednio przygotowane tereny pod inwestycje. Ze względu na nadal stosunkowo duże zainteresowanie przedsiębiorstw taką formą wsparcia rozważane jest przedłużenie funkcjonowania SSE w Polsce do 2026 roku.

Dodatkowym bodźcem dla aktywizacji działalności gospodarczej w sektorze leśno-drzewnym jest także program zatwierdzony w lipcu 2014 roku - *Polityka Nowej Szansy (PNS)*. Definiuje on tzw. politykę nowej szansy jako niezbędny element polityki gospodarczej, a w szczególności polityki przedsiębiorczości. Dokument ten po raz pierwszy w sposób kompleksowy odnosi się do problematyki zarządzania przedsiębiorstwem w sytuacji kryzysowej oraz zagadnień związanych z likwidacją przedsiębiorstw. Program jest szczególnie ważny dla przedsiębiorstw z niestabilną sytuacją finansowo-ekonomiczną. Głównym jego celem jest przeciwdziałanie upadłości i ułatwienie wznowienia działalności firm. Jego instrumenty to głównie: zapobieganie sytuacjom kryzysowym (systemy wczesnego ostrzegania), ograniczanie ryzyka likwidacji przedsiębiorstw, sprawne przeprowadzanie likwidacji przedsiębiorstw oraz wsparcie wznowienia działalności gospodarczej (tzw. „nowy start”). Program ma istotne znaczenie zwłaszcza dla firm budowlanych, które w ostatnich latach silnie odczuły osłabienie koniunktury gospodarczej będące efektem kryzysu zapoczątkowanego na światowym rynku kredytów hipotecznych w 2008 roku.

4. ROZWÓJ RYNKU DREWNA I PRODUKTÓW DRZEWNYCH W POLSCE

4.1. (A) Rynek surowca drzewnego

W 2013 roku pozyskanie surowca drzewnego (netto, bez kory) wyniosło 38,9 mln m³ i było o ponad 2% wyższe niż rok wcześniej. W tym było blisko 1 mln m³ drewna (grubizny) z zadrzewień (produkcyjnych i ochronnych nasadzeń drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach). Dominował surowiec pochodzący z lasów publicznych (95%, 37 mln m³), w tym głównie z lasów państwowych (93%, 36,3 mln m³).

Podobnie, jak w latach poprzednich, w strukturze pozyskanego surowca drzewnego przeważało drewno iglaste (73%). Około 87% pozyskanego surowca stanowiło drewno do celów przemysłowych (33,8 mln m³, wzrost o 2% w stosunku do 2012 roku). W jego strukturze ponad 51% stanowiła papierówka (17,2 mln m³, jej pozyskanie wzrosło prawie o 3% w stosunku do roku poprzedniego), a 45% drewno tartaczne (15,3 mln m³ łącznie z drewnem okleinowym i łuszczarskim, było to ponad 2% więcej w porównaniu do 2012 roku).

W 2013 roku na rynki zagraniczne trafiło 3,1 mln m³ surowca drzewnego (około 8% krajowego pozyskania) i było to o 53% więcej niż w 2012 roku. W strukturze eksportowanego surowca dominowało drewno do celów przemysłowych (92%, 2,8 mln m³; wzrost eksportu o 51% w relacji do roku poprzedniego). Ponad 91% eksportu drewna przemysłowego stanowiło drewno iglaste. Wyeksportowano prawie 1,4 mln m³ papierówki (41% więcej niż w 2012 roku) i 1,4 mln m³ drewna tartaczno (ponad 62% więcej niż w roku poprzednim). Na rynki zagraniczne trafiło także 0,2 mln m³ drewna opałowego (wzrost o 83%).

Import surowca drzewnego wyniósł w 2013 roku 2,3 mln m³ (i było to 7% mniej niż rok wcześniej). Był to kolejny rok, w którym ilość sprowadzanego do kraju surowca drzewnego obniżyła się (w 2012 roku spadek importu drewna wyniósł 28%). Importowane drewno stanowiło 6% krajowego pozyskania. W większości (98%) był to surowiec przeznaczony do celów przemysłowych (2,3 mln m³). W strukturze importowanego drewna przemysłowego do 46% zwiększył się udział surowca iglastego (z 35% w 2012 roku). Łącznie do kraju sprowadzono prawie 1,5 mln m³ papierówki (wzrost o 19% w stosunku do 2012 roku) i 131 tys. m³ drewna tartaczno (34% mniej niż w poprzednim roku). Import drewna opałowego wyniósł 57 tys. m³ i był prawie 2,5-krotnie większy niż rok wcześniej.

W najbliższych latach można spodziewać się dalszego wzrostu pozyskania drewna - średniorocznie o 1%, tj. do poziomu 39,5 mln m³ w 2014 roku i 39,9 mln m³ w 2015 roku. Struktura pozyskanego surowca nie powinna ulec większym zmianom – nadal będzie dominowało drewno przemysłowe (34,2 mln m³ w 2014 roku i 34,5 mln m³ w 2015 roku), a pozyskanie drewna opałowego wyniesie odpowiednio 5,3 mln m³ i 5,4 mln m³. Tendencja wzrostowa powinna także charakteryzować handel zagraniczny drewnem. Jego eksport w latach 2014 i 2015 szacuje się odpowiednio na 3,2-3,3 mln m³ (w tym eksport drewna opałowego może wynieść 60-70 tys. m³), a import na 2,4-2,5 mln m³ (w tym drewna opałowego na 250-260 tys. m³).

W dalszej perspektywie czasowej istotne znaczenie dla polskiego rynku drewna (zwłaszcza dla jego importerów) może mieć zapowiadane wprowadzenie od stycznia 2016 roku zakazu eksportu nieprzetworzonego drewna z Białorusi, którego Polska jest głównym odbiorcą.

4.2. (B) Energia z biomasy drzewnej, promocja energii odnawialnej z drewna

W Polsce produkcja energii odnawialnej z biomasy (jak się szacuje, w dużym stopniu drzewnej) od kilku lat wzrasta i w 2012 roku wyniosła 6988 tys. toe, co stanowiło ponad 82% produkcji energii odnawialnej i prawie 10% produkcji energii ogółem. Udział energii odnawialnej w produkcji energii ogółem wyniósł w 2012 roku 11,7%, a w jej zużyciu – 8,6%.

Przygotowywane i konsultowane obecnie przepisy mają pomóc w osiągnięciu do 2020 roku 15% udziału odnawialnych źródeł energii w całości wytwarzanej w Polsce energii. W kwietniu 2014 roku rząd przyjął projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii (OZE). Oprócz regulacji dotyczących systemu wsparcia dla instalacji OZE, ważnym elementem ustawy jest promocja tak zwanego *prosumenckiego* wytwarzania energii z OZE w mikro i małych instalacjach (gdzie prosument to jednocześnie producent i konsument). W ustawie wprowadzono pojęcie mikroinstalacji, czyli instalacji o niewielkiej mocy, produkującej energię głównie na potrzeby wytwórcy. Proponuje się również znaczące uproszczenie procedur dotyczących podejmowania działalności gospodarczej związanej z odnawialnymi źródłami energii. Przygotowywana jest także aktualizacja *Polityki energetycznej Polski do 2050 roku*. W dokumencie zakłada się, że

głównym celem polityki energetycznej jest stworzenie warunków dla stałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki narodowej oraz ochrony środowiska naturalnego, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz zaspokojenie potrzeb energetycznych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Dokument uwzględnia tak istotne kwestie dotyczące rozwoju sektora energetycznego, jak: wykorzystanie gazu ze źródeł niekonwencjonalnych, wyzwania klimatyczne, budowa wspólnego rynku energii w ramach Unii Europejskiej, a także wykorzystanie w tym zakresie funduszy europejskich z nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

4.3. (C) Certyfikacja gospodarki leśnej i wyrobów drzewnych w Polsce

W Polsce aktualnie w leśnictwie i w sektorze drzewnym funkcjonują równoprawnie dwa systemy certyfikacji: PEFC (*Programme for the Endorsement of Forest Certification Scheme*) oraz FSC (*Forest Stewardship Council*).

Certyfikat w systemie PEFC posiadają wszystkie Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych (wrzesień 2014 roku). Łącznie tym certyfikatem objęte jest 7,3 mln ha polskich lasów, tj. około 80% ich ogólnej powierzchni. Obecnie aktywnych jest również 139 certyfikatów odnoszących się do wyrobów drzewnych - PEFC-CoC (*Chain of Custody*), z których 89 należy do firm o charakterze produkcyjnym. Dominują wśród nich producenci materiałów tartych (28%) oraz papieru i przetworów papierniczych (27%).

Certyfikacją według standardu FSC aktualnie (stan na wrzesień 2014 roku) objętych jest natomiast 16 z 17 Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych i 3 Leśne Zakłady Doświadczalne (w Krynicy, Rogowie i Siemianicach). Oznacza to, że w Polsce łączna powierzchnia lasów objętych certyfikacją w tym systemie wynosi 6,9 mln ha, tj. 75,5% ich całości. W systemie FSC-CoC zarejestrowane są 2373 certyfikaty (w tym 670, tj. 28% jest nieaktywnych). Z 1703 aktywnych certyfikatów 1218 (72%) należy do firm o charakterze produkcyjnym. Dominują wśród nich producenci materiałów tartych (342 firmy, tj. 28% ogółu firm posiadających certyfikat FSC CoC). Duże znaczenie ma ten certyfikat także dla producentów wyrobów małej architektury drewnianej (16% aktywnych certyfikatów w firmach produkcyjnych), galanterii drzewnej (15%) oraz mebli i elementów meblowych (12%). W ogólnej liczbie certyfikatów posiadanych przez firmy o charakterze produkcyjnym, 293 certyfikaty dotyczą drewna kontrolowanego FSC-CW (*Controlled Wood*), a 164 to są certyfikaty potwierdzające wdrożenie systemu analizy ryzyka dostaw drewna – FSC RA (*Controlled Wood Risk Assessment*).

4.4. (D) Wyroby drzewne o wyższym stopniu przetworzenia

W grupie wyrobów drzewnych o wyższym stopniu przetworzenia najważniejsze są w Polsce meble – wyroby z dużą wartością dodaną i znaczącym udziałem w wymianie handlowej z zagranicą (w 2013 roku udział mebli w całym polskim eksporcie wyniósł 4,5%). W 2013 roku ich produkcja wyniosła 28,4 mld PLN (9 mld \$; 6,8 mld €). Było to realnie prawie 9% więcej niż w roku poprzednim. Meble z drewna stanowiły w tym 69% (razem z częściami mebli z drewna było to 19,6 mld PLN; 6,2 mld \$; 4,7 mld €). W cenach stałych ich produkcja była o 8% wyższa niż rok wcześniej. W strukturze produkcji mebli drewnianych dominują meble do siedzenia (około 32%, bez części tych mebli) oraz meble pokojowe i do salonów (22%). W przeważającej mierze polskie meble trafiają na rynki zagraniczne. W 2013 roku wyeksportowano blisko 78% wyprodukowanych w kraju mebli drewnianych (15,2 mld PLN; 4,9 mld \$; 3,6 mld €). Oznaczało to wzrost ich dostaw za granicę o około 9% (w cenach bieżących) w relacji do roku poprzedniego. W strukturze eksportu mebli drewnianych dominowały meble do siedzenia (38%) oraz meble pokojowe i do salonów (18%). Na polski rynek trafiły natomiast meble drewniane o wartości (1,1 mld PLN; 0,3 mld \$; 0,3 mld €). W relacji do ich krajowej produkcji import stanowił w 2013 roku 5,6%. Import mebli drewnianych był jednak o ponad 1% mniejszy niż w 2012 roku

(w cenach bieżących). W strukturze importu mebli drewnianych dominowały meble do siedzenia (18%) oraz pokojowe i do salonów (16%).

Duże znaczenie na rynku wyrobów drewnianych w Polsce mają także wyroby stolarki budowlanej. W 2013 roku ich produkcja (łącznie z domami z drewna) wyniosła 6,1 mld PLN (1,9 mld \$; 1,5 mld €). Oznaczało to realny wzrost produkcji o ponad 3% w stosunku do roku poprzedniego. Wzrosła przede wszystkim produkcja laminowanych paneli podłogowych (o 7%, do 52,8 mln m²) i podłóg mozaikowych (o ponad 5%, do 1,9 mln m²), obniżyła się natomiast produkcja okien i drzwi (o blisko 4%, do 13,3 mln m²). Na rynki zagraniczne trafiły wyroby stolarki budowlanej z drewna (łącznie z prefabrykowanymi domami z drewna) o wartości 3,6 mld PLN (1,1 mld \$; 0,9 mld €), tj. o ponad 18% więcej niż w 2012 roku (w cenach bieżących). W relacji do krajowej produkcji eksport tej grupy wyrobów stanowił prawie 59%. W około 45% były to okna z drewna. Import wyrobów drewnianej stolarki budowlanej do Polski wyniósł w 2013 roku 0,3 mld PLN (0,094 mld \$; 0,071 mld €) i był o ponad 8% niższy niż w roku poprzednim (w cenach bieżących). W relacji do poziomu krajowej produkcji dostawy z zagranicy stanowiły blisko 5%. W imporcie wyrobów stolarki budowlanej z drewna istotne znaczenie miały materiały podłogowe (stanowiły 25%) i okna drewniane (18%).

W 2013 roku wyprodukowano w Polsce także opakowania drewniane o wartości 1,6 mld PLN (0,5 mld \$; 0,4 mld €). Oznaczało to realny wzrost produkcji w stosunku do 2012 roku o blisko 11%. Były to głównie palety (83,8 mln sztuk, blisko 15% więcej niż w roku poprzednim). Około 78% wyprodukowanych w kraju opakowań skierowane zostało na rynki zagraniczne (1,3 mld PLN; 0,4 mld \$; 0,3 mld €). Ich eksport wzrósł zatem w 2013 roku o 15% w relacji do roku poprzedniego (w cenach bieżących). Dominowały w nim palety (ponad 90%). Na polski rynek trafiły natomiast opakowania z importu o wartości 0,2 mld PLN (0,062 mld \$; 0,047 mld €). W stosunku do roku poprzedniego import obniżył się o prawie 12% (w cenach bieżących). W relacji do poziomu krajowej produkcji stanowił 12%. Podobnie jak w eksporcie, w dostawach opakowań z zagranicy dominowały palety (74%).

W 2013 roku wzrosła także realnie o prawie 9% (w stosunku do roku poprzedniego) produkcja wyrobów z papieru i tektury i wyniosła 18,4 mld PLN (5,8 mld \$; 4,4 mld €). W jej strukturze dominowały papiery i tektury faliste i opakowania z nich (57%) oraz artykuły dla gospodarstw domowych, toaletowe i sanitarne (27%). Około 35% krajowej produkcji wysoko przetworzonych wyrobów papierniczych trafiło na rynki zagraniczne (6,4 mld PLN; 2, mld \$; 1,5 mld €). Ich eksport wzrósł w stosunku do 2012 roku o około 6% (w cenach bieżących). Przeważały w nim opakowania z papieru i tektury (36%) oraz specjalne papiery powlekane (25%). Na polski rynek trafiły natomiast wysoko przetworzone wyroby papiernicze o wartości 4,3 mld PLN (1,4 mld \$; 1 mld €), tj. o 3% więcej niż w roku poprzednim (w cenach bieżących). Ich import stanowił 24% krajowej produkcji. Podobnie jak w eksporcie, w strukturze asortymentowej importu tej grupy wyrobów dominowały opakowania z papieru i tektury (stanowiły 36%).

4.5. (E) Rynek materiałów tartych iglastych

W 2013 roku produkcja iglastych materiałów tartych (90% całości produkcji materiałów tartych) wzrosła do 3,9 mln m³ (z 3,8 mln m³ w 2012 roku). Na rynkach zagranicznych sprzedano 0,5 mln m³, tj. 13% ich krajowej produkcji (w 2012 roku było to 0,4 mln m³). Iglaste materiały tarte stanowiły 85% eksportowanych materiałów tartych ogółem. Z kolei do kraju sprowadzono 0,4 mln m³ materiałów iglastych (15% mniej niż w 2012 roku). Gatunki iglaste stanowiły prawie 67% importowanej tarcicy ogółem. Z kolei w relacji do krajowej produkcji ich import stanowił 11%.

Szacuje się, że do 2015 roku produkcja tarcicy iglastej wzrośnie do 4,1 mln m³. Trend wzrostowy powinien także charakteryzować handel zagraniczny tymi wyrobami. Eksport iglastych materiałów tartych w 2015 roku, jak się ocenia, może wynieść 0,6 mln m³, a import wzro-

snąć do 0,5 mln m³.

4.6. (F) Rynek materiałów tартych liściastych

W 2013 roku produkcja liściastych materiałów tартych wyniosła 0,4 mln m³ (około 1% mniej niż w rok wcześniej) i stanowiła 10% produkcji tarcicy ogółem. W większości materiały te (81%) trafiły do odbiorców krajowych, a na rynki zagraniczne skierowano 87 tys. m³ (1% więcej niż w roku poprzednim). Około 6% (5 tys. m³) eksportowanych liściastych materiałów tартych stanowiły gatunki tropikalne. Do kraju sprowadzono natomiast 0,2 mln m³ tarcicy liściastej (podobnie jak w 2012 roku), w tym gatunków tropikalnych - 20 tys. m³. Import liściastych materiałów tартych stanowił 50% ich krajowej produkcji.

Zakłada się, że do 2015 roku produkcja liściastych materiałów tартych wzrośnie do 0,5 mln m³. Z kolei w handlu zagranicznym oczekuje się wzrostu: eksportu do 95 tys. m³, a importu do 0,2 mln m³.

4.7. (G) Rynek płyt drewnopochodnych

W 2013 roku polski rynek płyt drewnopochodnych charakteryzowały zasadniczo trendy wzrostowe. Ich produkcja wzrosła o 6% w stosunku do roku poprzedniego, tj. do 9 mln m³. Wzrosła produkcja płyt pilśniowych (o 18%), głównie jednak suchoformowanych, sklejki (łącznie z płytami stolarskimi i podobnymi płytami warstwowymi, o 11%) i fornirów (wraz z okleinami i obłogami, o 16%). Spadła natomiast produkcja płyt wiórowych (łącznie z OSB, o 2%). Struktura produkcji płyt drewnopochodnych nie uległa istotnym zmianom. Dominowały w niej płyty wiórowe (4,8 mln m³, 53%) i pilśniowe (3,7 mln m³, 42%). Wyprodukowano także 0,4 mln m³ sklejki i 50 tys. m³ fornirów.

Eksport płyt drewnopochodnych pozostał na poziomie zbliżonym do 2012 roku i wyniósł 2,4 mln m³. Na rynki zagraniczne trafiło 26% ich krajowej produkcji. Największe znaczenie w eksporcie miały płyty pilśniowe (1,5 mln m³, 63%) i wiórowe (0,7 mln m³, 29%). Na eksport przeznaczone było także około 0,2 mln m³ sklejek i 17 tys. m³ fornirów.

Import płyt drewnopochodnych wyniósł natomiast w 2013 roku 1,6 mln m³ (wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 19%). Stanowił 18% krajowej produkcji. Najwięcej do kraju sprowadzono płyt wiórowych, tj. prawie 1,1 mln m³ (66% importu płyt drewnopochodnych ogółem). Ich dostawy do kraju były o 18% większe niż w 2012 roku. Istotny wzrost importu odnotowano także w przypadku płyt pilśniowych i fornirów – odpowiednio o 24% (było to 0,3 mln m³ płyt pilśniowych i 50 tys. m³ fornirów). Z kolei import sklejki wzrósł o 15% i wyniósł 0,2 mln m³.

W latach 2014-2015 zarówno produkcję jak i handel zagraniczny płytami drewnopochodnymi powinny cechować tendencje wzrostowe. Ich produkcja może wzrosnąć do 9,1 mln m³ w 2014 roku i 9,4 mln m³ w 2015 roku. Ze względu na planowane uruchomienie nowej linii produkcji płyt OSB, zakładany jest wzrost produkcji płyt wiórowych do 5 mln m³ w 2015 roku. Nadal istotne znaczenie będzie miała produkcja płyt pilśniowych (głównie suchoformowanych i mokriformowanych izolacyjnych), która może wynieść 3,8 mln m³ w 2014 roku i 3,9 mln m³ w 2015 roku. W 2015 roku prawdopodobnie wyprodukowane zostanie również 0,5 mln m³ sklejki i 52 tys. m³ fornirów.

Przewiduje się, że w 2015 roku na rynki zagraniczne trafi 2,5 mln m³ płyt drewnopochodnych, w tym 61% będą stanowiły płyty pilśniowe (1,6 mln m³), a 31% płyty wiórowe (0,8 mln m³). Wyeksportowane będzie także 0,2 mln m³ sklejki i 18 tys. m³ fornirów. Na rynek krajowy sprowadzone zostanie natomiast w 2015 roku 1,8 mln m³ płyt drewnopochodnych. W strukturze importu nadal dominować powinny płyty wiórowe (63%, 1,1 mln m³), a płyty pilśniowe mogą stanowić około 20% (0,4 mln m³). Import sklejek wyniesie 0,2 mln m³, a fornirów 55 tys. m³.

4.8. (H) Rynek mas włóknistych oraz papieru i tektury

W 2013 roku produkcja mas włóknistych (bez mas z włókien innych niż drzewne i włókien z odzysku) wyniosła, podobnie jak w latach poprzednich, prawie 1,1 mln ton. Struktura produkcji nie uległa istotnym zmianom. Dominowała produkcja celulozy (82%), która wyniosła 881 tys. ton (848 tys. ton w 2012 roku). W handlu zagranicznym obserwowano tendencje wzrostowe. Eksport mas włóknistych (prawie w całości była to celuloza) wzrósł ponad 4,5-krotnie (z 19 tys. ton w 2012 roku do ponad 87 tys. ton w 2013 roku). Do kraju sprowadzono natomiast 851 tys. ton mas włóknistych (18% więcej niż w poprzednim roku). Stanowiło to 79% krajowej produkcji. W strukturze sprowadzanych do Polski mas włóknistych dominowała celuloza (92%).

W 2013 roku wyprodukowano także 4,1 mln ton papieru i tektury (7% więcej niż w 2012 roku). Były to głównie papiery i tektury opakowaniowe (2,7 mln ton, 66%) oraz papiery do celów graficznych (901 tys. ton, 22%). Na rynkach zagranicznych sprzedano 53% krajowej produkcji papieru i tektury (2,2 mln ton), w tym przeważały papiery i tektury opakowaniowe (1,5 mln ton) i papiery graficzne (0,6 mln ton). Do Polski sprowadzono natomiast 3,4 mln ton papieru i tektury (5% więcej niż w roku poprzednim). W relacji do krajowej produkcji ich import stanowił 82%. Były to głównie papiery opakowaniowe (2 mln ton, 60%) oraz papiery graficzne (1,2 mln ton, 37%).

Szacuje się, że do 2015 roku produkcja mas włóknistych utrzyma się na poziomie 1,1 mln ton. Ponadto w 2015 roku na rynek krajowy może trafić 0,9 mln ton mas włóknistych z rynków zagranicznych. To oznaczałoby wzrost importu o 7% w stosunku do poziomu z 2013 roku. Przewiduje się jednocześnie, że do 2015 roku eksport mas włóknistych nadal będzie niewielki i nie przekroczy 90 tys. ton.

Tendencje wzrostowe powinny także charakteryzować rynek papieru i tektury. W latach 2014-2015 ich produkcja może wzrosnąć do 4,2 mln ton. Prognozy zakładają także do 2015 roku: wzrost eksportu papieru i tektury do 2,3 mln ton, a importu do 3,5 mln ton.

4.9. (I) Innowacyjne produkty drzewne

Sektor drzewny charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem branżowym, w tym specyficznymi procesami produkcji oraz odmiennym asortymentem produkowanych wyrobów. Z kolei zróżnicowane procesy produkcji mają odzwierciedlenie w różnym stopniu nowoczesności stosowanych technik i technologii. W polskim sektorze drzewnym innowacje mają zasadniczo charakter techniczno-technologiczny i dotyczą głównie zmian zachodzących w strukturach materiałowych wyrobów. Są to takie trendy, jak: dążenie do uzyskania produktów o nowych i udoskonalonych właściwościach fizyko-chemicznych oraz lepszych parametrach jakościowo-wytrzymałościowych, zmiany właściwości wyrobów drzewnych poszerzające zakres ich zastosowań, nasilanie się zjawiska substytucji materiałowej, dążenie do oszczędności surowca, energii i nakładów pracy.

Wyrazem zainteresowania przedsiębiorstw działalnością innowacyjną są między innymi ponoszone w tym zakresie nakłady. W sektorze drzewnym w ostatnich latach zauważalny jest wzrost nakładów na działalność innowacyjną, chociaż ich skala nie jest zadawalająca. W 2012 roku wyniosły one ponad 1,2 mld PLN (960 mln PLN w 2010 roku) i stanowiły prawie 8% nakładów na tego rodzaju działalność w przemyśle przetwórczym (5% w 2010 roku) i niecałe 6% w przemyśle ogółem (4% w 2010 roku). Największe nakłady na działalność innowacyjną ponosił przemysł meblarski (49% nakładów sektora) i celulozowo-papierniczy (39%). Najmniejsze były one w przemyśle drzewnym (16%), co wynika ze specyfiki stosowanych w nim procesów przetwórczych.

W sektorze drzewnym największy odsetek inwestycji w innowacje przeznaczają się na maszyny i urządzenia (w 2012 roku prawie 73%). W przemyśle drzewnym wskaźnik ten wyniósł 69%, w przemyśle meblarskim – 65%, a w przemyśle celulozowo-papierniczym – 83% (dla porównania w przemyśle przetwórczym było to 54%, a w przemyśle ogółem 58%). Stosunkowo niewielka część nakładów na innowacje przeznaczana jest na działalność badawczo-rozwojową (w 2012 roku 5,5%). Pod tym względem wyróżniał się przemysł meblarski z udziałem działalności b+r w nakładach ogółem na innowacje wynoszącym 8%, w przemyśle celulozowo-papierniczym odsetek ten wyniósł 2%, a w przemyśle drzewnym 6% (w przemyśle ogółem było to 17,1%, w przetwórstwie przemysłowym – 20,7%).

Stymulatorem wzrostu inwestycji w innowacje w całej polskiej gospodarce, w tym również w sektorze drzewnym powinny być postulowane przez przedsiębiorców zmiany w systemie zachęt podatkowych na działalność b+r.

5. (J) Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo

Ze względu na szerokie stosowanie materiałów i wyrobów drzewnych w budownictwie, jego kondycja w istotny sposób wpływa, pośrednio lub bezpośrednio, na funkcjonowanie sektora drzewnego. W 2013 roku produkcja budowlano-montażowa spadła w Polsce realnie o ponad 11%. Tendencja spadkowa dotyczyła głównie budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej (spadek o 14%), w mniejszym stopniu robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków (spadek o około 11%) oraz specjalistycznych robót budowlanych (spadek o 9%). Jednak w pierwszym półroczu 2014 roku odnotowano już wzrost sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 17% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego) oraz prowadzących specjalistyczne roboty budowlane (o 16%). Jedynie w przedsiębiorstwach zajmujących się wznoszeniem budynków odnotowano w tym okresie jej nieznaczny spadek (o 0,1%). Zdaniem analityków, w nadchodzących miesiącach można spodziewać się poprawy sytuacji w polskim budownictwie. Oczekuje się, że na koniec 2014 roku wzrost produkcji budowlano-montażowej może wynieść od 4% do około 7%. Będzie to wynikiem przewidywanego zwiększenia aktywności inwestycyjnej sektora prywatnego w budownictwie niemieszkaniowym (budowa biurów i hoteli oraz zakładów przemysłowych).

W 2013 roku spadła także do 145 tys. (o 5%) liczba mieszkań oddanych do użytkowania (w porównaniu z prawie 153 tys. w 2012 roku). Było to ponad 81 tys. mieszkań pochodzących z budownictwa indywidualnego (wzrost o 0,2% w stosunku do 2012 roku) i 56,5 tys. mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (spadek o 11%). W 2013 roku odnotowano również spadek ilości wydanych pozwoleń na budowę nowych mieszkań (o 16% w stosunku do 2012 roku) oraz liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 10%) i mieszkań w budowie (o 2,5%). W pierwszej połowie 2014 roku, przy spadku ilości oddanych do użytku mieszkań ogółem (o 2%) odnotowano jednak wzrost o ponad 2% liczby mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (w stosunku do pierwszego półrocza 2012 roku). Pozytywne jest też, że zwiększyła się (w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego) liczba pozwoleń wydanych na budowę nowych mieszkań (o ponad 13%, dotyczyła jednak głównie mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem) oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 22,5%). Oczekuje się, że w nadchodzących latach jednym ze stymulatorów rozwoju polskiego mieszkalnictwa powinien być program wspierania zakupu pierwszego mieszkania przez ludzi młodych („mieszkanie dla młodych”).

Wyraźną poprawę kondycji polskiego budownictwa przewiduje się dopiero w 2015 roku. Zakłada się, że w nowym horyzoncie czasowym finansowania inwestycji ze środków UE, tj. w latach 2014-2020, na inwestycje związane z infrastrukturą zostanie przeznaczonych 17,5 mld €, z czego około 36-38 mld PLN – na projekty związane z transportem kolejowym. Środki unijne

mają także wspomóc budowę obiektów użyteczności publicznej i prace o charakterze hydrotechnicznym.

Tabela 1

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013
	zmiany w stosunku do roku poprzedniego w %						
Produkt krajowy brutto	107,0	104,3	103,6	103,9	104,5	102,0	101,6
Produkcja sprzedana przemysłu	109,7	106,7	103,7	109,0	107,5	100,5	102,1
Produkcja budowlano-montażowa	108,1	101,4	108,0	104,6	111,8	93,7	88,9
Mieszkania oddane do użytku	88,2	107,1	105,5	84,9	96,4	116,8	94,9
Mieszkania w budowie	105,5	105,7	98,7	103,3	104,5	98,5	97,5
Zatrudnienie przeciętne							
- ogółem	102,8	97,1	101,7	99,8	100,6	99,2	99,1
- w sektorze przedsiębiorstw	101,0	96,7	101,9	100,8	103,2	100,1	99,0
Stopa bezrobocia rejestrowanego (w końcu roku) ¹	14,9	15,1	17,6	12,4	12,5	13,4	13,4
Miesięczne realne wynagrodzenia brutto							
- ogółem	102,8	101,0	101,8	101,4	101,4	100,1	102,5
- w sektorze przedsiębiorstw	103,2	101,3	101,2	100,8	100,9	99,8	102,0
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja)	127,8	110,1	102,1	102,6	104,3	103,7	100,9
Nakłady inwestycyjne	117,1	101,4	107,7	100,2	110,6	97,2	99,0
Handel zagraniczny							
mln PLN, ceny bieżące							
Eksport	55515,1	137908,7	288780,8	481058,2	558739,0	603418,6	647878,8
Import	70502,3	213071,8	328192,0	536220,6	623372,7	648127,6	656098,2
Saldo (eksport – import)	-14987,2	-75163,1	-39411,2	-55162,4	-64633,7	-44709,0	-8219,4
mln USD, ceny bieżące							
Eksport	22894,9	31651,3	89378,1	159757,6	190247,5	184660,6	206138,0
Import	29049,7	48940,2	101538,8	178062,9	212330,9	198463,4	208780,4
Saldo (eksport – import)	-6154,8	-17288,9	-12160,7	-18305,3	-22083,4	-13802,8	-2642,4
mln EUR, ceny bieżące							
Eksport	-	34373,4	71423,5	120373,1	136693,9	143456,1	154994,0
Import	-	53084,8	81169,7	134188,4	152568,4	154040,2	156978,0
Saldo (eksport – import)	-	-18711,2	-9746,2	-13815,3	-15874,5	-10584,1	-1984,0

¹ udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo

2. Statement on the wood market review and prospects

- General economic trends affecting the forest and forest industries sector
- Policy measures taken in Poland over the past 18 months, which might have a bearing on trade and markets of forest products or forest management
- Market drivers
- Developments in forest products markets sectors
 - Wood raw materials
 - Wood energy, with a focus on government policies promoting wood energy
 - Certified forest products
 - Value-added wood products
 - Sawn softwood
 - Sawn hardwood
 - Wood-based panels
 - Pulp and paper
 - Innovative wood products
 - Housing and construction

Table: Economic indicators

STATEMENT ON THE WOOD MARKET REVIEW AND PROSPECTS

1. GENERAL ECONOMIC TRENDS AFFECTING THE FOREST AND FOREST INDUSTRIES SECTOR

In 2013 in Poland Gross Domestic Product increased by 1.6% in real terms; however, it was lower than a year before (by 0.4 percentage points). The dynamics of Polish GDP was relatively high compared to average in the European Union equalling 0.1% (in ten EU countries a negative growth rate of this index was recorded).

As in previous years the economic growth was significantly affected by export (an increase by 6.5% in real terms in relation to the previous year), and to a lesser extent by consumption (an increase by 1.2%), including individual consumption (an increase by 0.8%). The dynamics of domestic demand remained at a level of last year. The gross outlay on fixed assets decreased by 0.2% in relation to 2012 (when its decrease by 1.6% was recorded). On the other hand, gross value added increased by 1.5% in fixed prices (it was 2% in 2012); whilst in industry it increased by 3% (1 percentage point more than in 2012), and in construction it decreased by as much as 9% (in 2012 the decrease was 3.2%).

In the opinion of analysts, in the coming years in Poland GDP will be increasing at a stable rate, yet lower than before crisis. It is expected that in the years 2014 and 2015 GDP will increase by 3.2% and 3.4%, respectively, in real terms. Domestic demand should be a stimuli of the economic development (it is anticipated that in the years 2014 and 2015 the demand should increase by 3.5% and 3.8%, respectively, including an increase in general consumption by 2.6% and 2.8%, respectively). The investment demand in the economy is to be stimulated mainly by private investments (in the years 2014 and 2015 the growth rate of investments in general is to be 6.7% and 7.4%, respectively, in real terms).

In 2013 sold production of industry increased by 2.1% in real terms in relation to the previous year (in 2012 it was 0.5%); whilst an increase in manufacturing was 2.2% (0.7% in 2012). Wood industries recorded a significantly higher sold production dynamics. In the wood industry it increased by 5.4%, in the pulp and paper industry and paper processing by 6%, and in the furniture industry by 5.8%. In 2013 sold production of the wood sector equalling PLN 98.6 bn (\$ 31.2 bn; € 23.5 bn) was 8.1% of sold production value in industry, and 9.6% of sold production value in manufacturing. The structure of sold production of the wood sector has not changed significantly, i.e. in 2013 the shares of the wood industry and the pulp and paper industry together with paper processing were approximately 34% each, and the share of the furniture industry was 31.9%. It is anticipated that in the years 2014 and 2015 the performance of industry in general and manufacturing should be better than in 2013 (it is expected that sold production will increase by 3%-5% annually). Sold production of the wood sector should grow at a relatively faster rate (according to the current results of 2014 sold production should grow, depending on the industry, by 4%-10% annually).

In 2013 a gradual improvement in economic situation brought about on the labour market a cessation of a previous increase (since 2009) in the unemployment rate and its maintenance at the level of the previous year (13.4%). Nonetheless, average employment in the economy dropped to 9.6 m people (i.e. by 0.9% in relation to 2012), including in the company sector to 5.5 m people (by 1%). In the forest-based sector average employment was approximately 322 thou. people and by 0.3% lower than in 2012. On the other hand, in the discussed period the number of the employed in forestry increased from 31 thou. people to approximately 32 thou. people. The employed in the wood sector (over 290 thou. people) accounted for 11% of average employment

in industry in general and more than 13% of average employment in manufacturing. The employment structure of the wood sector is dominated by the furniture industry with a share of 47%, followed by the wood industry (approximately 35%), and the pulp and paper industry together with paper processing (18%). According to forecasts, the observed economic revival and a typical for the labour market double take of the changes occurring in the economy should result in a drop of the unemployment rate to a level of 12.5% in 2014 and 11.8% in 2015. The employment in the economy should also slowly rise to 9.8 m people in 2015 (in the years 2014 and 2015 the anticipated increase in the employment in the economy is to be 0.4% and 0.8%, respectively, and in the company sector 0.7% and 1%, respectively).

In 2013 foreign trade recorded a rise of both exports (by 6.5% in real terms) to PLN 647.9 bn (\$ 206.1 bn; € 155 bn) and imports (by 2.9%) to PLN 656.1 bn (\$ 208.8 bn; € 157 bn). The previous very high negative balance of foreign trade was reduced (to PLN -8.2 bn; \$ -2.6 bn; € -2 bn). Wood and products of wood processing have a significant share within the Polish foreign trade. In 2013 they accounted for 9.1% of exports and 4% of imports. Furniture is one of the major commodity groups in the Polish exports accounting for 4.5% of its total value. The main trade partners of Poland are the European Union countries. In 2013 75% of Polish exports was directed to the markets of the Community member states; on the other hand, 59% of supplies to Poland came from this area. In the case of wood and wood products the share of the European Union within their exports and imports was significantly higher and equalled 84% and 82%, respectively. The balance of foreign trade in the products of the forest-based sector was positive and amounted to PLN 32.3 bn. Forecasts for the years 2014 and 2015 assume an increase in exports by 5.4% annually in real terms, and an increase in imports by 6% in 2014 and 6.4% in 2015. It is also anticipated that, due to the current situation on the eastern markets (mainly Ukrainian and Russian), in the near future Polish companies, also wood companies, will be forced to search intensively for new outlets for their products (e.g. Asian markets).

In 2013 inflation was 0.9% and was by 2.8 percentage point lower compared to the previous year. The value of this index was most influenced by, on the one hand, an increase in prices (mainly of food, alcoholic beverages, tobacco products, thermal energy, transport services, medical services, and postal services) and, on the other hand, a decrease in prices (mainly of fuels, gas, clothes, and footwear). The analysts expect that at the end of 2014 inflation will slowly accelerate and will equal 0.1%, and then 1.2% at the end of 2015, and 2.3% in 2016.

At times of globalisation the Polish economy depends to a large extent on the economic situation of the main foreign partners, including Germany, the United Kingdom, Russia, and China. At present the economic situation indices in the euro zone are worse than expected; however, the greatest danger may be the situation on the eastern markets, especially in Ukraine and Russia. It is highly probable that the trade between the EU countries and Russia will be significantly limited (any forecasts concerning Russia and Ukraine are very uncertain; in the opinion of economists this countries are in for economic stagnation or even recession). Despite this, in the coming years one expects increased activity and revival of the Polish economy (current economic situation indices are better than in the previous year).

2. POLICY MEASURES TAKEN IN POLAND OVER THE PAST 18 MONTHS, WHICH MIGHT HAVE A BEARING ON TRADE AND MARKETS OF FOREST PRODUCTS OR FOREST MANAGEMENT

The wood market operates under constant influence of changes occurring in the economy, including the effects of the state policy instruments implemented in Poland. One of such instruments is the *Multiannual Financial Plan of the Country*, which directly refers to the develop-

mental priorities and the lines of socio-economic policy defined in inter alia the *Developmental Strategy of the Country 2020*. In 2013 the *Multiannual Financial Plan* was drawn up. The plan encompasses next time horizon, i.e. the period 2014-2017, and includes the *Convergence Programme. Update 2014*, which hitherto was a separate document. The actions planned under the programme are aimed at reduction of the public finance imbalance, which is to create safe and long-lasting foundations of the country's development. The programme encompasses also the actions to increase revenues and aimed at reduction of expenditure in relation to GDP. The thing important for companies, including the wood sector companies, will be the reduction of VAT rates from 23% to 22% and from 8% to 7% planned for in 2017.

The actions described in the *National Programme of Reforms*, which is updated annually due to the execution of the Europe 2020 strategy, also have a bearing on the forest-based sector. This year's *National Programme of Reforms. Update 2013/2014* takes into consideration both the current economic situation of Poland and the recommendations of the European Union Council. In 2013 a significant role in this programme was ascribed to actions aiding entrepreneurs and leading to industry increasing its share within generation of the EU countries' GDP from the current 16% to 20% in 2020. The programme also refers to the proposition of the European Council concerning fiscal consolidation, actions towards unemployment reduction (especially amongst the young), support for the economic growth and competition on the EU market.

Continuation of the implementation of the medium-term *Developmental Strategy of the Country 2020* and connected with it the *Strategy of the Economy Innovativeness and Effectiveness – Dynamic Poland 2020* (SIEG) is also important for the forest-based sector. The main goal of this strategy is creation of a highly competitive (innovative and effective) knowledge-based economy. The strategy assumes continuation of the actions aimed at the elimination of needless burdens and barriers to the entrepreneurship development, an increase in co-operation between the sphere of science and business, the improvement of the effectiveness of public expenditure allocated to R&D and innovation financing, and support for the development of areas and technologies with the highest growth potential. The strategy also takes into consideration actions for the economy internationalisation, including the promotion of the economy, the enhancement of supporting instruments adjusted to the company development stage, aiding the process of internationalisation of innovative companies etc. The executive programme to this strategy is the *Company development programme 2020* (PRP) adopted by the government in April 2014. An integral part of this programme is the document *National Intelligent Specialisation* (KIS), which presents the process of intelligent specializations selection at a national level (R&D and innovation areas) and the outline of the process of their monitoring and updating. The National Intelligent Specialisation is an open document, which will be verified and updated in accordance with socio-economic changes occurring in Poland. It will be possible to get financial support for the selected intelligent specialisations under the operational programmes for the period 2014-2020.

Representatives of the forest-based sector also have the possibility of participation in the creation of the developmental strategy for the Polish forestry and the wood market. The implementation of the *National Forest Programme* in the period 2012-2015 includes cyclical organisation of experts' panels with participation of representatives of various social groups connected with forests and with forest goods and services (especially wood). These panels are also attended by representatives of scientific centres, self-governments, professional associations, non-governmental organisations, and politicians (an information and discussion forum – the website of the Forest Research Institute, www.ibles.pl). These actions are taken with the view of the creation of a vision of the Polish forestry within a time horizon till 2030 and beyond – till 2080. The effect of these actions is to be a strategic programme of the development of forests and forest management, thus an integrated programme of the development of the whole forest-based

sector and the environmental protection in forests over the times of economic transformation, environmental transformation, climate change, and social preferences change.

3. MARKET DRIVERS

The executive programmes of the development strategies, national and international, play an important role in the operation of companies, including forest-based sector companies. One of such programmes is *Company development programme 2020*, whose goal is an increase in innovativeness, productivity and competitiveness of companies, especially SMEs. This programme drives at intensification of co-operation between companies and science sphere. Solutions, proposed in the programme, are also to be significant support in programming of the new EU financial perspective for the period 2014-2020.

The forest-based sector companies are direct addressees of one of the strategic programmes of the National Centre for Research and Development entitled *The environment, agriculture, and forestry* (acronym: BIOSTRATEG). This programme encompasses five strategic thematic areas resulting directly from the National Research Agenda, which are in line with the priority lines of research currently conducted in the European Union and in the world. The beneficiaries of the programme will be inter alia the forest-based sector companies, which through participation in scientific consortia carrying out research projects will be involved in the process of the implementation of new products, techniques and technologies, and also other solutions that can be used in the areas covered by the thematic scope of the programme. The programme will be executed in the period 2014-2019.

Special Economic Zones (SSE) play the role of entrepreneurship stimulus, to a large extent also in the wood sector. The zones offer inter alia various types of tax allowances, aid in staff employment, and construction sites prepared for investments. Due to the still relatively large interest of companies in such form of support a prolongation of the operation of the SSEs in Poland till 2026 is considered.

An additional stimulus for activation of the economic activity in the forest-based sector is the programme approved in July 2014 entitled *New Opportunity Policy (PNS)*. This programme defines so-called new opportunity policy as an indispensable element of the economic policy, especially the entrepreneurship policy. For the first time this document in a comprehensive way addresses the issues of company management in a crisis and the issues connected with company liquidation. The programme is especially important for the companies which are financially and economically unstable. Its main goal is to counteract bankruptcy and facilitate resumption of company operation. The main instruments of the programme are: counteracting crises (rapid alert systems), reduction of company liquidation risk, efficient company liquidation procedures, and aid in resumption of company operation (so-called "new start"). The programme is of importance especially for construction companies, which in recent years have suffered significantly from a downturn in the economy resulting from the crisis which was started on the world mortgage market in 2008.

4. DEVELOPMENTS IN FOREST PRODUCTS MARKETS SECTORS

4.1. (A) Wood raw materials

In 2013 38.9 m³ of roundwood (net, without bark) was harvested and it was over 2% more than a year before. In this amount almost 1 m³ of wood (merchantable bole) originated

from afforestation (production and protective planting of trees and shrubs in public and private areas, outside forests and green areas within the cities). The dominant type of roundwood was this originating from public forests (95%, 37 m³), including mainly roundwood from the state forests (93%, 36.3 m³). Similarly to previous years, the structure of harvested roundwood was dominated by softwood (73%). The wood for industrial purposes was approximately 87% of harvested roundwood (33.8 m³, an increase by 2% in relation to 2012). More than 51% of its structure was pulpwood (17.2 m³, its harvest increased by almost 3% in relation to the previous year), and sawnlogs accounted for 45% (15.3 m³; it was over 2% more than in 2012).

In 2013 3.1 m³ of roundwood (approximately 8% of domestic removals) was exported and it was by 53% more than in 2012. The structure of exported roundwood was dominated by industrial wood (92%, 2.8 m³; exports increased by 51% in relation to the previous year). Softwood accounted for more than 91% of industrial wood exports. The exports of pulpwood amounted to approximately 1.4 m³ (41% more than in 2012) and of sawnwood to 1.4 m³ (over 62% more than in the previous year). Additionally, 0.2 m³ of fuelwood was exported (an increase by 83%).

In 2013 the imports of roundwood amounted to 2.3 m³ (and it was 7% less than a year before). 2013 was another year in which the amount of imported roundwood decreased (in 2012 the decrease in wood imports was 28%). Imported wood amounted to 6% of domestic removals. For the most part it was roundwood for industrial purposes (98%; 2.3 m³). The share of coniferous roundwood within the structure of imported industrial wood increased to 46% (from 35% in 2012). Altogether almost 1.5 m³ of pulpwood (an increase by 19% in relation to 2012) and 131 thou. m³ of sawnlogs (34% less than in the previous year) was imported to Poland. The imports of fuelwood amounted to 57 thou. m³ and was almost 2.5-fold higher than a year before.

In the nearest future a further increase in wood removals may be expected – yearly average by 1%, i.e. to the level of 39.5 m³ in 2014 and 39.9 m³ in 2015. The structure of harvested roundwood should not change significantly, i.e. industrial wood will continue to dominate (34.2 m³ in 2014 and 34.5 m³ in 2015), and removals of fuelwood will amount to 5.3 m³ and 5.4 m³, respectively. The foreign trade in wood should also be characterised by an upward trend. It is estimated that its exports in the years 2014 and 2015 will amount to 3.2-3.3 m³ (including fuelwood exports which may amount to 60-70 thou. m³) and imports to 2.4-2.5 m³ (including fuelwood with an amount of 250-260 thou. m³).

In further time perspective, taking into consideration that Poland is the main consumer of raw wood exported from Belarus, the Polish wood market (especially wood importers) may be considerably affected by a ban on raw wood export from Belarus, which is to take effect on January 2016.

4.2. (B) Wood energy, with a focus on government policies promoting wood energy

In Poland generation of renewable energy from biomass (it is estimated that to a great extent the biomass is wood biomass) has been on the rise for a few years and it amounted to 6988 thou. toe in 2012, which was more than 82% of renewable energy generation and almost 10% of energy generation in total. In 2012 the share of renewable energy within energy generation in total was 11.7% and within energy consumption 8.6%.

Regulations, which currently are under preparation and consultation, are to help achieve the 15% share of renewable energy sources within total energy generated in Poland by 2020. In April 2014 the government adopted a bill on renewable energy sources (RES). Apart from the regulations on the support system for RES installations, the bill contains an important element which is the promotion of so-called *prosumer* energy generation from RES in micro and small

installations (where prosumer is producer and consumer at the same time). The bill introduces the concept of micro-installation, i.e. a low power installation which generates energy mainly to satisfy the needs of the producer. A significant simplification of the procedures concerning setting up business connected with renewable energy sources is also proposed. At the same time an update of the *Poland's energy policy by 2050* is being prepared. This document assumes that the main goal of the energy policy is to create conditions for the continuous and sustainable development of the national economy and the environmental protection, as well as to assure Poland's energy safety and satisfy the energy needs of companies and households. The *Poland's energy policy by 2050* takes into account important issues concerning the development of the power sector such as: the use of gas from nonconventional sources, climate challenges, building of a common power market within the European Union, and also the use of EU funds from the new financial perspective for the period 2014-2020 for that purpose.

4.3. (C) Certified forest products

Presently in Poland in forestry and the wood sector there are two equal certification systems: PEFC (*Programme for the Endorsement of Forest Certification Scheme*) and FSC (*Forest Stewardship Council*).

All the State Forests Regional Directorates hold certificates under the PEFC system (September 2014). Altogether these certificates cover 7.3 m hectares of Polish forests, i.e. approximately 80% of their total area. Presently also 139 wood product certificates (PEFC – CoC – *Chain of Custody*) are active, of which 89 is held by production companies. These companies are dominated by sawnwood producers (28%) and manufacturers of paper and products of its processing (27%).

On the other hand, presently 16 out of 17 State Forests Regional Directorates and 3 Forest Experimental Stations (in Krynica, Rogów, and Siemianice) is certified under the FSC standard (according to data of September 2014), meaning that in Poland the total area of forests certified under this system equals 6.9 m hectares, i.e. 75.5% of their entirety. 2373 certificates (including 670 inactive, i.e. 28%) are registered under the FSC-CoC system. 1218 certificates out of 1703 active (72%) is held by production companies dominated by sawnwood producers (342 companies, i.e. 28% of the total number of companies holding FSC CoC certificates). This type of certificate is important also for the manufacturers of wooden garden products (16% active certificates in production companies), wooden accessories (15%), and furniture and furniture elements (12%). Within the total number of certificates held by production companies 293 certificates concern controlled wood – FSC-CW (*Controlled Wood*), and 164 confirm the implementation of the wood supply risk assessment system – FSC RA (*Controlled Wood Risk Assessment*).

4.4. (D) Value-added wood products

In Poland furniture is the most important in the group of value-added wood products, which is due to the fact that furniture is a product with high value added and significant share within foreign trade (in 2013 the share of furniture within total Polish exports was 4.5%). In 2013 furniture production amounted to PLN 28.4 bn (\$ 9 bn; € 6.8 bn). It was almost 9% more in real terms than in the previous year. The furniture of wood accounted for 69% of this value (together with furniture elements of wood it was PLN 19.6 bn; \$ 6.2 bn; € 4.7 bn). In fixed prices furniture production was by 8% higher than a year before. The structure of wooden furniture production is dominated by furniture for seating (approximately 32%, elements of this furniture excluded) and furniture for rooms and living rooms (22%). Most of Polish furniture is exported. In 2013 almost 78% of wooden furniture produced in Poland was exported (PLN 15.2 bn; \$ 4.9 bn; € 3.6 bn), meaning an increase in its supply abroad by approximately 9% (in current prices)

in relation to the previous year. The structure of wooden furniture exports was dominated by furniture for seating (38%) and furniture for rooms and living rooms (18%). On the other hand, Poland imported wooden furniture of the value of PLN 1.1 bn (\$ 0.3 bn; € 0.3 bn). In relation to domestic production of wooded furniture the imports amounted to 5.6% in 2013; however, wooden furniture imports was more than 1% lower than in 2012 (in current prices). The structure of wooden furniture imports was dominated by furniture for seating (18%) and furniture for rooms and living rooms (16%).

Builder's carpentry and joinery products are also of vital importance on the market in wood products in Poland. In 2013 their production (together with wooden houses) amounted to PLN 6.1 bn (\$ 1.9 bn; € 1.5 bn), meaning an increase in the production by more than 3% in real terms in relation to the previous year. An increase was primarily recorded in the production of laminated floor panels (by 7%, to 52.8 m m²) and inlay floors (by more than 5%, to 1.9 m m²). On the other hand, the production of windows and doors dropped (by almost 4%, to 13.3 m m²). The exports of builder's carpentry and joinery products of wood (including prefabricated wooden houses) amounted to PLN 3.6 bn (\$ 1.1 bn; € 0.9 bn), i.e. was over 18% higher than in 2012 (in current prices). In relation to domestic production the exports of this product group accounted for almost 59%. Wooden windows accounted for approximately 45% of it. In 2013 Poland imported builder's carpentry and joinery products of wood of the value of PLN 0.3 bn (\$ 0.094 bn; € 0.071 bn) and it was over 8% less than in the previous year (in current prices). In relation to domestic production the imports accounted for almost 5%. In the case of the imports of builder's carpentry and joinery products of wood the flooring materials (25%) and wooden windows (18%) were of importance.

In 2013 in Poland wooden packaging of the value of PLN 1.6 bn (\$ 0.5 bn; € 0.4 bn) was produced, meaning an increase in the production by almost 11% in real terms in relation to 2012. The packaging was mainly pallets (83.8 m pieces, almost 15% more than in the previous year). Approximately 78% of the packaging produced in Poland was exported (PLN 1.3 bn; \$ 0.4 bn; € 0.3 bn). Therefore, in 2013 the exports of packaging increased by 15% in relation to the previous year (in current prices). The exports was dominated by pallets (over 90%). On the other hand, Poland imported packaging of the value of PLN 0.2 bn (\$ 0.062 bn; € 0.047 bn). In relation to the previous year the imports dropped by almost 12% (in current prices). In relation to domestic production the imports was 12%. Similarly to the exports, the imports of packaging was dominated by pallets (74%).

In 2013 also the production of paper and paperboard products increased by almost 9% (in relation to the previous year) and amounted to PLN 18.4 bn (\$ 5.8 bn; € 4.4 bn). The structure of the production was dominated by paper and corrugated paperboard and packaging made of it (57%) and by household products and toilet and sanitary products (27%). Approximately 35% of domestic production of value-added paper products was exported (PLN 6.4 bn; \$ 2 bn; € 1.5 bn). In relation to 2012 their exports increased by approximately 6% (in current prices) and was dominated by paper and paperboard packaging (36%) and special coated papers (25%). On the other hand, Poland imported value-added paper products of the value of PLN 4.3 bn (\$ 1.4 bn; € 1 bn), i.e. by 3% more than in the previous year (in current prices). The imports accounted for 24% of domestic production. Similarly to the exports, the assortment structure of the imports of this product group was dominated by paper and paperboard packaging (they accounted for 36%).

4.5. (E) Sawn softwood

In 2013 the production of sawn softwood (90% of total sawnwood production) increased to 3.9 m m³ (from 3.8 m m³ in 2012). 0.5 m m³ was sold on foreign markets, i.e. 13% of domestic production (in 2012 it was 0.4 m m³). Sawn softwood accounted for 85% of total exports of

sawnwood. On the other hand, the imports of sawn softwood amounted to 0.4 m³ (15% less than in 2012). Coniferous species accounted for almost 67% of imported sawnwood in total; whilst in relation to domestic production their imports was 11%.

It is estimated that by 2015 the production of sawn softwood will increase to 4.1 m³. An upward trend should also characterise foreign trade in these products. In 2015 the exports of sawn softwood may amount to 0.6 m³, and the imports may increase to 0.5 m³.

4.6. (F) Sawn hardwood

In 2013 the production of sawn hardwood amounted to 0.4 m³ (approximately 1% less than a year before) and accounted for 10% of sawnwood production in total. Most of this sawnwood was sold in Poland (81%); whilst 87 thou. m³ was exported (1% more than in the previous year). Tropical species accounted for approximately 6% (5 thou. m³) of exported sawn hardwood. On the other hand, 0.2 m³ of sawn hardwood (similarly to 2012) was imported to Poland, of which 20 thou. m³ was tropical species. The imports of sawn hardwood accounted for 50% of its domestic production.

It is assumed that by 2015 the production of sawn hardwood will increase to 0.5 m³; whilst as regards the foreign trade an increase in exports (to 95 thou. m³) and imports (to 0.2 m³) is expected.

4.7. (G) Wood-based panels

In 2013 the Polish market in wood-based panels was characterised by essentially upward trends. The wood-based panel production increased by 6% in relation to the previous year, i.e. to 9 m³. The production of fibreboard rose (by 18%); however, mainly of dry-process. Likewise, the production of plywood and veneers increased by 11% and 16%, respectively. On the other hand, the production of particleboards (including OSBs) dropped by 2%. The structure of the wood-based panel production did not change significantly and was dominated by particleboards (4.8 m³, 53%) and fibreboards (3.7 m³, 42%). Additionally, 0.4 m³ of plywood and 50 thou. m³ of veneers was produced.

The exports of wood-based panels remained at a level similar to that of 2012 and amounted to 2.4 m³. 26% of wood-based panel domestic production was exported. In terms of export, fibreboards (1.5 m³, 63%) and particleboards (0.7 m³, 29%) were of the greatest importance. Moreover, approximately 0.2 m³ of plywood and 17 thou. m³ of veneers was exported.

In 2013 the imports of wood-based panels amounted to 1.6 m³ (it increased by 19% in relation to the previous year) and accounted for 18% of domestic production. The imports was dominated by particleboards, i.e. Poland imported almost 1.1 m³ (i.e. 66% of wood-based panel imports in general), meaning that the imports was by 18% higher than in 2012. A significant increase in imports, i.e. by 24%, was also recorded in the case of fibreboards and veneers (by 0.3 m³ and 50 thou. m³, respectively). On the other hand, plywood imports increased by 15% and amounted to 0.2 m³.

In the period 2014-2015 both the production of and the foreign trade in wood-based panels should be characterised by upward trends. Their production may increase to 9.1 m³ in 2014 and 9.4 m³ in 2015. Due to the planned launching of a new OSB production line, it is assumed that the production of particleboards will rise to 5 m³ in 2015. The production of fibreboards will remain important (mainly dry-process boards and wet-process insulating boards) and may amount to 3.8 m³ in 2014 and 3.9 m³ in 2015. In 2015 0.5 m³ of plywood and 52 thou. m³ of veneers will be probably produced as well.

It is anticipated that in 2015 2.5 m³ of wood-based panels will be exported, of which

61% will be fibreboards (1.6 m m³) and 31% particleboards (0.8 m m³). 0.2 m m³ of plywood and 18 thou. m³ of veneers will be also exported. On the other hand, in 2015 Poland will import 1.8 m m³ of wood-based panels. The structure of the imports should still be dominated by particleboards (63%, 1.1 m m³); whilst fibreboards may amount to approximately 20% (0.4 m m³). The imports of plywood will amount to 0.2 m m³ and of veneers to 55 thou. m³.

4.8. (H) Pulp and paper

In 2013 the production of wood pulp, as in previous years, amounted to almost 1.1 m tonnes. The structure of production did not change significantly and was dominated by cellulose production (82%), which amounted to 881 thou. tonnes (848 thou. tonnes in 2012). The upward trends were observed in foreign trade. The exports of wood pulp (it was almost entirely cellulose) increased by more than 4.5-fold (from 19 thou. tonnes in 2012 to more than 87 thou. tonnes in 2013). On the other hand, 851 thou. tonnes of wood pulp was imported to Poland (18% more than in the previous year). The imports accounted for 79% of domestic production. The structure of wood pulp imported to Poland was dominated by cellulose (92%).

In 2013 4.1 m tonnes of paper and paperboard was also produced (i.e. 7% more than in 2012). It was mainly packaging papers and paperboards (2.7 m tonnes, 66%) and graphics papers (901 thou. tonnes, 22%). 53% of domestic production of paper and paperboard (2.2 m tonnes) was sold on foreign markets, including mainly packaging papers and paperboards (1.5 m tonnes) and graphics papers (0.6 m tonnes). On the other hand, Poland imported 3.4 m tonnes of paper and paperboard (5% more than in the previous year). In relation to domestic production the imports was 82%, and was dominated by packaging papers (2 m tonnes, 60%) and graphics papers (1.2 m tonnes, 37%).

It is estimated that by 2015 the production of wood pulp will maintain at a level of 1.1 m tonnes. Moreover, in 2015 0.9 m tonnes of wood pulp may be imported to Poland from abroad. This would mean an increase in the imports by 7% in relation to the level of 2013. At the same time it is anticipated that by 2015 the exports of wood pulp will still remain insignificant and will not exceed 90 thou. tonnes.

The market in paper and paperboard should also be characterised by upward trends. In the period 2014-2015 paper and paperboard production may rise to 4.2 m tonnes. Forecasts also assume that by 2015 the exports of paper and paperboard will increase to 2.3 m tonnes and the imports to 3.5 m tonnes.

4.9. (I) Innovative wood products

The wood sector is characterised by large branch diversity, including specific production processes and different assortment of manufactured products. On the other hand, the diverse production processes are reflected by various degrees of innovativeness of the techniques and technologies applied. In the Polish wood sector innovation are primarily of technical and technological nature and concern mainly changes occurring in the material structures of products. Amongst them one finds trends such as: a drive towards the development of products with new and perfected physical and chemical properties and better quality and durability parameters, changes in the properties of wood products which broaden their application range, the strengthening of the phenomenon of material substitution, and a drive towards saving of raw material, energy and labour.

The interest of companies in innovative operations is reflected by inter alia their outlay on innovation. In recent years in the wood sector an increase in the outlay on innovation has been observed, although its scale is unsatisfactory. In 2012 this outlay amounted to more than PLN 1.2 bn (PLN 960 m in 2010) and was almost 8% of such outlay in manufacturing (5% in 2010)

and less than 6% in industry in general (4% in 2010). The highest outlay on innovation was recorded in the case of the furniture industry (49% outlay of the sector) and the pulp and paper industry (39%); whilst the lowest was observed in the wood industry (16%), which stems from the specificity of its production processes.

In the wood sector the highest percentage of investment in innovation is allocated to machines and equipment (almost 73% in 2012). In the wood industry this rate was 69%, in the furniture industry 65%, and in the pulp and paper industry 83% (for comparison, in manufacturing the rate was 54%, and in industry in general 58%). A relatively small part of the outlay on innovation is allocated to R&D (5.5% in 2012). In this respect the furniture industry stood out above the rest with the R&D share within total outlay on innovation equalling 8%; whilst in the pulp and paper industry this share was 2% and in the wood industry 6% (in industry in general this share equalled 17.1% and in manufacturing 20.7%).

The increase in investment in innovation in the whole Polish economy, including the wood sector, should be stimulated by R&D tax incentive system changes, which have been postulated by entrepreneurs.

5.0. (J) Housing and construction

Due to numerous applications of wood materials and products in construction, its situation has a significant bearing, indirect or direct, on the operation of the wood sector. In 2013 in Poland construction and assembly production dropped by over 11% in real terms. This downward trend concerned mainly construction of civil engineering facilities (a decrease by 14%), and to a lesser extent construction works connected with erection of buildings (a drop by approximately 11%) and specialist construction works (a drop by 9%). Nevertheless, the first half of 2014 witnessed an increase in the sale of construction and assembly production in companies building civil engineering facilities (by 17% in relation to the corresponding period of last year) and carrying out specialist construction works (by 16%). The companies erecting buildings were the only ones where a slight drop in the sale of production (by 0.1%) was recorded in this period. In the opinion of analysts, an improvement in situation in the Polish construction may be expected in the coming months. It is anticipated that at the end of 2014 an increase in construction and assembly production may range from 4% to approximately 7%. It will be a result of the expected increase in the private sector investment activity as regards non-residential constructions (construction of office buildings, hotels, and industrial plants).

In 2013 also the number of dwellings completed dropped to 145 thou., i.e. by 5% compared to almost 153 thou. in 2012, of which over 81 thou. were individual construction dwellings (an increase by 0.2% in relation to 2012) and 56.5 thou. dwellings for sale or rental (a drop by 11%). The year 2013 also recorded a decrease in the number of construction permits concerning new dwellings (by 16% in relation to 2012) and in the number of dwellings whose construction was commenced (by 10%) and dwellings under construction (by 2.5%). However, in the first half of 2014, despite the decrease in total number of dwellings completed (by 2%), a more than 2% increase in the number of dwellings for sale or rental was observed (in relation to the first half of 2012). A positive phenomenon is also the fact that the number of construction permits concerning new dwellings increased by more than 13% (however it concerned mainly dwellings for sale or rental) and the number of dwellings whose construction was commenced increased by 22.5% in relation to the corresponding period of last year. It is expected that in the coming years the programme designed to support the purchase of a first apartment by young people (“Apartment for the young”) should be one of the stimuli of the Polish housing development.

A significant improvement in situation of the Polish construction is foreseen for as late as 2015. It is assumed that within a new time horizon of investment financing from the EU funds,

i.e. in the period 2014-2020, € 17.5 bn will be allocated for the investments connected with infrastructure, of which approximately PLN 36-38 bn will be allocated to projects connected with rail transport. The EU funds are also to support the construction of public buildings and hydro-technical works.

Table 1

Economic indicators

Indicator	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013
	% change on previous year						
Gross Domestic Product	107.0	104.3	103.6	103.9	104.5	102.0	101.6
Sold production of industry	109.7	106.7	103.7	109.0	107.5	100.5	102.1
Construction and assembly production	108.1	101.4	108.0	104.6	111.8	93.7	88.9
Dwellings completed	88.2	107.1	105.5	84.9	96.4	116.8	94.9
Dwellings under construction	105.5	105.7	98.7	103.3	104.5	98.5	97.5
Average paid employment							
- total	102.8	97.1	101.7	99.8	100.6	99.2	99.1
- in the enterprises sector	101.0	96.7	101.9	100.8	103.2	100.1	99.0
Registered unemployment rate (at the end of the year) ¹	14.9	15.1	17.6	12.4	12.5	13.4	13.4
Average monthly gross real wages and salaries							
- total	102.8	101.0	101.8	101.4	101.4	100.1	102.5
- in the enterprises sector	103.2	101.3	101.2	100.8	100.9	99.8	102.0
Price indices of consumer goods and services (inflation)	127.8	110.1	102.1	102.6	104.3	103.7	100.9
Investment outlays	117.1	101.4	107.7	100.2	110.6	97.2	99.0
Trade							
millions of PLN, current prices							
Exports	55515.1	137908.7	288780.8	481058.2	558739.0	603418.6	647878.8
Imports	70502.3	213071.8	328192.0	436220.6	623372.7	648127.6	656098.2
Balance of trade	-14987.2	-75163.1	-39411.2	-55162.4	-64633.7	-44709.0	-8219.4
millions of USD, current prices							
Exports	22894.9	31651.3	89378.1	159757.6	190247.5	184660.6	206138.0
Imports	29049.7	48940.2	101538.8	178062.9	212330.9	198463.4	208780.4
Balance of trade	-6154.8	-17288.9	-12160.7	-18305.3	-22083.4	-13802.8	-2642.4
millions of EUR, current prices							
Exports	-	34373.4	71423.5	120373.1	136693.9	143456.1	154994.0
Imports	-	53084.8	81169.7	134188.4	152568.4	154040.2	156978.0
Balance of trade	-	-18711.2	-9746.2	-13815.3	-15874.5	-10584.1	-1984.0

¹ as a ratio of registered unemployed persons to the economically active civil population

Z A Ł A C Z N I K I

ZAŁĄCZNIK 1

Pakiet sprawozdawczy EUROSTATU - JFSQ 2013

- **Informacje istotne dla krajowych przedstawicieli ds. statystyki sektora leśno-drzewnego**
- **Podstawowe definicje i wyjaśnienia pojęć stosowanych w sprawozdawczości Eurostatu**
- **Zestawienia symboli klasyfikacji w handlu zagranicznym obowiązujące w sprawozdawczości Eurostatu**

ZAŁĄCZNIK 2

Pakiet sprawozdawczy EUROSTATU - JFSQ 2013

- **Informacje za lata 2012-2013**

ZAŁĄCZNIK 3

Pakiet sprawozdawczy Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ - TFQ 2014

- **Informacje za lata 2012-2013, prognoza na lata 2014-2015**

ZAŁĄCZNIK 4

72. Sesja Komitetu Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ

- **Materiały o charakterze informacyjnym dotyczące przygotowania krajowego raportu o stanie gospodarki i rynku drzewnego w 2014 roku**

ZAŁĄCZNIK 5

Komitet Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego EKG ONZ oraz Eurostat

Materialy i opinie wynikające z bieżącej współpracy w 2014 roku